

Årsredovisning 2023

Del 1 Norrköpings kommun

KS 2024/0474

Innehåll

Kommunstyrelsens ordförande	3
-----------------------------------	---

Förvaltningsberättelse

Den kommunala koncernen	4
Översikt över verksamhetens utveckling	6
Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning.....	8
Händelser av väsentlig betydelse	17
Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten	20
God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning	23
Uppföljning av kommunfullmäktiges övergripande mål för 2023–2026	25
Ekonomisk sammanställning	48
Balanskravsresultat	50
Väsentliga personalförhållanden	52
Förväntad utveckling	58

Sammanställda räkenskaper

Resultaträkning	63
Balansräkning	64
Kassaflödesanalys	65
Noter	66

Drift- och investeringsredovisning

Driftredovisning.....	79
Sammanställning av budgetramar 2023, inklusive ändringsbudget.....	80
Investeringsredovisning	81

Bilaga 1, Revisionsberättelse för år 2023

Inledning årsredovisning 2023

Vi är nu några månader in i 2024 och ska summera 2023. Från mitt perspektiv som kommunstyrelsens ordförande har 2023 varit ett år som präglats av förberedelser inför en nödvändig omställning. Omställning för att Borgerlig samverkan och Sverigedemokraterna har en tydlig reformagenda i form av ett politiskt program som ska genomföras. Det blir förändringar när det blir maktskifte och det tycker jag hela den kommunala organisationen har hanterat väl. Men också omställning för att det händer saker i Norrköping och i vår omvärld som gör att vi måste ställa om.

Det som har blivit tydligast under 2023 är att den nya befolkningsutvecklingen påverkar all kommunal verksamhet. Norrköpings kommun har inte samma befolkningstillväxt längre och det är en utmaning som vi delar med många andra kommuner. Det beror främst på förändrad migrationspolitik och lägre barnafödande och det var inom skolan som vi först insåg att färre barn i våra verksamheter ger mindre pengar i den kommunala budgeten. Därför har vi under 2023 jobbat intensivt med att ställa om. Det är inte ekonomiskt motiverat att ha halvfulla förskolor och skolklasser när vi nu vet att barn- och elevkullar kommer ligga på en betydligt lägre nivå under hela planeringsperioden. Därför ställer vi nu om hela skolorganisationen till de nya förutsättningarna och det är tuffa men nödvändiga beslut. Andra delar av vår kommunala koncern har påbörjat eller kommer påbörja samma resa.

En tredje omställning handlar givetvis om det ekonomiska läget. Sverige och Norrköping befinner sig i en mycket utmanande tid utifrån ränteläge och inflation. I skrivande stund ser vi kanske att inflationstakten börjar dämpas men det är ändå så att vi befinner oss på ett nytt normalläge för många av våra kostnader. Detta samtidigt som skatteintäkterna inte

utvecklas i samma takt gör att vi under 2023 påbörjat en omställning för att säkerställa att våra resurser i första hand går till det kommunala grunduppdraget. Vi ska fortsätta leverera en grundläggande välfärd med bra kvalitet till norrköpingsborna. Vi ska också leverera god service till företagen i Norrköping för det är så vi säkrar att vi kan upprätthålla och på sikt utveckla den kommunala välfärden.

Avslutningsvis – tack för allt engagemang och hårt arbete som jag vet ligger bakom det som nu beskrivs i årsredovisningen. Jag vet också att 2024 kommer vara ett år som likt 2023 präglas av omställning och svåra prioriteringar. Vi kommer klara av det eftersom vi kommer göra det tillsammans för vi vill alla se ett fortsatt starkt och hållbart Norrköping.

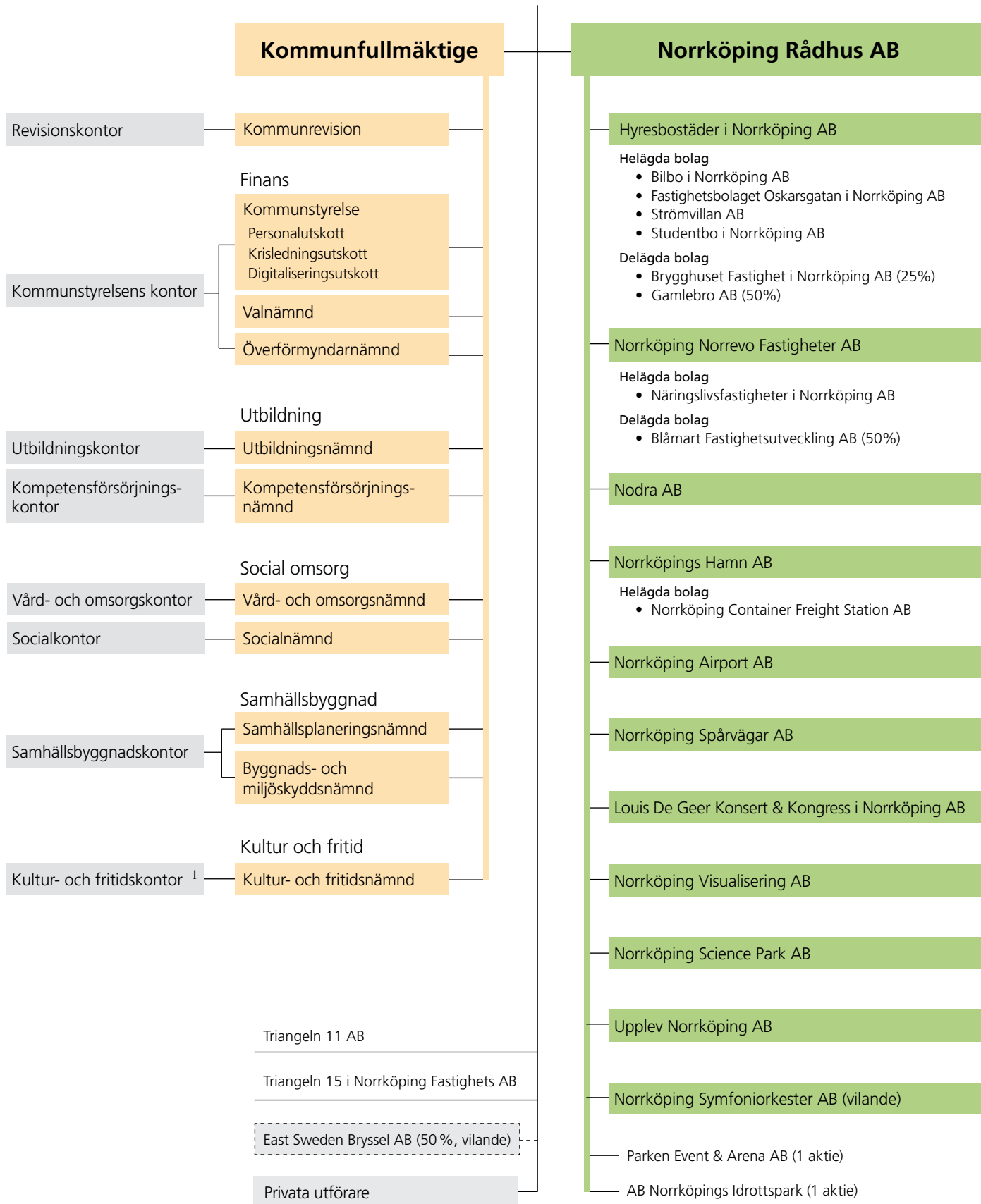
Sophia Jarl (M)

Kommunstyrelsens ordförande

Den kommunala koncernen

Norrköpings kommun

¹ Kommunstyrelsen beslutade vid sammanträde i augusti 2023 (KS 2023/0835) att bilda ett nytt kontor, benämnt tillväxt- och utvecklingskontoret med start från 1 januari 2024. Kultur- och fritidskontoret upphör och kontorets verksamheter och ansvarsområden övergår till det nya tillväxt- och utvecklingskontoret, samhällsbyggnadskontoret samt till Upplev Norrköping AB

Den kommunala koncernen

Det finns totalt tio nämnder i kommunen år 2023. Nämnderna har det politiska ansvaret för verksamheten inom olika områden. Nämnderna ger uppdrag och ekonomiska resurser till kommunala enheter eller köper tjänster av privata entreprenörer. Nämnderna har också ansvar för uppföljning av verksamheten och det ekonomiska resultatet.

Från och med 1 januari 2023 slogs samhällsplaneringsnämnden och tekniska nämnden samman till en ny nämnd som heter samhällsplaneringsnämnden.

Norrköping Rådhus AB, med säte i Norrköping, är moderföretag i Norrköpings kommuns bolagskoncern som innehåller tio aktiva dotterbolag. Koncernen bildades 2007 genom att moderbolaget köpte samtliga aktier av Norrköpings kommun i de majoritetsägda kommunala bolagen. Syfte och motiv för koncernbildningen var att samordna och tydliggöra ägaransvaret, effektivisera styrning och kontroll, möjliggöra resultatutjämnning mellan bolag, samt skapa ett gemensamt forum för ägarfrågor.

Bolagen i koncernen bedriver kommunal verksamhet genom att leverera service och tjänster åt kommunens invånare. Dotterbolagen finns inom verksamhetsområdena fastigheter, infrastruktur samt upplevelser. Det är i fastighets- och infrastrukturområdet som koncernens största bolag finns.

Kommunalförbundet Räddningstjänsten Östra Götaland

Kommunalförbundet Räddningstjänsten Östra Götaland (RTÖG) ansvarar för räddningstjänst, olycksförebyggande åtgärder samt risk- och sårbarhetsanalyser i medlemskommunerna. Sedan starten av förbundet 2010 har ytterligare medlemskommuner tillkommit och nu ingår kommunerna Norrköping, Linköping, Söderköping, Valdemarsvik och Åtvidaberg. Norrköpings kommuns verksamhetsbidrag till RTÖG uppgår till 88 mnkr år 2023.

Scenkonst Öst AB

Norrköpings kommun, Linköpings kommun och Region Östergötland har bildat Scenkonst Öst AB, av de tidigare två verksamheterna Norrköping Symfoniorkester AB och Stiftelsen Östergötlands Länsteater. Bolaget har Östergötland som bas

och syftet med bolaget är att det ska bidra till utveckling av kulturlivet och kulturarvet samt stärka länets attraktivitet. Från och med 1 januari 2023 ingår även Östgötamusikens verksamhet i Scenkonst Öst. Norrköpings andel i bolaget är 33,1 procent. Norrköpings kommuns verksamhetsbidrag uppgår till 68,4 mnkr år 2023.

Privata utförare

Enligt kommunallagen kan kommunen genom avtal lämna över vården av en kommunal angelägenhet till privata utförare. En privat utförare kan till exempel vara ett aktiebolag, ett handelsbolag eller en ideell förening. Det kan också vara en enskild individ. Kommunen har avtal med privata utförare främst inom särskilda boenden, hemtjänst, förskola och skolbarnsomsorg. Fristående skolor får sitt godkännande av Statens skolinspektion och ska därför enligt kommunallagens mening inte betraktas som privata utförare.

Antal platser	Kommunal regi (antal)	Privata utförare (antal)	Privata utförare andel (procent)
Förskolor	6 835	736	10
Skolbarnsomsorg	5 609	722	11
Särskilt boende Sol	1 000	271	21
Särskilt boende LSS	545	36	6

Antal timmar	Kommunal regi (antal)	Privata utförare (antal)	Privata utförare andel (procent)
Hemtjänst	838 774	209 693	20

Förändringar under 2023

Från och med 1 januari 2023 ingår tekniska nämnden i samhällsplaneringsnämnden. Från 1 januari 2023 bytte arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämnden namn till kompetensförsörjningsnämnden. Från och med 2023 flyttades ansvaret för lokalförvaltningen från samhällsplaneringsnämnden till kommunstyrelsen (KS 2022/1119). I början av 2023 togs beslut att återskapa Upplev Norrköping AB (KS 2023/0229).

Översikt över verksamhetens utveckling

Koncernen	2023	2022	2021	2020	2019
Årets resultat, mnkr	443	-2 786	1 017	718	363
Tillgångar, mnkr	33 000	32 003	30 589	28 421	25 669
Tillgångar per invånare, kr	227 331	220 528	211 750	198 086	179 289
Skulder och avsättningar, mnkr	23 871	23 321	19 121	17 950	16 114
Skulder och avsättningar, per invånare, kr	164 443	160 701	132 364	125 106	112 551
Eget kapital, inklusive reserver, mnkr	9 129	8 682	11 468	10 471	9 555
Eget kapital, per invånare, kr	62 888	59 826	79 386	72 980	66 738
Rörelsekapital, mnkr ¹	-258	267	225	-259	-1 613
Balanslikviditet, procent ²	95	105	104	95	75
Soliditet, procent ³	28	27	37	37	37
Skuldsättningsgrad, procent ⁴	72	73	63	63	63

1 Omsättningsstillgångar minus korta skulder.

2 Omsättningsstillgångar dividerat med korta skulder.

3 Eget kapital dividerat med tillgångar.

4 Skulder och avsättningar dividerat med tillgångar.

Kommunen	2023	2022	2021	2020	2019
Antal invånare 31 december	145 163	145 120	144 458	143 478	143 171
varav 0-19 år	34 039	34 434	34 427	34 046	34 007
varav 80 år och äldre	7 893	7 587	7 311	7 092	7 017
Antal anställda ¹	11 143	11 136	10 995	10 892	10 973
Kommunal skattesats, procent	21,75	21,75	21,75	21,75	21,75
Årets resultat, mnkr ²	451 ³	-2 883 ⁴	1 006	689	348
Årets resultat per invånare, kr	3 107	-19 868	6 964	4 802	2 430
Årets resultat exklusive orealiserade resultat värdepapper och jämförelsestörande poster, mnkr ²	309	695	854	611	191
Nettoinvesteringar, mnkr ⁵	2 373	1 111	1 283	1 518	1 395
Tillgångar, mnkr	32 305	31 471	30 326	28 207	24 640
Eget kapital, mnkr	8 708	8 257	11 140	10 156	9 549
Skulder och avsättningar, mnkr	23 597	23 214	19 186	18 051	15 090
Skulder och avsättningar per invånare, kr	162 555	159 963	132 814	125 810	105 398
Nettolåneskuld totalt, mnkr ⁶	-5 374	-4 129	-3 375	-3 073	-2 261
Nettolåneskuld per invånare, kr	37 020	28 452	23 363	21 418	15 792
Justerat eget kapital som andel av skatter och bidrag, procent ⁷	61	59	92	84	80

1 Antal tillsvidareanställda och visstidsanställda med månadslön inklusive medarbetare med lönebidrag.

2 Från och med 2019 ingår orealiserade resultat på värdepapper i årets resultat.

3 Inklusive jämförelsestörande poster avseende medfinansiering av Ostlänken på -80 mnkr.

4 Inklusive en jämförelsestörande kostnad avseende medfinansiering av Ostlänken på -3 281 mnkr.

5 Bruttoinvesteringar med avdrag för de investeringsbelopp som finansierats med offentliga bidrag. 1 302 mnkr av årets nettoinvesteringar är fastighetsköp från kommunala bolag.

6 Se sidan 13 för härledning.

7 Definition av justerat eget kapital: eget kapital minus ansvarsförbindelse för pensioner inklusive löneskatt. Norrköpings kommuns definition av stark finansiell ställning är om justerat eget kapital som andel av skatter och bidrag överstiger 50 procent enligt riktlinje för god ekonomisk hushållning som gäller från 2024.

Kommentarer till Översikt över verksamhetens utveckling

De åldersgrupper som är i störst behov av kommunal service är 0–19 år och 80 år och äldre. Åldersgruppen 80 år och äldre fortsätter att öka 2023 och har de senaste fem åren ökat med 12 procent. Åldersgruppen 0–19 år minskar 2023 med 395 personer jämfört med 2022 och är tillbaka på samma nivå som 2020.

Nettoinvesteringarna för år 2023 uppgår till 2 373 mnkr och i detta ingår köp av fastigheter från Norrköping Norvevo AB och Norrköping Spårvägar AB till ett belopp av 1 302 mnkr. Exklusive fastighetsköp uppgår nettoinvesteringarna till 1 071 mnkr som är samma nivå som 2022. Från år 2017 har nettoinvesteringarna överstigit 1 miljard kronor per år.

Årets resultat för 2023 är 451 mnkr. Exklusive jämförelsestörande poster avseende medfinansiering av Ostlänken (-80 mnkr) och realiserade vinster i värdepapper (+222 mnkr) är resultatet 309 mnkr. I resultatet ingår överskott mot budget avseende skatteintäkter och utjämning med 231 mnkr, överskott på nämnderna exklusive kommunstyrelsen med 39 mnkr, samt överskott avseende exploateringsresultat (inklusive bidrag) med 142 mnkr.

Sedan år 2020 klassificeras ett antal hyresavtal avseende fastigheter och spårvagnar som finansiell leasing vilket innebär att de långfristiga skulderna ökat. Från och med 2024 sker den ekonomiska styrningen enligt den nya riktlinjen för god ekonomisk hushållning och nyckeltalet justerat eget kapital som andel av skatter och bidrag (KS 2023/0685). Nyckeltalet uppgår till 61 procent 2023 och har minskat kraftigt jämfört med 2021 till följd av medfinansieringen av Ostlänken.

Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

Samhällsekonomi och omvärld

Sverige befinner sig i en lågkonjunktur och de senaste årens inflations- och ränteuppgång har lett till en ekonomisk inbromsning och svensk BNP beräknas falla med 0,2 procent år 2023 (SKR cirkulär 24:16). Prisökningar och räntehöjningar påverkar alla sektorer i ekonomin och det ekonomiska läget har för många kommuner och regioner varit ansträngt under 2023. Sverige Kommuner och Regioner (SKR) gör i ekonomirapporten oktober 2023 bedömningen att resultaten i kommunsektorn sammantaget kommer att uppgå till minus 6 mdkr år 2023, en försämring med nära 50 mdkr jämfört med 2022.

Inflationen är på väg ned och inflationstakten enligt KPI i december 2023 uppgick till 4,4 procent på årsbasis. Prisnivån enligt KPI i december 2023 är nu mer än 17 procent högre än i december 2021, något som har urholkat kommunernas och hushållens köpkraft. Inflationen har inneburit att reallönerna har fallit till 2013 års nivå. Så trots den sjunkande inflationen kommer den högre prisnivån och ränteutgifterna att bestå, vilket medför en ihållande urholkning av köpkraften för alla sektorer i ekonomin. Vad gäller räntekostnaderna så har Riksbanken under 2023 höjt styrräntan vid fyra olika tillfällen och den uppgick i december 2023 till 4,0 procent. Norrköpings kommuns ränteportfölj är uppdelad mellan fasta och rörliga räntor, där mer än hälften har bunden ränta med olika löptider. Detta medför att kommunens ränta inte följer samma takt som styrräntan, och effekten av styrräntan påverkar inte fullt ut kommunens ränta. Trots att Riksbankens höjning inte slår igenom omedelbart har även Norrköpings kommuns höjning av räntan bidragit till högre kostnader. NIPOR (Norrköpings Kommuns Internbanks Portfölj Ränta) har under året ökat från 0,89 procent i januari till 1,42 procent i december och snitträntan för år 2023 blev 1,25 procent vilket är 0,05 procent lägre än prognosticerat. Totalt har räntekostnaderna för 2023 ökat med 487 mdkr jämfört med 2022.

Trots den höga prisnivån och ökade räntekostnader som lett till en försvagning av svensk ekonomi så ligger sysselsättningen på en mycket hög nivå, cirka 70 procent av befolkningen i åldern 15-74 år är sysselsatta. Konjunkturedgången har under 2023 inte påverkat arbetsmarknaden i den utsträckning som olika bedömare tidigare trott, vilket har lett till att skatteunderlagsprognoserna under 2023 har uppvisat en positiv trend. För

Norrköpings kommun har skatteintäkterna ökat för varje ny skatteunderlagsprognos. I början av året uppgick överskottet till 13 mdkr vilket ökade till 171 mdkr till årets slut. Men även om det nominella skatteunderlaget har utvecklats relativt väl och i linje med den historiska utvecklingen, så har den höga inflationen och räntekostnaderna medfört en real urholkning av skatteunderlaget. SKR bedömer att det reala skatteunderlaget minskar med 1,5 procent år 2023 (SKR cirkulär 24:16).

Börsens utveckling har påverkat årets resultat positivt under 2023 och för Norrköpings kommun uppgår de orealiserade vinsterna på värdepapper till 222 mdkr, vilket kan jämföras med år 2022 då motsvarande siffra var minus 297 mdkr. Orealiserade värdeförändringar påverkar årets resultat men inte det lagreglerade balanskravsresultatet.

Den höga inflationsnivån som vi sett under senare år påverkar inte bara de direkta kostnaderna i form av dyrare varor och tjänster, utan utvecklingen av KPI styr även andra kommunala kostnader och i synnerhet pensionskostnaderna. Förändringen av KPI från juni till juni påverkar delar av den kommunala pensionsskulden kommande år. Den förmånsbestämda pensionen värdesäkras med prisbasbeloppet, vilket gör att pensionskostnaderna för kommuner och regioner ökar med över 50 mdkr mellan 2022 och 2024.

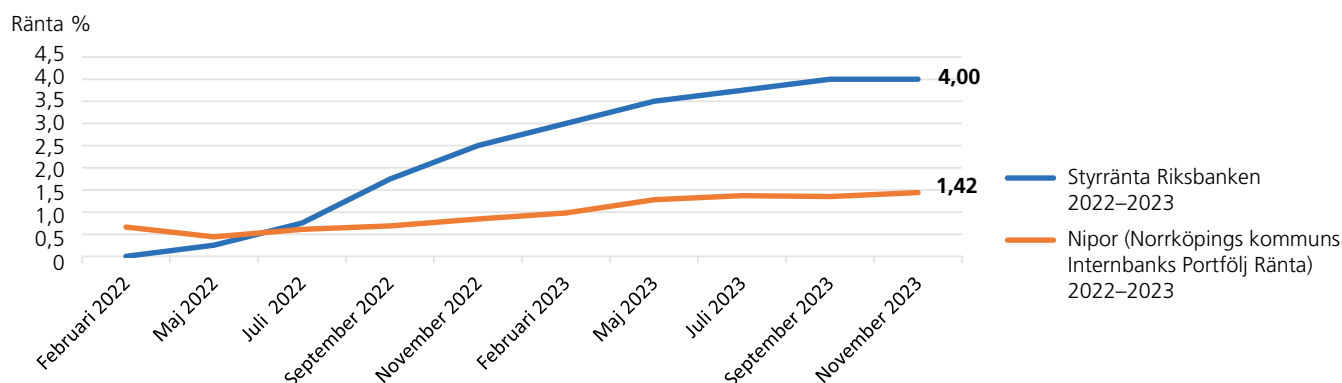
Nytt pensionsavtal

Från och med 2023 har ett nytt pensionsavtal trätt i kraft (AKAP-KR) där de förmånsbestämda pensionerna avvecklas och en högre premie i stället betalas in till pensionsbolagen, vilket gör att pensionskostnaderna kommer att bli mer förutsägbara (SKR, Ekonomirapporten, oktober 2023).

AKAP-KR ersätter det nuvarande avtalet AKAP-KL och inträde i det delvis förmånsbestämda avtalet KAP-KL stängs. Pensionsavgiften i AKAP-KR höjs från 4,5 procent till 6 procent på den pensionsgrundande årslönen upp till och med 7,5 inkomstbasbelopp (månadslön 46 438 kronor för 2023 års nivå). För den lön som överstiger 7,5 inkomstbasbelopp höjs avgiften från 30 procent till 31,5 procent.

Den höga inflationen mätt enligt KPI i kombination med det nya pensionsavtalet AKAP-KR har inneburit att pensionskostnaderna för sektorn har ökat. Enligt SKR:s ekonomirapport

Utveckling av Riksbankens styrränta och Nipor (Norrköpings kommuns Internbanks Portfölj Ränta)

oktober 2023 prognostiserades pensionskostnaderna i den kommunala sektorn att öka med 21,6 mdkr jämfört med år 2022. Sedan oktoberprognosen indikerar uppdaterade data att ökningen i kommunerna var något högre. För Norrköpings del uppgick pensionskostnaderna till 767 mnkr, vilket är 12 mnkr högre än budgeterat. Jämfört med år 2022, innan den höga inflationen påverkade pensionsskulden och innan det nya avtalet hade trätt ikraft, uppgick kostnaderna för pensioner till 501 mnkr. Kostnaden för pensioner är således 266 mnkr högre år 2023 jämfört med år 2022, en ökning med 53 procent.

Ostlänken

Ostlänken är Sveriges största infrastrukturprojekt och bedöms ge stora nyttor såväl nationellt som ur ett regionalt och kommunalt perspektiv med den nya dubbelspåriga järnvägen mellan Järna och Linköping. I december 2020 beslutade ett enat kommunfullmäktige om att förorda en upphöjd järnvägsanläggning genom centrala Norrköping.

Den 20 juni 2022 tecknades medfinansieringsavtal mellan Trafikverket och Norrköpings kommun gällande Ostlänkens passage genom de centrala delarna av Norrköping och upphöjd stationsanläggning. Enligt medfinansieringsavtalet ska kommunen bekosta 70 procent av anläggningskostnaden för byggnadsverket järnvägsbro. Medfinansieringsavtalet reglerar kostnadsansvaret för tillägget till Trafikverkets grundutförande. Medfinansieringen innebär att Norrköpings kommun ska betala ut 2 680 mnkr till Trafikverket i prisnivån juni 2020.

Den bedömda kostnaden ska justeras utifrån den färdiga systemhandlingen och då utgöra den fastställda kostnaden för medfinansieringen. I avtalet regleras också kostnadsansvaret mellan parterna vid en eventuell kostnadsförändring mot den fastställda kostnaden genom en trappmodell. I det första trappsteget fördelas kostnaderna så att Trafikverket ansvarar för 30 procent vilket motsvarar kostnaden för Trafikverkets grundutförande och kommunen för 70 procent, vilket motsvarar kostnaden för tillägget. I följande trappsteg flyttas ansvaret gradvis över till Trafikverket som genom sin roll som byggherre är den som har störst möjlighet att påverka risken. I ett sista steg tar Trafikverket ansvar för hela kostnadsförändringen. Efter att avtalet undertecknats har ett förslag till utbetalningsplan tagits fram som grund för kommunens ekonomiska beräkningar kopplat till de faktiska utbetalningarna.

Den första utbetalningen ska enligt den preliminära utbetalningsplanen göras år 2028 och den sista år 2033. Beloppen ska räknas upp med hjälp av Trafikverkets infrastrukturindex till respektive års prisnivå och sedan nuvärdesberäknas de framräknade beloppen med hjälp av aktuella räntesatser för de olika löptiderna. Åtagandet ska tas upp som avsättning det år som medfinansieringsavtalet tecknas och därför gjordes en avsättning som uppgick till 3 281 mnkr år 2022, men beslutet om medfinansiering kommer även få påverkan på kommunens ekonomi kommande år.

Vid ny bedömning av avsättningen 2023 uppgår avsättningen till 3 361 mnkr. Det ackumulerade beloppet som ska betalas till Trafikverket uppgår till 4 187 mnkr (vid bedömning i bokslut 2022 var beloppet 4 516 mnkr). Eftersom det indexerade beloppet har minskat med 329 mnkr jämfört med 2022 påverkar det verksamhetens intäkter positivt och hanteras som en jämförelsestörande intäkt. Den återstående förändringen jämfört med avsättningen 2022 är en finansiell kostnad som

beror på ränteförändringar i prognosen samt tidsfaktorn, det vill säga att utbetalningstidpunkterna har minskat med ett år jämfört med föregående bokslut. Den finansiella kostnaden uppgår till 409 mnkr och hanteras som en jämförelsestörande finansiell kostnad. Differensen mellan det indexerade beloppet (4 187 mnkr) och avsättningen (3 361 mnkr) uppgår till 826 mnkr och kommer att belasta resultatet kommande år som en finansiell kostnad.

I takt med att utbetalning till Trafikverket sker, kommer kommunens likviditet att påverkas negativt och kommunens låneskuld kommer att öka. Den finansiella kostnaden som kommer att falla ut kommande år kommer successivt att ersättas av en räntekostnad i takt med att utbetalning sker till Trafikverket.

I avtalet anges tre kontrollpunkter där båda parter har möjlighet att säga upp avtalet, i syfte att konfirmera avtalet utifrån eventuell ny kunskap. Den första kontrollpunkten är kopplad till den osäkerhetsanalys som genomfördes under hösten 2022. Syftet med osäkerhetsanalysen gällande anläggningskostnaderna för Ostlänkens passage genom centrala Norrköping var i huvudsak att vidimera den bedömda kostnaden i medfinansieringsavtalet. Resultatet visade att anläggningskostnaden överensstämmer med den bedömning som gjordes inför tecknandet av avtalet. De kostnadsförändringar som blir aktuella är därför inte kopplade till annan bedömning av anläggningen, de är istället kopplade till världsläget med inflation och den typen av yttre faktorer.

Den ekonomiska utvecklingen kopplat till räntor och index visar på en potentiellt kraftig kostnadsökning. Det totala beloppet för medfinansieringen kommer att bli cirka 4,2 mdkr enligt nuvarande antagande om uppräknings till respektive års prisnivå. Den ekonomiska beräkningen kopplat till index och räntor utgör tillsammans med resultatet av osäkerhetsanalysen grunden för beslut om att godkänna kontrollpunkt 1 i avtalet. Beslutet togs av kommunstyrelsen den 6 mars 2023. Nästa kontrollpunkt är i samband med att Trafikverkets systemhandling godkänns vilket bedöms ske vid årsskiftet 2025/2026.

I ny nationell transportplan för 2022-2033 beslutades att 68 mdkr skulle avsättas under planperioden för Ostlänken.

I december 2022 meddelade den nya regeringen ett ändrat uppdrag för Trafikverket där Ostlänken fortsatt ska genomföras men inte längre vara en del av ett hoplänkat system av nya stambanor. Uppdraget från regeringen handlar i huvudsak om att utveckla järnvägen med fokus på arbetspendling och godstrafik. I uppdraget tydliggörs att arbetet med Ostlänken har kommit långt och att den ska genomföras. Trafikverket skulle enligt uppdraget göra en utredning avseende potentiella kostnadsbesparingar som inte påverkar tidplanen nämnvärt, resultatet redovisades i juni 2023. Trafikverket presenterade kostnadsminskande åtgärder som under hösten 2023 har arbetats in till en ny kravställning för Ostlänken. I samband med det inriktningsunderlag som Trafikverket presenterade i januari 2024, inför ny nationell transportplan, beskrivs Ostlänken som att den ligger säkert och inte ska påverkas. Infrastruktursatsningen innebär stora nyttor kopplat till kapacitetsökning och utvecklingen av regionen avseende exempelvis nya bostäder och arbetstillfällen.

Fortsatt gäller att Ostlänken ska vara i drift år 2035 och att arbetet med planering och genomförande ska fortsätta enligt plan.

Exploateringar

Fortsatt avmattning i konjunkturen och minskad befolkningstillväxt leder till ett behov av att se över den planerade utbyggnadstakten av bostäder. Efterfrågan på verksamhetsmark är fortsatt stabil men oroligheter i omvärlden, lågkonjunktur och stigande priser har gett viss effekt på efterfrågan på planläggning och ett påtagligt minskat bostadsbyggande. En del av det som planeras byggas startas inte vilket ger halvfärdiga områden som resultat. Kommunen ser också att intressenter inte är lika aktiva i processerna längre.

Trots detta krävs fortsatt planering för att möjliggöra byggande eftersom det behövs en god kapacitet med byggklar mark när konjunkturen vänder. En försvårande omständighet i det arbetet är att möjliga verksamhetsområden ofta är placerade på jordbruksmark vilket innebär en intressekonflikt som kan försvåra strategiska markförvärv och planläggning av ytterligare verksamhetsmark.

Även om prisökningarna har planat ut något kommer de även framöver att påverka kostnaderna för kommunen. Detta gör det extra viktigt att tidigt i planeringsprocessen ta hänsyn till vilken effekt detaljplaners genomförande får på kommunens ekonomi, både gällande investeringar och framtida driftkostnader. Det behövs en aktiv prioritering gällande utbyggnadsordning och en plan för vad som ska fokuseras på för att vara redo när konjunkturen och volymerna vänder uppåt.

Befolkningsutveckling i Norrköping

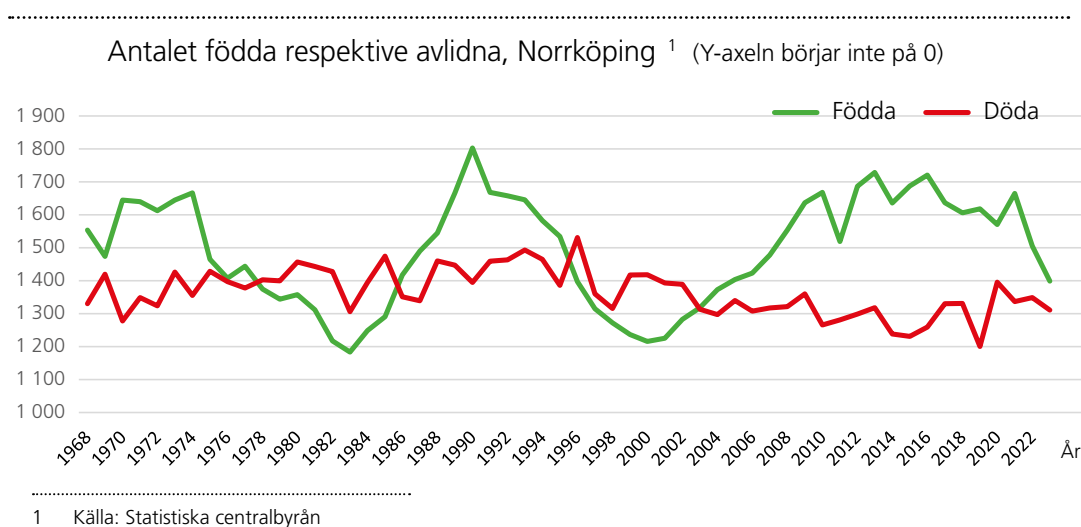
Norrköpings folkmängd har ökat varje år sedan 2001 men har på senare år ökat i en allt långsammare takt och 2023 ökade invånarantalet med endast 43 invånare. Detta innebär att folkmängden i kommunen uppgick till 145 163 den 31 december 2023 enligt Statistiska centralbyrån. Detta är den lägsta folkkökningen under ett år sedan år 2000, det året minskade folkmängden i kommunen. Ökningen på 43 invånare motsvarar 0,03 procent och innebär en lägre folkkökning än i Sverige som helhet där befolkningen ökade med 0,29 procent under 2023. Den låga befolkningstillväxten berodde på ett mycket lågt barnafödande, en låg inflyttning och en ökad utflyttning som främst orsakades av en ökad utvandring.

En orsak till att antalet utvandrade ökade så kraftigt under 2023 var dock att Skatteverket under året började göra utökade kontroller av invånare som misstänkts ha varit felaktigt folkbokförda. Detta har bland annat lett till att invånare som i praktiken varit utvandrade sedan en längre tid tillbaka utan att ha anmält detta till Skatteverket har kunnat räknas som utvandrade först efter att dessa utökade kontroller har utförts. I folkbokföringen, som befolkningsstatistiken i Sverige baseras på, ledde detta till att antalet utvandrade ökade rejält under 2023 men i praktiken rör sig alltså detta delvis om personer som utvandrat tidigare men som felaktigt varit fortsatt folkbokförda i Sverige.

Under 2023 föddes det 1 399 barn i Norrköping, det lägsta antalet under ett år sedan 2004. Med tanke på att antalet norrköpingsbor i de mest barnafödande åldrarna under 2023 var relativt högt så innebär detta att fruktsamheten, alltså antalet födda barn per kvinna i barnafödande ålder, var på den lägsta nivån som observerats i kommunen så långt tillbaka det finns statistik över detta (från år 1969 och framåt) och var lägre än 1,5 barn per kvinna under 2023.

Totalt avled 1 311 invånare i Norrköping under 2023, vilket innebär något färre jämfört med 2022 och den lägsta nivån sedan 2019, alltså före coronapandemin.

Diagrammet nedan visar antalet avlidna samt antal födda i Norrköping per år under perioden 1968–2023.

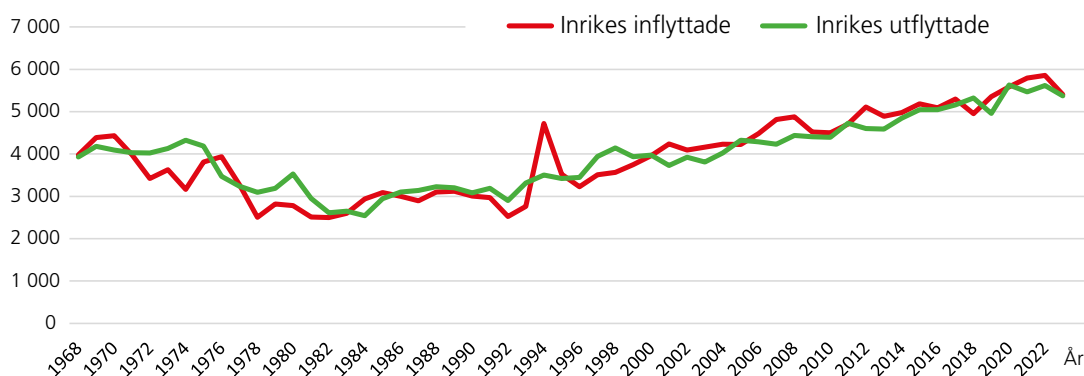
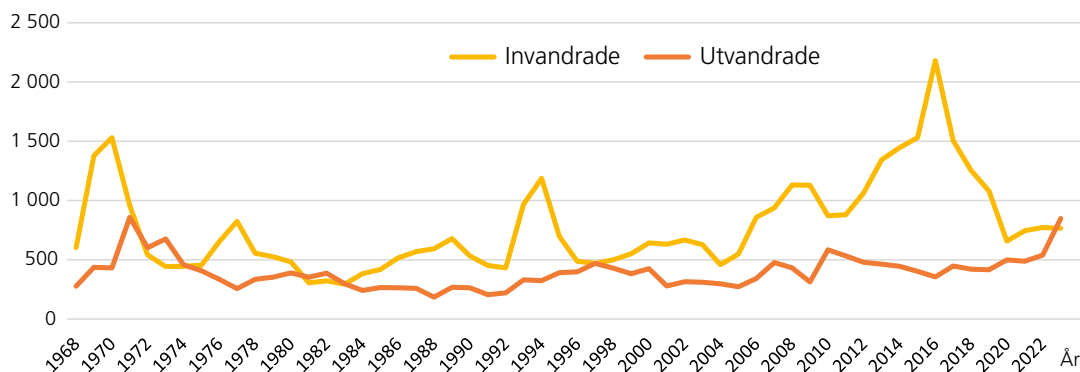
6 172 inflyttningar till kommunen skedde under 2023 och man får gå tillbaka till 2011 för att hitta en lägre inflyttning än så under ett år. Inflyttningen från andra länder (invandringen) var under 2023 på ungefär samma relativt låga nivå som varit sedan 2020 jämfört med åren dessförinnan. Tittar man enbart på inrikes inflyttning så var även den på en relativt låg nivå under 2023, den lägsta sedan 2019.

6 225 utflyttningar från kommunen skedde under 2023 vilket är den högsta nivån någonsin och det var främst utflyttningen till andra länder (utvandringen) som bidrog till detta. Antalet utvandringar ökade kraftigt under 2023 och var 58 procent högre än 2022. Den ökningen beror dock till stor del på Skatteverkets utökade kontroller som nämnts ovan. Tittar man enbart på inrikes utflyttning så var den under 2023 istället på den lägsta nivån sedan 2019. Man ser alltså en minskad flyttningsbenägenhet över kommungränsen då både inrikes utflyttning och inrikes inflyttning år 2023 hamnade på den lägsta nivån sedan 2019.

Flyttrörelserna in och ut från kommunen innebär att flyttnettot (inflyttning minus utflyttning) år 2023 blev minus 53. Det är första gången sedan år 1999 som flyttnettot är negativt under ett år men som nämnts ovan beror detta delvis på Skatteverkets utökade kontroller av felaktigt folkbokförda. Flyttnettot till Norrköping har varierat ganska mycket på senare år men också visat på en minskande trend sedan 2016 vilket till stor del beror på att invandringen till Sverige och Norrköping har minskat sedan dess.

Diagrammen nedan visar antalet flyttningar till och från Norrköping åren 1968–2023.

Flyttningar över Norrköpings kommungräns¹

1 Källa: Statistiska centralbyrån

Utvecklingen i åldersgrupper

Antalet invånare i förskoleåldrarna (1–5 år) har minskat under flera år sedan toppnoteringen 2017 och fortsatte att minska under 2023 och var vid utgången av året 223 barn färre jämfört med 2022. Det motsvarar en minskning med 2,7 procent mellan 2022 och 2023. Även invånarantalet avseende de yngre grundskoleåldrarna (6–12 år) minskade markant 2023 jämfört med 2022 medan antalet invånare i de äldre grundskoleåldrarna (13–15 år) fortsatte att öka likt tidigare år. Totalt sett minskade antalet invånare i grundskoleåldrarna (6–15 år) med 224 barn jämfört med 2022 vilket motsvarar en minskning med -1,3 procent.

Antalet invånare i gymnasieåldrarna (16–18 år) ökade med 60 ungdomar, det är en något avtagande ökningstakt jämfört med de tre senast föregående åren. Ökningen är en följd av att större årskullar når dessa åldrar och det är en utveckling som förväntas hålla i sig under några år framåt.

Antalet äldre invånare fortsatte att öka under 2023, antalet invånare som var 80 år och äldre var 306 fler vid utgången av 2023 jämfört med 2022. Antalet äldre förväntas fortsätta att öka under många år framåt vilket kommer att ge ett ökat tryck på den kommunala verksamheten, särskilt vård- och omsorgskontorets verksamhet.

Antalet invånare i åldersgruppen 0–19 år var totalt sett 395 färre vid utgången av 2023 jämfört med 2022. Antalet

invånare i de yrkesaktiva åldrarna (20–65 år) var däremot 121 fler och antalet invånare i de äldre åldrarna (66 år och uppåt) var hela 317 fler. Antalet barn och unga minskar både på grund av det sjunkande barnafödandet men också på grund av att flyttnettot i dessa åldersgrupper var negativt under 2023. Det här innebär att den demografiska försörjningskvoten, alltså antalet invånare i de icke yrkesaktiva åldrarna i förhållande till invånarantalet i de yrkesaktiva åldrarna, minskade marginellt under 2023 eftersom antalet barn och unga minskade så pass mycket. På kort sikt är ett sjunkande barnafödande och minskande barnkullar något som minskar försörjningskvoten eftersom det ger ett lägre antal barn och unga men på längre sikt kommer ett lågt barnafödande ge en högre försörjningskvot då det bidrar till en ännu mer åldrande befolkning med ännu färre invånare som kommer upp i de yrkesaktiva åldrarna längre fram i tiden när dagens minskande barnkullar når den åldern. De äldres bidrag till den demografiska försörjningskvoten blir allt högre eftersom det är den åldersgruppen som ökar klart mest.

Befolkningsprognosen som låg till grund för resursfördelningsmodellerna i budget 2023 beräknades i augusti 2022. I prognosen antogs en fortsatt befolkningsökning åren 2022 och 2023, ökningen blev dock inte alls lika hög som den prognostiserade, särskilt inte 2023. Den totala prognostiserade folkmängden för den 31 december 2023 var 146 650, vilket innebar en överskattning med totalt 1 490 invånare. Antalet invånare i förskoleåldrarna (1-5 år) överskattades med cirka 200

barn, vilket innebär att det prognostiserades 2,6 procent fler än det faktiska utfallet. Antalet invånare i grundskoleåldrarna överskattades med ca 400 barn vilket motsvarar 2,3 procent fler än det faktiska utfallet. Antalet invånare i gymnasieåldrarna (16–18 år) överskattades dock enbart med cirka 40 vilket motsvarar 0,7 procent fler än det faktiska utfallet. Antalet äldre invånare (80 år och äldre) underskattades något, men endast med cirka 30 invånare, vilket innebär att de var 0,3 procent färre i prognosen jämfört med det faktiska utfallet då det bland annat avlidit något färre än prognostiserat. Historiskt sett har exempelvis barnafödande och flyttningar inklusive migration varierat mycket över tid på ett svåröversägbart vis. Befolkningsprognosen för barn och unga är därmed mest osäker då dessa påverkas mest av variationer i barnafödande och flyttningar. Högst är osäkerheten i de åldersgrupper som inte är födda när prognosen beräknats. Unga vuxna och vuxna i familjebildande åldrar är de som är klart mest benägna att migrera och flytta mellan kommuner så även här är osäkerheten relativt stor då flyttrörelserna varierar mycket över tid. De mest flyttningsbenägna åldersgrupperna är runt 19–35 år men med stigande ålder så avtar flyttbenägenheten avsevärt och de äldre invånarna är inte alls lika benägna att flytta över kommungränsen. Befolkningsutvecklingen bland de äldre invånarna påverkas därmed främst av att befolkningen åldras och avlider. Att befolkningen åldras varje år är såklart enkelt att förutse och antalet avlidna har generellt varit mer stabilt och förutsägbart jämfört med barnafödande och flyttningar. Prognosen över antalet äldre invånare, till exempel 65 år och äldre, är därmed relativt säker åtminstone på fem till tio års sikt.

Demografisk försörjningsbörda

Den utmaning för välfärdens finansiering som den försämrade demografiska försörjningsbördan innebär har under några år hamnat i skuggan av andra samhällsutmaningar (coronapandemin, Rysslads anfallskrig mot Ukraina, den höga infla-

tionen, Riksbankens räntehöjningar med mera), men den är fortsatt och långsiktig en stor utmaning för kommunsektorn. Den demografiska försörjningsbördan är antalet personer i åldern 0–19 år samt 65 år och äldre delat på antalet personer i åldern 20–64 år. Ju större andel äldre och yngre i befolkningen, desto tyngre blir försörjningsbördan för de som är i yrkesverksam ålder. Via utjämningsystemet drabbar utvecklingen samtliga kommuner och det är något som kommer att präglade Sverige och Norrköpings kommun under många år. Trots att Norrköpings kommun har ökade kostnader inom äldreomsorgen (tillskottet enligt fördelningsmodell äldreomsorg var 41,7 mnkr i budget 2023) så ökar kostnaderna ännu mer i många övriga kommuner runt om i Sverige. Norrköping fick därför i kostnadsutjämnningen år 2023 betala drygt 100 mnkr i delmodellen för äldreomsorg.

Det är främst den åldrande befolkningen som kommer att sätta ett allt större kostnadstryck på sektorn. En växande andel yngre och äldre i relation till befolkningen i arbetsför ålder innebär en ökad påfrestning på de kommunala finanserna. Andelen individer i yrkesverksam ålder har minskat sedan mitten av 00-talet och denna nedåtgående trend förväntas fortsätta. Produktiviteten i kommunernas personalintensiva tjänsteproduktion förväntas dessutom inte utvecklas i samma takt som i privat sektor, framförallt inte jämfört med tillverkningsindustrin. Eftersom lönerna i offentlig sektor ändå följer löneutvecklingen i privat sektor väntas produktionen i offentlig sektor ständigt bli dyrare relativt sett (den så kallade Baumol-effekten).

De senaste åren har det summerade fruktsamhetstalet i riket (det antal barn en kvinna förväntas föda under sin livstid) minskat och uppgick år 2023 till endast 1,45 barn per kvinna. Den här utvecklingen är inte unik för Sverige och om den fortsätter så kommer den demografiska försörjningsbördan att förbättras på kort sikt jämfört med tidigare prognoser, men på lång sikt blir utmaningen ännu större än vad man tidigare räknat med.

Finansiella risker

De av kommunfullmäktige beslutade riktlinjerna för kommunkoncernens finansverksamhet respektive kapitalförvaltning och den av kommunstyrelsen beslutade finansinstruktionen innehåller riktlinjer och regler i form av riskmandat och limiter för finansverksamheten för kommunkoncernen.

Med kommunkoncernen avses Norrköpings kommun och Norrköpings Rådhus AB och dess dotterbolag.

Kommunkoncernen är exponerad för framför allt följande finansiella risker; finansieringsrisk, ränterisk, kredit- och likviditetsrisk samt marknadsvärdesrisk i finansiella placeringar.

Risk	Beskrivning	Hantering av risk
Finansierings- och refinansieringsrisk	Problem med att ta upp nya lån/refinansiera befintliga lån	Max 50 procent av lånestocken får förfalla inom 12 månader. Minst 50 procent av lånestocken ska ha en återstående löptid på 1–20 år. Den genomsnittliga återstående löptiden ska ligga inom 2–6 år. Marknadsprogram och medlem i Kommuninvest. Finansiering från en motpart får högst uppgå till 40 procent av bruttoskulden, dock med undantag av Kommuninvest där finansieringen får uppgå till högst 70 procent. Lånen ska ha en spridd förfallostruktur. Förutom ovanstående finns cirka 5,9 mdkr i kreditlöften och en egen tillgänglig likviditet på cirka 2 mdkr. Rating av kommunen, ratingbetyg från S&P AA+ (juni 2023).
Ränterisk lån	Risk att en ränteuppgång snabbt ökar räntekostnaden	Ränterisken hanteras genom att ränteomsättningstillfällena sprids över tre olika intervall. Minst 20 procent och högst 60 procent ska ligga inom 0–12 månader, minst 40 procent och högst 80 procent inom 1–10 år och högst 15 procent över 10 år.
Kredit- och likviditetsrisk. Förvaltning av överskottslikviditet. Investeringsfond och Långsiktig medelsförvaltning	Risk att placerade medel förloras	Diversifierade placeringar fördelade på många tillgångsslag, flera finansiella marknader och anpassning i risk efter när placerade medel ska användas.
Marknadsvärdesrisk i finansiella placeringar	Risk för nedskrivning av placerade medel	Se hantering av kredit- och likviditetsrisk.

Kommunkoncernens samlade finansverksamhet hanteras fullt ut av kommunen, det vill säga redovisningarna avser alltid hela kommunkoncernen om inte annat anges. I tabellen nedan redovisas räntebärande finansiella tillgångar och skulder.

Räntebärande finansiella tillgångar och skulder	2023-12-31	2022-12-31	2021-12-31	2020-12-31	2019-12-31
Externa lån	-14 801	-14 627	-14 244	-13 272	-11 720
Kontokrediter	-389	-396	0	-128	-403
Majoritetsägda bolagens interna placeringar i internbanken	-583	-160	-121	-272	-94
Rådhus AB:s interna placering i internbanken	-165	-316	-342	-212	-256
Bruttoskuld kommunkoncernen	-15 938	-15 499	-14 707	-13 884	-12 473
Utlåning till kommunala bolag och kommunalförbund	8 295	8 655	8 278	7 883	7 434
Bolagens interna lån hos internbanken	1	1	126	107	6
Bruttoskuld bolagskoncernen	8 297	8 656	8 403	7 990	7 440
Bruttoskuld Norrköpings kommun	-7 642	-6 843	-6 303	-5 894	-5 033
Likvidportföljen samt likvida medel (+)	1 081	1 581	1 754	1 711	1 674
Investeringsfond (+)	747	688	731	662	649
Utlåning till föreningar mm (+)	439	444	444	449	448
Nettoskuld Norrköpings kommun	-5 374	-4 129	-3 375	-3 073	-2 261
Nettoskuld bolagskoncernen	-7 548	-8 180	-7 941	-7 505	-7 089
Total nettoskuld kommunkoncernen	-12 922	-12 309	-11 316	-10 578	-9 350

Förutom de räntebärande finansiella tillgångarna har kommunen en långsiktig medelsförvaltning. Den hanteras och redovisas separat, se avsnitt "Långsiktig medelsförvaltning" på sidan 15.

Tabellen Räntebärande finansiella tillgångar och skulder på sidan 13 visar sammansättningen av Norrköpings kommuns respektive kommunkoncernens brutto- och nettolåneskuld. Den avsättning av medel som Norrköpings kommun gjort för framtida Ostlänken-relaterade investeringar finns i "Investeringsfonden". Värdet i likvidportföljen samt investeringsfonden redovisas med marknadsvärdet. Nettoskulden går inte att utläsa direkt ur balansräkningen på grund av att där redovisas enbart bruttoställningen.

Under året har 600 mnkr tagits från likviditetsportföljen för att sänka kommunens belåningsgrad. Utöver de räntebärande finansiella tillgångarna ovan har kommunen en långsiktig medelsförvaltning. Den hanteras och redovisas separat, se avsnitt "Långsiktig medelsförvaltning" på sidan 15.

Finansierings- och refinansieringsrisk

Enligt limiterna får högst 50 procent av total lånevolym med beaktande av kreditlöften förfalla inom 12 månader. Med hänsyn tagen till kreditlöften har kommunkoncernens samlade låneskuld likt föregående år inget förfall inom 12 månader på balansdagen. Kommunens egen låneskuld hanteras inte separat, den ingår som en del i kommunkoncernens låneskuld. Per 31 december 2023 uppgick outnyttjade kreditfaciliteter och egen likviditet till 7 941 mnkr (8 378 mnkr 2022-12-31), varav 2 050 mnkr (2 494 mnkr 2022-12-31) är egen likviditet.

Ränterisk

Per den 31 december 2023 uppgick kommunkoncernens räntebärande skulder till 15 938 mnkr (15 499 mnkr 2022-12-31). Räntebärande finansiella tillgångar som Norrköpings kommun lånar ut till koncernens bolag och föreningar innebär i stort sett ingen ränterisk för kommunen, eftersom ränterisken överförs till motparterna (se not 13 på sidan 71). Externt placerade medel redovisas under rubriken Kredit- och likviditetsrisk. I övrigt finns inga finansiella tillgångar med ränterisk.

Kommunkoncernens finansiella nettoskuld uppgick på balansdagen till 12 922 mnkr (12 309 mnkr 2022-12-31), en ökning under 2023 med 613 mnkr. Kommunen för egen del har en finansiell nettoskuld på 5 374 mnkr (4 129 mnkr 2022-12-31), en ökning under 2023 med 1 245 mnkr. Den huvudsakliga orsaken till ökningen av Kommunens nettoskuld är förvärvet av fastigheterna från Norrköping Norrevo Fastigheter AB.

Upplåningen inom den kommunala koncernen löper främst med rörlig ränta. Räntesäkringsinstrument används för att binda ränta och säkra ränterisken i låneportföljen. Med räntesäkringsinstrumenten omvandlas räntan från rörlig till fast ränta eller tvärtom. Nominella värdet av räntesäkringsinstrumenten uppgick på balansdagen till 14 093 mnkr (14 152 mnkr 2022-12-31). Marknadsvärdet på de finansiella instrumenten är 115 mnkr (300 mnkr 2022-12-31) på balansdagen. Enligt finansinstruktionen för internbanken ska räntan bindas i olika löptidsintervaller.

På balansdagen var räntebindningen inklusive räntesäkringsinstrumenten enligt redovisningen nedan:

År	0-1	1-10	>10
Intervall (procent)	20-60	40-80	Max 15
Utfall (procent)	39	61	0

Genomsnittlig låneränta, NIPOR (Norrköpings Kommuns Internbanks Portfölj Ränta) uppgick till 1,25 procent (0,65 procent år 2022). En ökad ränta med en procentenhet skulle medföra ökade kostnader på 159 mnkr för kommunkoncernen, varav 76 mnkr för kommunen.

Kredit- och likviditetsrisk

Överskottslikviditet är likviditet som kan uppstå på grund av tillfälliga och kortsiktiga likviditetsfluktuationer inom kommunkoncernen. Överskottslikviditet ska i första hand användas för att återbetala utestående lån/krediter och/eller täcka det kortfristiga likviditetsbehovet inom kommunkoncernen. Kommunen kan ha en likviditetsreserv som komplement till kontrakterade kreditfaciliteter eller i stället för dessa. Alternativkostnaden för egen likviditet ska alltid övervägas. Likviditetsreserven förvaltas i likvidportföljen. Den egna likviditetsreserven får som högst uppgå till 20 procent av bruttolåneskulden. På balansdagen uppgick den egna likviditeten till 1 077 mnkr (1 576 mnkr 2022-12-31), vilket är 7 procent av bruttoskulden (10 procent år 2022).

Kommunen har en investeringsfond som syftar till att hålla betalningsberedskap för planerade investeringar. Investeringsfonden får placeras enligt tabellen nedan. På balansdagen uppgick den till 747 mnkr (688 mnkr 2022-12-31) och var placerad enligt tabellen nedan. Investeringsfonden avkastade 8,5 procent under 2023 (-5,8 procent 2022-12-31). Under 2023 har 1,3 mnkr (0 mnkr år 2022) realiserats ur investeringsfonden.

Investeringsfonden

(mnkr)	2023	2022	2021	2020	2019
Avkastning, procent	8,5	-5,8	11,5	3,1	9,0
Marknadsvärde 31 december	747	688	731	662	649
Uttag av medel	0	0	6	8	10

Marknadsvärden

	Marknadsvärde (mnkr)	Andel Limiter (%)	Limiter (%)		
			2023-12-31	2023-12-31	Min Normal Max
Svenska aktier	100	11	0	10	30
Utländska aktier	64	8	0	10	30
Alternativa räntor	365	51	0	50	100
Alternativa investeringar	219	30	0	0	40
Totalt	747	100			
varav aktier	163	19	0	20	40
varav räntor och alternativa tillgångar	584	81	20	80	100

Långsiktig medelsförvaltning

Kommunfullmäktige har beslutat att förvalta kapital i en långsiktig medelsförvaltning med en 10-årig placeringshorisont. Förvaltningen har som syfte att ge god avkastning samtidigt som den ska skapa förutsättningar att minska påfrestningar på likviditeten som kan följa av framtida åtaganden. På balansdagen uppgick den till 1 225 mnkr (1 145 mnkr 2022-12-31) och var placerad enligt tabellen nedan. Den långsiktiga medelsförvaltningen avkastade 11,5 procent under 2023 (-9 procent år 2022).

Från portföljen kan medel löpande realiseras och användas för att förbättra kommunkoncernens finansnetto innevarande år eller de kommande åren eller för enbart ett likviditetsbehov. Dock ska marknadsvärdet efter ett uttag uppgå till lägst 1 000 mnkr. Under 2023 har 50 mnkr (15 mnkr år 2022) realiserats ur förvaltningen för att förbättra kommunens finansnetto framåt

Långsiktig medelsförvaltning

(mnkr)	2023	2022	2021	2020	2019
Avkastning, procent	11,5	-9,0	20,7	6,1	19,1
Marknadsvärde 31 december	1 225	1 145	1 275	1 154	1 107
Uttag av medel	50	15	116	20	80

Marknadsvärden

	Marknadsvärde (mnkr)	Andel Limiter (%)	Limiter (%)		
			2023-12-31	2023-12-31	Min
Svenska aktier	447	36	0	30	60
Utländska aktier	330	27	0	30	60
Alternativa räntor	186	15	0	20	100
Alternativa investeringar	263	21	0	20	40
Totalt	1 225	100			
varav aktier	776	63	0	60	80
varav räntor och alternativa tillgångar	449	37	20	40	100

Under 2023 har den globala ekonomin kännetecknats av hög inflation och stramare penningpolitik. Både svenska aktier och tillväxtmarknader har upplevt både framgångar och volatilitet på börsen. Börsen har försiktigt rört sig sidledes, påverkad av faktorer som inflation, räntehöjningar och en svag krona. Mot slutet av det tredje kvartalet avtog räntehöjningarna från centralbankerna och inflationen visade en tydlig nedåtgående trend. Tack vare en stark avslutning där börsen stigit motsvarande hela årets totala börsuppgång blev 2023 ett positivt år på kapitalmarknaderna efter ett mycket svagt 2022 för såväl aktier som räntebärande tillgångar.

Under året har innehavet i tillväxtmarknader avyttrats i sin helhet till fördel för svenska och globala aktier. Under fjärde kvartalet ökades risktagandet igen efter en omfördelning från alternativa räntor till svenska aktier, ett gynnsamt beslut då aktiemarknaden steg kraftigt i slutet av året. Portföljerna hade en viss övervikt i aktier vid årets slut.

Svenska aktier presterade bättre än index och jämförbara fonder (peer group) under slutet av året. Globala aktier däremot tappade mot index och jämförbara fonder, vilket kan kopplas till en betydande undervikt mot ett antal amerikanska AI-bolag. Lågriskportföljen utvecklades starkt både i absoluta och relativa termer, med stabila resultat från både alternativa räntor och alternativa investeringar.

Marknadsvärdesrisk i finansiella placeringar

Enligt kommunens egna riktlinjer får placeringar ske både i räntebärande tillgångar, alternativa investeringar och i aktier. Överskottlikviditeten får inte placeras i tillgångsslaget aktier. Andelen aktier får i investeringsfonden högst uppgå till 40 procent. Per den 31 december 2023 var 22 procent (19 procent 2022-12-31) placerat i aktier, 49 procent (51 procent 2022-12-31) i räntebärande tillgångar och 29 procent (30 procent 2022-12-31) placerade i alternativa tillgångar.

I den långsiktiga medelsförvaltningen får andelen aktier uppgå till högst 80 procent. Per den 31 december 2023 var 63 procent (59 procent 2022-12-31) placerat i aktier, 15 procent (19 procent 2022-12-31) i räntebärande tillgångar och 21 procent (22 procent 2022-12-31) placerade i alternativa tillgångar.

Pensionskostnader

Kommunens totala pensionsåtagande uppgår 2023-12-31 till 3 463 mnkr inklusive löneskatt.

Pensionsförpliktelsen redovisas sedan 1998 enligt den så kallade blandmodellen där pensioner intjänade före 1998 inte skuldförs utan redovisas som ansvarsförbindelse. Det innebär att för pensioner intjänade före 1998 så tas utbetalningen av pensioner som en kostnad medan skuldförändringen inte påverkar resultaträkningen. För avsättningen gäller det omvända, det är skuldförändringen som påverkar årets resultat medan utbetalningarna påverkar skuldens storlek men får ingen effekt på resultaträkningen.

Eftersom ansvarsförbindelsen historiskt har ökat i kommunerna, så har den egentliga kostnaden underskattats, i och med att utbetalningarna har varit lägre än skuldförändringen.

Med anledning av detta har Norrköpings kommun haft ett finansiellt mål avseende pensioner under åren 2008 till 2017 till ett ackumulerat värde av drygt 300 mnkr. Sedan ett par år tillbaka

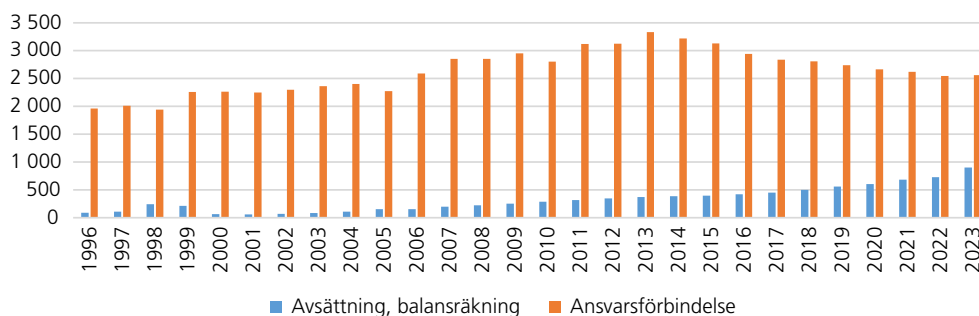
minskar skulden som bokförs i ansvarsförbindelsen och utbetalningarna från den (som tas som en kostnad i resultaträkningen) är högre än skuldförändringen. Som en följd av detta är det finansiella målet avseende pensioner borttaget från och med år 2018, då det i blandmodellen nu finns ett "inbyggt" finansiellt mål.

Om Norrköping hade tillämpat fullfondering, vilket innebär att man flyttar över skulden avseende ansvarsförbindelsen i balansräkningen, skulle ackumulerat resultat för de senaste fem åren varit cirka 250 mnkr bättre för Norrköpings kommun. Resultatet år 2023, allt annat lika, skulle ha varit 16 mnkr sämre avseende samtliga resultatnivåer och det beror på att ansvarsförbindelsen år 2023 ökat framförallt på grund av förändringen av basbeloppet.

Pensionsskulden i kommuner beräknas enligt RIPS-regelverket som är en riktlinje som beslutas av SKR för beräkning av pensionsskuld i offentlig sektor. Pensionsskulden definieras som nuvärdet av hittills intjänade framtida pensionsutbetalningar. Avgörande för nuvärdesberäkningen är diskonteringsräntan som används vid värdering av pensionsskulden. På grund av nedgången i den långsiktiga räntan har diskonteringsräntan sänkts två gånger, år 2011 respektive 2013, vilket medförde att skulden ökade kraftigt.

I tabellen nedan kan man se effekten av nedgången i diskonteringsräntan för år 2013, då den totala pensionsskulden ökade med 229 mnkr från året innan (en ökning med 6,6 procent). Förändring i diskonteringsräntan påverkar avsättningen men kommande utbetalningar från avsättningen kommer inte påverkas. Det är således endast en periodiseringseffekt. Eftersom pensionsåtagandet är livsvarigt har även den beräknade livslängden stor betydelse för pensionsskulden. Livslängdsantalet i RIPS följer trygghandgrundernas generationsmodell.

Pensionsskuld Norrköping kommun 1996–2023, avsättning och ansvarsförbindelse (inklusive löneskatt, mnkr)

I april 2021 tog SKR beslut om att öka livslängdantalet som ligger till grund för beräkning av pensionsförpliktelsen. Implementeringen har fungerat bra och inga justeringar bedöms vara nödvändiga för tillfället.

Vad gäller kostnaderna för pensioner så uppgår de till 767 mnkr för år 2023, vilket motsvarar cirka 7,6 procent av skatter och bidrag. Pensionskostnadernas andel av skatter och bidrag har legat på ungefär samma nivå av skatter och bidrag under de senaste tio åren, men ökat 2023 jämfört med genomsnittet av de senaste tio åren med cirka 2,1 procentenheter.

Kostnadsökningen jämfört med 2022 beror till största del på den höga inflationen, samt det nya pensionsavtalet AKAP-KR, som trädde i kraft 1 januari 2023. Pensionsavgiften i AKAP-KR höjs från 4,5 procent till 6 procent på den pensionsgrundande årslönen upp till och med 7,5 inkomstbasbelopp (månadslön 46 438 kronor i 2023 års nivå). För lönedelar som överstiger 7,5 inkomstbasbelopp höjs avgiften från 30 procent till 31,5 procent.

Det nya pensionsavtalet stärker villkoren för välfärdens medarbetare och kommer att leda till mer förutsägbara kostnader för kommuner och regioner över tid, då man går från ett för-månsbestämt till avgiftsbestämt pensionssystem. Totalt 845 av de 924 valberättigade medarbeterna valde att stanna kvar i det gamla pensionsavtalet KAP-KL.

Balansräkningen	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014
Avsättning pensioner	903	727	685	605	561	502	452	423	394	388
Ansvarsförbindelse	2 560	2 543	2 621	2 667	2 739	2 810	2 839	2 940	3 129	3 221
Total pensionsförpliktelse	3 463	3 270	3 306	3 272	3 300	3 312	3 291	3 363	3 523	3 609
Resultaträkningen										
Pensionskostnader inklusive ränta	767	501	520	477	485	467	435	409	364	365

Händelser av väsentlig betydelse

Kommunkoncernen

Beslut om budget 2023 fattades i juni 2022 och fastställdes i december 2022. Liksom år 2022 har intäkter i form av skatter och bidrag visat ett överskott mot budget. Nämnderna fick riktade besparingar om 81,9 mnkr år 2023 vilket motsvarar 0,9 procent av nämndernas totala budgetramar. Kommunrevisionen och valnämnden fick ingen riktad besparing.

För kommunen budgeterades ett överskott på 15,5 mnkr avseende finansiering av investeringar. Årets resultat för 2023 blev 450,5 mnkr, vilket innebär att överskottet mot budget blev 435,5 mnkr. Nämnderna exklusive kommunstyrelsen redovisar ett överskott mot budget på 38,6 mnkr. En stor del av nämndernas överskott är kopplat till riktade statsbidrag, lägre volymer i verksamheten samt lägre personalkostnader än budgeterat. De nämnder som visar störst överskott är kompetensförsörjningsnämnden, samhällsplaneringsnämnden och överförmyndarnämnden.

Utbildningsnämnden redovisar ett överskott på 0,8 mnkr. Nämnden redovisar överskott på centrala poster med 43,0 mnkr som är kopplat till en överskattad befolkningsprognos. Det innebär att nämnden fått medel från kommunfullmäktige för fler barn och elever än vad som finns i verksamheten. De kommunala verksamheterna redovisar underskott på 42,2 mnkr. Underskottet avser grundskole- och gymnasieverksamheten där det finns en överkapacitet i antalet platser i förhållande till antal elever. Underskottet innebär att kommunen kommer betala ut 22 mnkr till fristående skolor. Kostnaden för detta ingår i överskottet på centrala poster.

Vård- och omsorgsnämnden redovisar ett underskott på 0,1 mnkr. Nämnden har en budget som i stort sett är i balans på helheten, men verksamheten som bedrivs i egen regi visar ett underskott på 117,0 mnkr som beror på fler årsarbetare än vad den tilldelade budgetramen ger möjlighet till. Att vård- och omsorgsnämnden har en budget i balans trots ett underskott i egen regi beror främst på att volymerna inom hemtjänsten inte ökat som beräknat, vilket ger ett överskott inom verksamheten på 87,0 mnkr. Det ekonomiska utfallet har även påverkats av de statsbidrag nämnden fått och som har använts till ordinarie verksamhet, vilket har förbättrat resultatet med 30 mnkr.

Under året har ett stort arbete genomförts för att genomlys samtliga ägardirektiv i koncernen och för att anpassa dessa till politiskt program och beslutade mål.

Det har bland annat förtydligats att:

- Bolagen är del av Norrköpings kommuns bolagskoncern och ska alltid ha kommunkoncernperspektivet i beaktande.
- Bolagens verksamhet ska skapa nytta för kommunen, dess näringsliv och medborgare.
- Bolagen ska bidra till att stärka Norrköpings kommuns varumärke och kommunens attraktionskraft.
- Det har även förtydligats att bolagen ska upphandla tjänster och verksamheter om inte särskilda skäl talar för egen regi.

Det har genomförts en strategisk utredning kring Louis De Geer Konsert & Kongress i Norrköping AB och ägandet. Processen pågår kring om det finns intresse från privata marknaden att bli ägare av bolaget.

Under 2023 startades det vilande bolaget Upplev Norrköping AB upp igen. Bolaget ska samverka med näringslivet för att ge kommunens invånare och besökare ett brett utbud av upplevelser och aktiviteter.

Norrköpings Hamn AB invigde under 2023 anläggningens nya kaj som medger trafik för större fartyg, ökade volymer och bättre logistik i Norrköpings hamn.

I syfte att uppnå en samlad fastighets- och lokalförvaltning har Norrköping Norrevo Fastigheter AB överlåtit sitt fastighetsbestånd till kommunen (KS 2023/1206). Föranlett av detta pågår en utredning vilket uppdrag Norrevo ska ha i framtiden.

Stadsomvandling Inre hamnen

Genomförande av stadsomvandlingsprojektet Inre hamnen fortsätter. Totalt innehåller Inre hamnen 3 000 bostäder, kontor och lokaler samt ytor för allmänheten i form av kajstråk, kanaler, parker med mera. Under 2023 har stora produktionsåtaganden slutförts i den första etappen. Tydligaste exemplen är färdigställande av kanaler samt den nya kajkonstruktionen, varvsparken, bad och gång- och cykelbro som har öppnats för allmänheten. Total exploateringsram för Inre hamnen uppgår till 43 mnkr per 2023-12-31, varav 1 060 mnkr i exploateringsutgifter och 1 017 mnkr i exploateringsinkomster. Totalt nedlagda utgifter för Inre hamnen till och med 2023-12-31 uppgår till 494 mnkr varav 93 mnkr under 2023.

Den tidigare gasverkstomten är nu tillgänglig för marksanering. Arbetet är påbörjat med projektering och den faktiska saneringen kommer fortsatt pågå även under 2024. Total kostnad för sanering av gasverkstomten beräknas uppgå till 137 mnkr.

Totalt har nio stycken bostadstomter byggstartat och befinner sig nu i olika skeden. Svåra geotekniska förutsättningar ställer höga krav på varsamhet i grundläggningen. Dyrare grundläggning och längre tidsåtgång än normalt är en utmaning i produktionen.

På nationell nivå har 2023 präglats av oro på marknaden med framförallt stigande ränteläge, inflation och fortsatt svag bostadsmarknad. I projektet Inre hamnen märks detta då försäljningen av nya lägenheter går trögare än normalt. Kommunens utbyggnad av allmän plats följer övergripande tidsplan och ekonomiska ramar. En viktig parameter i detta är att de största inköpen av material var genomförda innan stigande priser och bristande tillgång. Den totala utbyggnadstiden för projektet förväntas bli längre än i ursprungliga prognoser utifrån vikande efterfrågan. Detaljplanearbete pågår för de tre kvarteren i den västra delen av etapp 2 men har pausats under 2023 på fastighetsägarens initiativ.

Flytt av Inre hamnen

Ett av de större pågående investeringsprojekten är flytt av Inre hamnen med en total investeringsbudget på 1,3 mdkr. Enligt nyttjanderättsavtal mellan Norrköpings Hamn AB och Norrköpings kommun ska Norrköpings Hamn AB stå för

50 procent av kapitalkostnaderna för investeringsprojektet. Sedan hösten 2020 pågår entreprenad för ny kaj och hamnplan vid Pampusterminalen som är uppdelad i huvuddel 1 och 2. Huvuddel 1 är blev färdigställd enligt plan sommaren 2023 och 572 mnkr aktiverades som anläggningstillgång. Det innebär att 265 meter ny kaj och 40 000 kvadratmeter bakomliggande hamnplaner nu är i full hamndrift. I samband med invigning av ny kaj och hamnplan så togs även en intilliggande yta i drift, Kvarteret Märket som består av 70 000 kvadratmeter hamnplan.

Huvuddel 2, som är resterande del i entreprenaden, påbörjades sommar/höst 2023 och pågår för fullt. Huvuddel 2 består av 105 meter befintlig kaj som ersätts med en ny kraftigare kajkonstruktion och som även tillåter fartyg med större djup än tidigare. Det innebär att hela Pampuskajen får ett fritt djup på 14,2 meter. Av 105 meter kaj i huvuddel 2 så är 60 meter en ny tungkaj som är dimensionerad för att hantera extra tungt gods. Pålningarbeten pågår och cirka hälften av pålarna i huvuddel 2 är på plats. Gjutning av landbalk till nya kajen är påbörjad och arbetena går som planerat. Planerad sluttid för huvuddel 2 är sommaren 2025.

Beslut om ny ekonomistyrning

I beslutet avseende budget 2023-2026 gav kommunfullmäktige kommunstyrelsen i uppdrag att till budget 2024 ta fram förslag på nytt ramverk för god ekonomisk hushållning och finansiella mål. Kommunfullmäktige beslutade den 29 maj 2023 om riktlinje för god ekonomisk hushållning (KS 2023/0685).

I den nya riktlinjen anges att god ekonomisk hushållning i Norrköpings kommun bygger på fyra grundantaganden; "generationsperspektivet", "verksamhetsfokus", "finansiella mål är en politisk bedömning" och "transparens och medborgarperspektiv".

Ett grundläggande ställningstagande är att varje generation själv ska bära sina egna kostnader. Detta så kallade generationsperspektivet innebär att ingen generation ska behöva betala för det som en tidigare generation förbrukat. Det innebär också att den löpande verksamheten i normalfallet inte till någon del behöver finansieras med lån. Likaväl som generationsperspektivet syftar till att ingen generation ska behöva betala för det som en tidigare generation har förbrukat ska inte heller nuvarande generation redan nu behöva betala för framtida förbrukning. Generationsperspektivet kan på detta sätt ses som dubbelriktat, även om tonvikten ligger på att undvika en övervältring av kostnader på framtida generationer.

För att verksamheten ska kunna planera och arbeta långsiktigt bör ekonomistyrningen vara utformad på ett sådant sätt att så mycket som möjligt av den ekonomiska variationen kan fördelas över en längre tidsperiod än ett enskilt budgetår. Den kommunalekonomiska logiken är uppbyggd på årsvisa avstämningar och utvärderingar och balans varje enskilt år. Verksamhetens fokus har dock en längre tidshorisont och de processer som berör invånarna kan sträcka sig över ett väldigt långt tidsspänn. För att i största möjliga mån få den ekonomiska logiken och den verksamhetsmässiga logiken att hänga ihop ska det finnas möjlighet att kunna balansera över- och underskott mellan år för att verksamheten ska kunna arbeta långsiktigt.

I kommunallagen står angivet att kommuner ska ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet och att fullmäktige ska besluta om riktlinjer för god ekonomisk hushållning för kommunen samt att de finansiella mål som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning ska anges. Vad gäller finansiella mål finns ingen absolut nivå att förhålla sig till, det är en helt

igenom politisk bedömning som måste anges i varje års budget utifrån historiska resultat, prognoser över den framtida ekonomiska och verksamhetsmässiga utvecklingen samt utifrån en bedömning av ekonomiska och verksamhetsmässiga risker. Ett finansiellt mål som tar utrymme från driftbudgeten har alltid en alternativkostnad i form av utebliven verksamhet och/eller sänkt skattesats. Det är en politisk uppgift att väga nyttan av finansiella mål mot behov av medel för verksamhet.

Fullmäktige får besluta att reglering av ett negativt resultat inte ska göras om synnerliga skäl angetts som orsak för en obalanserad budget (det vill säga ett planerat negativt resultat), om det avser orealiserade förluster i värdepapper eller om det finns andra synnerliga skäl. Ett förhållande som kan utgöra skäl för att inte reglera ett negativt resultat eller att anta en budget som inte är i balans, är om kommunen har en stark finansiell ställning och om det anförts vid budgetbeslutet. I riktlinjen anges att det långsiktiga finansiella målet är justerat eget kapital som andel av skatter och bidrag och när denna kvot uppgår till minst 50 procent anses kommunen ha en stark finansiell ställning.

Tidigare öronmärkning av eget kapital, så kallade markeringar, upphör att gälla som ekonomistyrningsprincip i och med antagandet av Riktlinje för god ekonomisk hushållning. De markeringar som ej förbrukats till och med sista december 2023 upphör och återgår till eget kapital.

Beslutet innebär även att de tidigare resultatnivåerna "Justerat balanskravsresultat" och "Resultat efter finansiella mål" upphör att gälla som intern ekonomistyrningsprincip i Norrköpings kommun från och med år 2024 och att de kapitalkostnader som är förknippade med aktiverade anläggningstillgångar i exploateringsprojekt kommer att anges som kostnader under samhällsplaneringsnämnden från och med år 2024. För 2023 uppgick kapitalkostnaderna från exploateringsprojekt till 26 mnkr.

Förändringar i kommunkoncernen

Kommunstyrelsen beslutade vid sammanträde i augusti 2023 (KS 2023/0835) att bilda ett nytt kontor, benämnt tillväxt- och utvecklingskontoret med start från 1 januari 2024. Kultur- och fritidskontoret upphör och kontorets verksamheter och ansvarsområden övergår till det nya tillväxt- och utvecklingskontoret, samhällsbyggnadskontoret samt till Upplev Norrköping AB. Det beslutades även att kommunstyrelsens kontor ändrar benämning till kommundirektörens kontor och att kommunikations-, näringslivs- och digitaliseringsavdelningen övergår från kommunstyrelsens kontor till tillväxt- och utvecklingskontoret från 1 januari 2024.

Syftet med organisationsutvecklingen är:

- att uppnå ökade synergieffekter i organisationen
- att med en effektiv resursanvändning fortsätta utvecklingen av Norrköping och stärka Norrköpings position
- att uppnå ett sammanhållet och tydligt erbjudande till näringsliv och samverkanspartner
- att ge goda förutsättningar för att förverkliga höga ambitioner inom hållbarhet, digitalisering och kompetensförsörjning samt att stärka organisationen genom tydligt ansvar och mandat.

I december 2022 beslutade kommunfullmäktige att slå samman samhällsplaneringsnämnden och tekniska nämnden från 1 januari 2023. Den nya nämnden heter samhällsplaneringsnämnden (KS 2022/1120). Vid samma sammanträde beslutades även att ansvaret för lokalförsörjning och fastighetsförvaltning flyttas från samhällsplaneringsnämnden till kommunstyrelsen från 1 januari 2023 (KS 2022/1119).

Den 1 januari 2023 bytte arbetsmarknads- och vuxen- utbildningsnämnden namn till kompetensförsörjningsnämnden.

Norrköping Rådhus AB beslutade på sammanträde den 15 februari 2023 att återskapa Upplev Norrköping AB. Kommunfullmäktige beslutade vid sammanträde i november 2023 (KS 2023/1213) att den verksamhet och de evenemang avseende besöksnäring, turism och upplevelser som bedrivs på kultur- och fritidsnämnden respektive kommunstyrelsen överförs till Upplev Norrköping AB per 1 januari 2024.

Nämnd- och organisationstillhörighet för kommunens fritidsverksamhet för unga

Den 30 januari 2023 beslutade kommunfullmäktige att Norrköpings kommuns fritidsverksamhet för unga skulle flyttas från utbildningsnämnden till kultur- och fritidsnämnden från och med den 1 augusti 2023 (KS 2022/0033). Den förändring som berördes var den verksamhet som benämns tonårsverksamhet samt öppen 10-12 årsverksamhet. Även ansvar och drift av simhallarna i Skärblacka, Åby och Krokek överfördes från utbildningsnämnden till kultur- och fritidsnämnden.

Organisationsförändringen innebar att utbildningsnämndens ansvar och uppdrag renodlades till det som är förknippat med skolans huvuduppgift enligt skollag och läroplan. Utbildningsnämndens ansvar och uppgift att utföra och fokusera på verksamhet inom kunskapsuppdraget, så även i fritidshem, blir därmed tydligare.

Köp av fastigheter från kommunala bolag

Norrköping Rådhus AB beslutade i februari 2023 att ge koncernledningen i uppdrag att utreda ekonomiska konsekvenser inklusive skattekonsekvenser av en framtida fastighetsöverlåtelse till Norrköpings kommun av det fastighetsbestånd som ägdes av Norrköping Norrevo Fastigheter AB. Syftet har varit att skapa en samlad organisation för det strategiska arbetet med förvaltning och ägande av kommunkoncernens lokalfastigheter. Vid sammanträdet i november 2023 (KS 2023/1206) beslutade kommunfullmäktige att Norrköping Norrevo AB överlåter 18 fastigheter till Norrköpings kommun och att Norrköping Spårvägar AB överlåter en byggnad/anläggning till Norrköpings kommun. Fastighetsöverlåtelsena genomfördes 28 december 2023 till ett totalt värde av 1 302 mnkr. Tre av dessa totalt 18 fastigheter är räddningsstationer och för dessa kan tillträdet inte fullt ut slutföras förrän Norrköpings kommun erhållit godkännande från Inspektionen för strategiska produkter (ISP). Handlingar är inskickade till ISP i mars 2024.

Investeringar

Årets nettoinvesteringar i kommunen uppgår till 2 373 mnkr varav 1 302 mnkr avser fastighetsköp från Norrköping Norrevo AB och Norrköping Spårvägar AB. Exklusive fastighetsköp från kommunala bolag uppgår årets nettoinvesteringar till 1 071 mnkr. Av 1 071 mnkr avser cirka 52 procent lokaler och cirka 25 procent investeringar inom samhällsplaneringsnämndens ansvarsområde. De tio största projekten för 2023 framgår av tabellen nedan och dessa projekt utgör 47 procent av de totala nettoinvesteringarna 2023 exklusive fastighetsköp. Av cirka 330 investeringsprojekt som varit pågående under 2023 har 79 avslutats. Exempel på investeringsprojekt som avslutats och slutredovisats under året är nybyggd förskola i Björkalund (57 mnkr) med beräknad avskrivningskostnad på 1,8 mnkr per år och infrastrukturprojekt Fiskebyvägen Bråvalla (26 mnkr) med beräknad avskrivningskostnad på 0,8 mnkr per år.

Exempel på investeringar 2023 (mnkr)

Kommunstyrelsen

Flytt Inre hamnen	106
Status hamn 2023	48

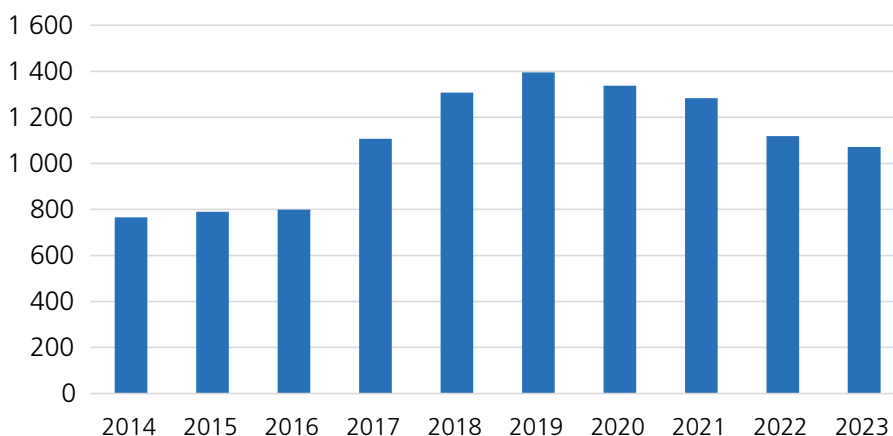
Kommunstyrelsen, lokaler

Styrstad F-6	119
Smedby F-6	64
Oskarsskolan	35
Räddningsstation Dagsbergsfältet	33

Samhällsplaneringsnämnden

Beläggningar	26
Allmän plats Inre hamnen	23
Kvarteret Kroken	23
Kaj Inre hamnen renovering	23

Nettoinvesteringar Norrköpings kommun 2014–2023 (mnkr) exklusive fastighetsköp från kommunala bolag

Med nettoinvesteringar avses bruttoinvesteringar med avdrag för de investeringsbelopp som finansierats med offentliga bidrag.

Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten

I Norrköpings kommun är den kommunala koncernen med förvaltning och bolag den övergripande styrenheten. Den kommunala koncernen leds av kommunfullmäktige, kommunstyrelsen, verksamhetsnämnder samt styrelserna för moderbolaget Norrköping Rådhus AB och övriga bolag i bolagskoncernen. Verksamheten utförs av den kommunala förvaltningens olika kontor och av medarbetarna i de kommunala bolagen, se sidan 4. Styrning och uppföljning är, så långt det är möjligt med hänsyn till verksamhetens art och lagstiftning, utformad med syftet att styra på ett likartat sätt oberoende av vilken verksamhet eller juridisk organisationsform som berörs.

Tillsammans med kommunerna Linköping, Söderköping, Valdemarsvik och Åtvidaberg har Norrköping bildat Kommunalförbundet Räddningstjänsten Östra Götaland för att sköta räddningstjänst.

Kommunalförbundet bildades år 2010 och styrs av en direktion till vilken medlemskommunerna utser ledamöter. Norrköpings kommun har tillsammans med Region Östergötland och Linköpings kommun bildat ett gemensamt bolag för scenkonst, se sidan 5. Bolaget bildades år 2016 och styrs av en styrelse med representanter från respektive part.

Ansvarsstruktur

Inom Norrköpings kommunkoncern finns flera nivåer av politiskt styrande instanser – kommunfullmäktige, kommunstyrelsen och verksamhetsnämnder samt styrelser för moderbolaget Norrköping Rådhus AB och övriga bolag i bolagskoncernen. I bilden på nästa sida illustreras struktur och roller för styrning och uppföljning inom den kommunala koncernen.

Kommunfullmäktige

- Budget med plan
- Vision, politiskt program¹, övergripande mål, lagstadgade planer, inriktningsdokument, vissa riktlinjer, särskilda beslut

Reglementen

Bolagsordningar
Ägardirektiv

Kommunstyrelsen

- Styra, leda och samordna kommunorganisationen
- Hålla uppsikt inom kommunorganisationen
- Övergripande ansvar för intern styrning och kontroll
- Bereda ärenden och rapportera till kommunfullmäktige

Norrköping Rådhus AB

- Styra, leda och samordna bolagskoncernen
- Rapportera till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige

Verksamhetsnämnder

- Styra, leda och samordna verksamheten
- Uppdragsplan med mål för verksamheten
- Budgetansvar
- Intern styrning och kontroll
- Rapportera till kommunstyrelsen

Kommunala bolag

- Styra, leda och samordna verksamheten
- Affärsplan med mål för verksamheten
- Budget
- Intern styrning och kontroll
- Rapportera till Rådhus AB

Styrning inom Norrköpings kommunkoncern

Kommunfullmäktige, med de demokratiskt folkvalda politikerna, är det högsta beslutande och styrande organet. Kommunfullmäktige beslutar om budget, politiskt program, vision, övergripande mål, lagstadgade planer och inriktningsdokument för politikområden. Fullmäktige beslutar även om reglementen, bolagsordningar, ägardirektiv med mera och tillsätter ledamöter i kommunstyrelse, verksamhetsnämnder och bolagsstyrelser. Fullmäktige godkänner delårsrapporter och årsredovisning samt beslutar om ansvarsfrihet för styrelser och verksamhetsnämnder.

Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för verkställighet, uppföljning och utvärdering, vilket inbegriper ledning och samordning av mål och ekonomi för styrning och kontroll av hela kommunkoncernen. Kommunstyrelsen svarar således för planering och uppföljning av ekonomi och verksamhet för kommunens nämnder, de kommunala bolagen samt kommunalförbundet. Betydande delar av detta ansvar är

kopplat till uppsiktsplikt och intern styrning och kontroll. Kommunstyrelsen bereder ärenden och rapporterar till kommunfullmäktige.

Styrelsen för Norrköping Rådhus AB svarar för finansiell, skattemässig och viss operativ samordning, mellan bolagen respektive mellan bolagen och den kommunala förvaltningen.

Verksamhetsnämnder och kommunala bolag ansvarar för att respektive verksamheter utvecklas, följer lagar och riktlinjer samt bidrar till att kommunfullmäktiges uppdrag verkställs, att mål uppnås och att tilldelad budget inte överskrids.

Kommunstyrelsen har, förutom den beredande och samordnande rollen samt uppsiktsplikten, även verksamhetsnämndens uppgifter för sin egen verksamhet.

Kommunkoncernens tjänstepersoner ansvarar för att tillse att de politiska nivåerna har tillgång till sakkunnig kompetens vid beredning av ärenden samt för att bedriva den operativa verksamheten.

¹ Den 19 december 2022 beslutade kommunfullmäktige om justerad styrmodell och politiskt program infördes som begrepp i organisationens styrning.

Struktur för styrning av den kommunala koncernen

I Norrköpings kommun utgår styrning och uppföljning från mål för den kommunala koncernen. Utifrån mål och ekonomiska ramar är det sedan nämnden respektive styrelsen som har ansvar för att verksamheten uppnår dessa mål. Kommunfullmäktige beslutar om mål för god ekonomisk hushållning i form av finansiella mål och övergripande mål med måluppfyllelser.

Norrköpings kommunkoncern

Finansieringsnivå	Verksamhetsnivå
Skattefinansierad verksamhet	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Vård och omsorg ▪ Förskola, grundskola och gymnasium ▪ Arbetsmarknadsfrågor och vuxenutbildning ▪ Individ- och familjeomsorg ▪ Översiktsplanering ▪ Gata och park ▪ Övriga skattefinansierade verksamheter
Avgiftsfinansierad verksamhet	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Vatten och avlopp ▪ Renhållning ▪ Miljö- och hälsoskydd ▪ Bygglov ▪ Övriga avgiftsfinansierade verksamheter
Affärsdrivande verksamhet	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Bostäder ▪ Hamn-, stuveri- och terminalverksamhet ▪ Flygplats ▪ Bredband ▪ Övriga affärsdrivande verksamheter

Verksamheterna delas för styrningsändamål in i tre delar; verksamheter som huvudsakligen är finansierade av skatter och statsbidrag, verksamheter som finansieras med självkostnadsreglerande avgifter samt affärsdrivande verksamheter.

Olika styrdokument används för att förtydliga den politiska viljan och säkra en effektiv och säker verkställighet enligt Norrköpings kommuns styrmodell, tillika övergripande kvalitetsledningssystem, som har antagits av kommunfullmäktige. De mest centrala dokumenten för styrning och uppföljning i Norrköpings kommun är budget med plan, politiskt program, kommunfullmäktiges finansiella och övergripande mål samt nämndernas mål i uppdragsplaner respektive bolagsstyrelsernas mål i affärsplaner. Dessutom finns riktlinjer, till exempel riktlinjer för styrmodellen, ekonomistyrning, finansverksamhet, upphandling och inköp samt för intern styrning och kontroll.

Mål, budget och uppföljning inom den kommunala koncernen

Kommunfullmäktiges övergripande mål och måluppfyllelser gäller för hela kommunkoncernen och tidsperioden som avses är innevarande mandatperiod. Målen är väsentliga för utvärderingen av god ekonomisk hushållning. De övergripande målen konkretiseras genom måluppfyllelser som möjliggör uppföljning av målen. Även andra mål, till exempel mål i nämnderna uppdragsplaner, kompletteras med måluppfyllelser.

Verksamhetsnämnderna rapporterar till kommunstyrelsen månadsvis. Bolagen rapporterar till Norrköpings Rådhus AB enligt fastställda tidplaner och Norrköping Rådhus AB rapporterar vidare till kommunstyrelsen tertial 1. Uppföljning till kommunfullmäktige sker två gånger per år. Tertial 2 får kommunfullmäktige en delårsrapport där bolagen konsolideras och de övergripande målen följs upp. Detsamma gäller för årsredovisningen. Kommunfullmäktige fastställer årsredovisningen senast i juni månad och beslutar i samband med det om ansvarsfrihet för kommunstyrelsens och nämndernas ledamöter.

För bolagskoncernen är bolagsstämman det högsta beslutande organet. Vid årsstämman fastställs årsredovisningen och beslut tas om hur bolagets vinst eller förlust ska disponeras. Årsstämman beslutar om ansvarsfrihet för styrelsen och verkställande direktör, om ansvarsfrihet har tillstyrkts av revisorerna och om lekmannarevisorerna inte har riktat någon anmärkning. Annars avgörs frågan om ansvarsfrihet av kommunfullmäktige, som ger instruktion om hur ombudet ska rösta på bolagsstämman. I anslutning till bolagens årsstämmor hålls en årsstämmomodag, där bolagen presenterar sina verksamheter.

Uppsiktsplikt och intern styrning och kontroll

Kommunstyrelsen ansvarar för att hålla uppsikt över hela den kommunala koncernen. Uppsiktsplikten tar utgångspunkt i budget med plan, övergripande mål, ägardirektiv, verksamhetsnämndernas uppdragsplaner samt bolagens affärsplaner. Väsentliga avvikelser mellan utfall och plan analyseras och bedöms för att eventuella åtgärder ska kunna beslutas i tid.

Inom ramen för uppsiktsplikten har kommunstyrelsen ett övergripande och samordnande ansvar för intern styrning och kontroll. Kommunstyrelsen ska driva det koncernövergripande internkontrollarbetet och följa upp att den interna kontrollen är ändamålsenlig. Samtliga nämnder har två till fyra ledamöter som är internkontrollrepresentanter, med uppgift att svara för den löpande kontakten mellan nämnd och kontor. Varje nämnd och bolag fastställer årligen en internkontrollplan.

Kommunstyrelsen behandlar dessutom en gång om året verksamhetsnämndernas internkontrollplaner för året respektive uppföljning av föregående års internkontrollplan. Kommunstyrelsens internkontrollrepresentanter rapporterar muntligen till övriga kommunstyrelsen vid informationssammanträden.

God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

I kommunallagen och lag om kommunal bokföring och redovisning finns regleringar som syftar till god ekonomisk hushållning i kommuner och regioner. Lagstiftningen är i många stycken en ramlag utan alltför många detaljregleringar. Lagen kan ses som ett hjälpmedel för skärpt ekonomistyrning.

Av lagen framgår bland annat att kommunfullmäktige i budgeten ska fastställa finansiella mål av betydelse för

god ekonomisk hushållning och för verksamheten ska anges mål och riktlinjer som är av betydelse för god ekonomisk hushållning.

Kommunfullmäktige har beslutat om fyra målområden och sex övergripande mål för verksamheten samt måluppfyllelse för dem. De övergripande målen uttrycker de politiska prioriteringarna för mandatperioden.

Finansiella mål

Bolagskoncernens långsiktiga finansiella mål är att vara självförsörjande. Årligen erhåller moderbolaget Norrköping Rådhus AB ett verksamhetsbidrag från Norrköpings kommun. Norrköping Rådhus AB levererar utdelning, ränta samt avgift för administrativa tjänster till Norrköpings kommun.

Rådhus lämnar, enligt det beslut som kommunfullmäktige tog i budget 2023 och med tillämpning från räkenskapsår 2022, utdelning till kommunen om det krävs för att nå ett balanskravsresultat som inte är negativt. Det betyder att utdelningen kan bli både högre och lägre än budgeterat.

Nettoeffekten för 2023 blev att Norrköping Rådhus AB levererade 114 mnkr till Norrköpings kommun och i detta ingår en utdelning från Norrköping Rådhus AB till Norrköpings kommun på 115 mnkr. Bolagskoncernens mål, att vara självförsörjande på lång sikt, uppfylls då Norrköping Rådhus AB de senaste 5 åren levererat ett nettobelopp till Norrköpings kommun på 207 mnkr.

I bolagskoncernen ingår bolag med affärsdrivande verksamhet, avgiftsfinansierad verksamhet samt bidragsfinansierad verksamhet. För respektive dotterbolag finns olika finansiella mål uppsatta beroende på typ av verksamhet. De finansiella målen finns uttryckta i respektive bolags specifika ägardirektiv.

I det gemensamma ägardirektivet, som gäller för samtliga bolag, finns beskrivet hur resultatdispositionen ska göras. Samtliga bolag ska gå med ett skattemässigt nollresultat. Detta åstadkommer respektive dotterbolag genom att antingen lämna ett koncernbidrag till moderbolaget eller genom att erhålla ett koncernbidrag från moderbolaget. I Norrköpings kommuns budget finns förslag till beslut om utdelning som bolaget ska lämna till kommunen.

God ekonomisk hushållning ska skapa en långsiktigt hållbar ekonomi och balanskravet ska förhindra en urholkning av ekonomin genom att de löpande intäkterna måste täcka löpande kostnader. Ett problem med balanskravet är den asymmetri som råder, det vill säga att underskott måste återställas medan de överskott som genereras endast i undantagsfall kan användas för att kompensera senare underskott, man kan säga att goda resultat "läses in". Därför finns en ytterligare resultatnivå för Norrköpings kommun, justerat resultat mot balanskravet, som

är en del av Norrköpings kommuns interna ekonomistyrning och som härleds utifrån det lagstadgade balanskravsresultatet. Där tillkommer och avgår en rad poster för att utifrån balanskravsresultatet komma fram till det justerade resultatet mot balanskravet. Det är det justerade resultatet mot balanskravet som ska ställas i relation till de av kommunfullmäktige beslutade finansiella målen.

I beslutet avseende budget 2023-2026 gav kommunfullmäktige kommunstyrelsen i uppdrag att till budget 2024 ta fram förslag på nytt ramverk för god ekonomisk hushållning och finansiella mål. I riktlinjen som kommunfullmäktige beslutade om den 29 maj 2023 (KS 2023/0685) anges att god ekonomisk hushållning i Norrköpings kommun bygger på fyra grundantaganden; "generationsperspektivet", "verksamhetsfokus", "finansiella mål är en politisk bedömning" och "transparens och medborgarperspektiv".

Fullmäktige får besluta att reglering av ett negativt resultat inte ska göras om synnerliga skäl angetts som orsak för en obalanserad budget (det vill säga ett planerat negativt resultat), om det avser orealiserade förluster i värdepapper eller om det finns andra synnerliga skäl. Ett förhållande som kan utgöra skäl för att inte reglera ett negativt resultat eller att anta en budget som inte är i balans, är om kommunen har en stark finansiell ställning och om det anförts vid budgetbeslutet. I riktlinjen anges att det långsiktiga finansiella målet är justerat eget kapital som andel av skatter och bidrag och när denna kvot uppgår till minst 50 procent anses kommunen ha en stark finansiell ställning.

Tidigare öronmärkningar av eget kapital, så kallade markeringar, upphör att gälla som ekonomistyrningsprincip i och med antagandet av Riktlinje för god ekonomisk hushållning. De markeringar som ej förbrukats till och med 31 december 2023 kommer att upphöra och återgå till eget kapital. Beslutet innebär även att de tidigare resultatnivåerna "Justerat balanskravsresultat" och "Resultat efter finansiella" mål upphör att gälla som intern ekonomistyrningsprincip i Norrköpings kommun från och med år 2024 och att de kapitalkostnader som är förknippade med aktiverade anläggningstillgångar i exploateringsprojekt kommer att anges som kostnader under samhällsplaneringsnämnden från och med år 2024.

Kommunfullmäktige har formulerat två finansiella mål för god ekonomisk hushållning år 2023.

Konjunkturpassat resultat

Mål:

Att under år med bra tillväxt på kommunsektorns skatteunderlag sätta av överskott som konjunktorellt resultat så kallad "konjunkturfond" inom det egna kapitalet för användning vid sämre tider.

Uppföljning 2023:

Målet upphör i och med kommunfullmäktiges beslut om ny riktlinje för god ekonomisk hushållning (KS 2023/0685)

I samband med kommunfullmäktiges beslut om riktlinje för god ekonomisk hushållning beslutades även att samtliga markeringar under kommunstyrelsen och kommunfullmäktige samt resultatmarkeringar till följd av exploateringar ska upphöra från och med den 31 december 2023. Av eget kapital var vid ingången av 2023 450 mnkr öronmärkt i en resultatmarkering, den så kallade konjunkturfonden. Från och med den 31 december 2023 uppför denna särredovisning.

Finansiera investeringar och värdesäkra anläggningstillgångar

Mål:

Att finansiera investeringar och värdesäkra anläggningstillgångar.

Uppföljning 2023:

 Målet är uppfyllt

Inom kommunsektorn görs avskrivningar på historiska anskaffningsvärden utan hänsyn till inflationsrelaterad värdeminskning. För att delvis kunna finansiera de ersatta anläggningstillgångar med egna medel i takt med att de är uttjänta behövs överskott som täcker upp en del av skillnaden mellan investeringsnivå och avskrivningar. I annat fall måste ersättning av uttjänta tillgångar helt ske genom utökad upplåning. För år 2023 var det finansiella målet finansiering av investeringar 15,5 mnkr.

Uppföljning av kommunfullmäktiges övergripande mål för 2023–2026

Den 19 december 2022 antog kommunfullmäktige **Övergripande mål och måluppfyllelser 2023–2026** (KS 2021/1089). De övergripande målen är koncerngemensamma och gäller för hela mandatperioden. Det finns 6 övergripande mål med 21 tillhörande måluppfyllelser. I bilagan **Beskrivning av måluppfyllelser** finns en mer detaljerad beskrivning av respektive måluppfyllelse.

För att tydliggöra hur kommunens verksamhet bidrar till Agenda 2030 och de globala målen för hållbar utveckling är de övergripande målen kopplade till de globala målen. Måluppfyllelserna är i sin tur kopplade till de globala målen delmål. I uppföljningen är symbolerna för globala målen och delmålen synliga vid respektive övergripande mål och måluppfyllelse för att visa på kopplingen. På sidan 45 finns en översikt över de globala mål och delmål som är kopplade till de övergripande målen.

Uppföljning av övergripande mål 2023

Modell för bedömning

Varje mål har ett antal måloppfyllelser som bedöms i uppföljningsarbetet. En måloppfyllelse är vid tidpunkten för uppföljningen antingen Uppfylld (grön) eller Ej uppfylld (röd). Det finns också en grå markering som innebär att måloppfyllelsen inte går att mäta vid mättillfället.

Den samlade bedömningen för respektive mål sker genom en cirkel som färgmarkeras utifrån måloppfyllelseernas bedömning.

Bedömning:	Uppfylld	Ej uppfylld	Går inte att mäta vid mättillfället
Färg:	Grön	Röd	Grå

Överblick av resultat för 2023

ARBETE OCH FÖRETAGANDE

Mål 1: Alla som kan arbeta ska arbeta

Måloppfyllelser

- A – Arbetslöshet
- B – Arbetsmarknadsinsatser
- C – Svenska för invandrare, SFI

Mål 2: Norrköpings kommun ska ha ett starkt näringsliv för lokal tillväxt

Måloppfyllelser

- A – Arbetstillfällena
- B – Arbetsställen
- C – Nystartade företag

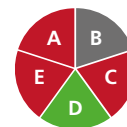

KLIMAT OCH MILJÖ

Mål 5: Norrköping ska vara en klimatsmart kommun som gör anpassningar till ett förändrat klimat

Måloppfyllelser

- A – Utsläpp per invånare
- B – Utsläpp nybyggnationer
- C – Grönyta
- D – Drivmedel
- E – Svenskt livsmedel

VÄLFÄRD OCH VALFRIHET

Mål 3: Norrköpingsbornas utbildningsnivå ska höjas

Måloppfyllelser

- A – Utbildningsnivå
- B – Gymnasiebehörighet
- C – Gymnasieexamen

Mål 4: Kommunens välfärdstjänster ska hålla hög kvalitet och utgå från individens behov

Måloppfyllelser

- A – Kontinuitet hemtjänst
- B – Brukarupplevelse särskilt boende
- C – Brukarupplevelse hemtjänst

TRYGGHET OCH SÄKERHET

Mål 6: Det ska vara tryggt och säkert i Norrköpings kommun

Måloppfyllelser

- A – Anmälda brott
- B – Upplevd trygghet bland vuxna norrköpingsbor
- C – Upplevd trygghet bland barn och unga i Norrköping
- D – Narkotikaanvändning

Mål 1 – Alla som kan arbeta ska arbeta

Arbete är grunden för vår gemensamma välfärd. I Norrköpings kommun är det enkelt för arbetsgivare att hitta rätt kompetens. När norrköpingsbornas kompetens möter arbetsgivarnas behov skapas goda förutsättningar för en långsiktig och hållbar kompetensförsörjning, samtidigt som människor inkluderas och blir en del av samhällsgemenskapen.

Måluppfyllelser

- **A** – Arbetslöshet
- **B** – Arbetsmarknadsinsatser
- **C** – Svenska för invandrare, SFI

INLEDANDE REFLEKTION TILL MÅL 1

I Norrköpings kommun finns det cirka 84 000 personer i förvärsarbetande ålder (20–65 år) varav 66 000 förvärsarbetar. Det är cirka 6 700 norrköpingsbor som är inskrivna som arbetslösa hos Arbetsförmedlingen.

Arbetslösheten i Norrköping är procentuellt sett högre än arbetslösheten på nationell nivå. Under 2023 har arbetslösheten minskat både i Norrköping och i riket. Däremot minskar skillnaderna mellan Norrköping och riket, vilket tyder på att utvecklingen i Norrköping är bättre än utvecklingen på nationell nivå. Det finns dock många omvärldsfaktorer som påverkar arbetslöshetens utveckling, till exempel in- och utflyttning, befolkningens utbildningsnivå, branschstrukturen samt samhällsekonomin i stort. Genom att relatera Norrköpings resultat till rikets resultat kan utvecklingen i Norrköping förstås i ett större sammanhang.

Genom kommunens arbete med arbetsmarknadsinsatser (måluppfyllelse B) och svenska för invandrare, SFI (måluppfyllelse C) bidrar den kommunala verksamheten till viss del till minskad arbetslöshet (måluppfyllelse A).

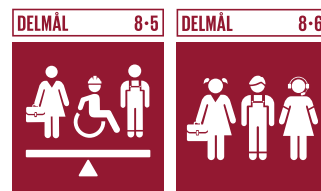
Det finns också samband mellan de olika övergripande målen som är relevanta i sammanhanget. Mål 1; **Alla som kan arbeta ska arbeta**, mål 2; **Norrköpings kommun ska ha ett starkt näringsliv för lokal tillväxt** och mål 3; **Norrköpingsbornas utbildningsnivå ska höjas** hänger ihop och driver varandras utveckling på olika sätt. Till exempel kan företag minska sin tillväxt på grund av kompetensbrist samtidigt som kompetensbristen kan bero på att färre och färre är arbetssökande.

Antal elever på SFI
under 2023: 1 703 personer

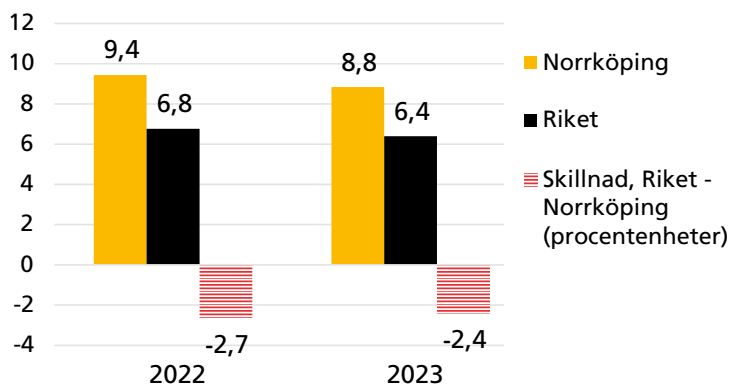
Antal deltagare i anställning
med stöd under 2023:
436 personer

Måluppfyllelse 1A

För andelen arbetslösa minskar skillnaden mellan Norrköping och riket i jämförelse med 2022.

Andel arbetslösa (procent)

Källa: Arbetsförmedlingen via kommundirektörens kontor.

Under 2023 sjönk den genomsnittliga arbetslöshetsnivån i Norrköping med 0,6 procentenhet jämfört med 2022. Arbetslöshetsnivån sjönk mer i Norrköping än i riket där den sjönk med 0,4 procentenhet. Det innebär att skillnaden i andelen arbetslösa har minskat mellan Norrköping och riket, även om arbetslösheten fortfarande är högre i Norrköping. Under 2023 var skillnaden i arbetslöshet mellan Norrköping och riket den lägsta någonsin under perioden 2008–2023, vilket är så lång tid tillbaka som det finns tillgänglig statistik över detta.

Arbetslösheten i Norrköping har under varje månad 2023 varit lägre jämfört med motsvarande månad 2022. Vid utgången av året, i december 2023, hade dock arbetslösheten ökat något bland män men fortsatte att minska bland kvinnor. Arbetslösheten bland kvinnor var då 8,6 procent jämfört med 9,4 procent bland män. Arbetslösheten är betydligt högre bland utrikes födda jämfört med födda i Sverige och den är också något högre bland unga vuxna (18–24 år) och äldre (55–65 år) jämfört med övriga åldersgrupper. Bland utrikes födda har dock arbetslösheten sjunkit betydligt under 2023.

Måluppfyllelse 1B

Andelen deltagare i kommunens arbetsmarknadsinsatser som arbetar eller studerar efter avslutad insats ligger över kommungenomsnittet.

Helårsresultatet för föregående år presenteras för första gången i delårsrapporten. Det beror på att kommungenomsnittet för måluppfyllelsen inte finns tillgängligt vid helårsuppföljningen. Norrköpings kommuns resultat för 2023 finns däremot tillgängligt och visar på att det är 56,0 procent av deltagarna i kommunens arbetsmarknadsinsatser som går vidare till arbete eller studier efter avslutad insats. Det är framförallt andelen som går vidare till studier som driver den positiva utvecklingen i Norrköping. Nedanstående är en upprepning av det som rapporterades i delårsrapporten för 2023.

Andelen deltagare i kommunens arbetsmarknadsinsatser som arbetar eller studerar efter avslutad insats

	Helår 2022
Norrköping	48,8
Kommungenomsnitt	44,2
Skillnad Norrköping – kommungenomsnitt	4,6

Källa: Kolada, nyckeltal U40455, via kompetensförslörjningskontoret.

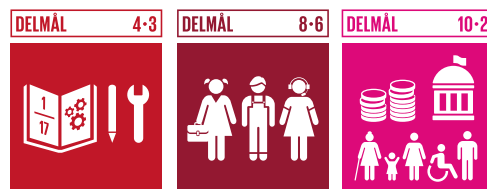
Andelen deltagare i kommunens arbetsmarknadsinsatser som arbetar eller studerar efter avslutad insats uppgår till 48,8 procent för helåret 2022. Andelen deltagare som arbetar eller studerar efter avslutad insats ligger därmed över kommungenomsnittet, som slutade på 44,2 procent för 2022.

Uppdelat på kön framkommer inga större skillnader. Andelen kvinnliga deltagare som går vidare till arbete eller studier var 48,9 procent, medan motsvarande andel för männen var 48,6 procent, i Norrköping år 2022.

En förklaring till de goda resultaten är att arbetsmarknaden under 2022, trots påfrestningar på ekonomin i form av hög inflation och stigande räntor, ännu var god med en hög efterfrågan på arbetskraft. En annan bidragande orsak är att verksamheten, genom ett utvecklat socialt arbete, fångar upp individer som kan vara aktuella för studier eller en anställning med stöd snabbare än tidigare. Därmed kan man tidigare i processen leda individen vidare till rätt insats vilket ökar möjligheten till egenförsörjning.

Måluppfyllelse 1C

För andelen som arbetar eller studerar året efter avslutad utbildning inom SFI minskar skillnaden mellan Norrköping och kommungenomsnittet i jämförelse med 2020.

Helårsresultatet för föregående år presenteras för första gången i delårsrapporten. Det beror på att kommungenomsnittet för måluppfyllelsen inte finns tillgängligt vid helårsuppföljningen. Nedanstående är således upprepning av det som rapporterades i delårsrapporten för 2023.

Andel som arbetar eller studerar året efter avslutad utbildning inom SFI

	Helår 2020	Helår 2021	Jämförelse mellan 2020 och 2021
Norrköping	78,6	75,8	-2,8
Kommungenomsnitt	79,6	79,6	0,0
Skillnad Norrköping – kommungenomsnitt	-1,0	-3,8	2,8

Källa: Kolada, nyckeltal N18953 och N18954, via kompetensförsörjningskontoret.

Uppföljningen visar att andelen personer som arbetar eller studerar ett år efter avslutad SFI har minskat i Norrköping jämfört med 2020. Det innebär att skillnaden mellan Norrköping och kommungenomsnittet inte har minskat utan istället ökat. Minskningen syns både vad gäller de som studerar och de som

arbetar året efter avslutad SFI, vilket kan tyda på att personerna som läser SFI står något längre ifrån såväl studier som arbetsmarknad i Norrköping än för motsvarande kommungenomsnitt.

Måluppfyllelsens indikator finns inte att ta del av könsuppdelad. Därav är könsskillnader inte kommenterade.

Mål 2 – Norrköpings kommun ska ha ett starkt näringsliv för lokal tillväxt

Norrköpings kommun prioriterar företagande och entreprenörskap. Det är enkelt att starta, driva och utveckla företag i hela Norrköpings kommun. Samverkan mellan kommunen och det lokala näringslivet är en grundförutsättning för ett positivt företagsklimat. Norrköpings kommun bemöter nya idéer och initiativ med optimism och nyfikenhet.

Måluppfyllelser

- **A** – Arbetstillfällen
- **B** – Arbetsställen
- **C** – Nystartade företag

INLEDANDE REFLEKTION TILL MÅL 2

I Norrköpings kommun finns det drygt 72 000 arbetstillfällen på ungefär 14 000 arbetsställen.

Under 2023 har både antalet arbetstillfällen och arbetsställen ökat i Norrköpings kommun. Däremot har utvecklingen av antalet arbetstillfällen varit svagare i Norrköping än i riket. Relationen mellan arbetstillfällen och arbetsställen är komplex och ibland svår att analysera på övergripande nivå då ett arbetsställe kan ha flera arbetstillfällen. Till exempel blir ett nystartat enmansföretag ett arbetstillfälle och ett arbetsställe i statistiken. På samma sätt förvinner endast ett arbetsställe men många arbetstillfällen om ett större företag med många anställda går i konkurs.

Det finns också många omvärldsfaktorer som påverkar näringslivets utveckling, till exempel samhällsekonomi i stort och den lokala branschstrukturen. Norrköping har idag en diversifierad branschstruktur, vilket innebär att kommunen har en bredd av olika branscher inom det geografiska området, vilket gör att näringslivet har en större motståndskraft mot ekonomiska svängningar. Genom att relatera Norrköpings resultat till rikets resultat kan utvecklingen i Norrköping förstås i ett större sammanhang.

Det finns också samband mellan de olika övergripande målen som är relevanta i sammanhanget. Framförallt finns det en direkt koppling mellan mål 2; **Norrköpings kommun ska ha ett starkt näringsliv för lokal tillväxt** och mål 1; **Alla som kan arbeta ska arbeta**. Näringslivets kompetensförsörjningsbehov styr delvis innehållet i arbetsmarknadspolitiska insatser med syfte att matcha arbetskraftens kompetens med näringslivets behov.

Arbetstillfälle:

En person någon gång under månaden klassificerats som förvärsarbetande på ett arbetsställe som ligger i Norrköpings kommun.

Arbetsställe:

Med arbetsställe avses varje adress, fastighet eller grupp av fastigheter där företag bedriver verksamhet. Alla verksamma företag har minst ett arbetsställe. Ibland används arbetsplats som synonymt med arbetsställe.

DELMÅL 8-3

Måluppfyllelse 2A

Utveckling av antal arbetstillfällen i Norrköpings kommun är bättre än i riket.

Antalet arbetstillfällen i Norrköping ökade med 208 stycken mellan september 2022 och september 2023. Det motsvarar en ökning på 0,3 procent. I riket ökade antalet arbetstillfällen med 36 026, vilket motsvarar 0,7 procent. Utvecklingen i Norrköping har alltså varit något svagare än i riket under denna tidsperiod.

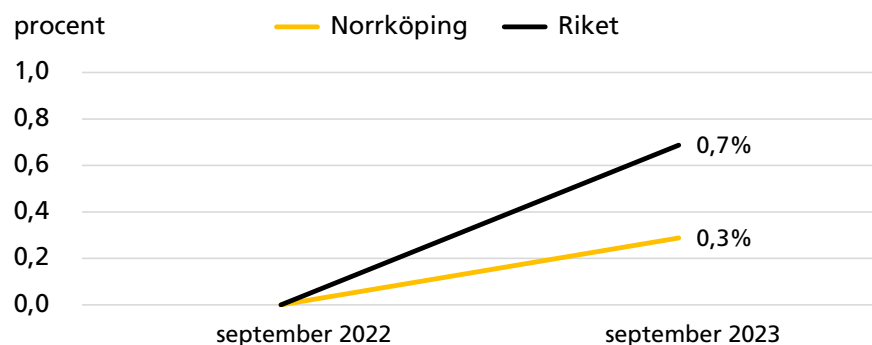
De näringsgrenar som haft störst tillväxt av arbetstillfällen i Norrköping mellan september 2022 och september 2023 är Handel (+ 625) och Civila myndigheter och försvaret (+ 271). Den näringsgren där antalet arbetstillfällen minskat mest under samma tidsperiod är Transport- och magasinering (- 473).

Utveckling av antal arbetstillfällen

	September		Förändring sedan 2022	
	2022	2023	antal	procent
Norrköpings kommun	72 251	72 459	208	0,3
Riket	5 242 508	5 278 534	36 026	0,7

Källa: Statistiska centralbyrån via kommundirektörens kontor.

Utveckling av antal arbetstillfällen

DELMÅL 8-3

Måluppfyllelse 2B

Utveckling av antal arbetstillfällen.

Antalet arbetsställen i Norrköpings kommun har ökat med 179 stycken under perioden januari–december 2023.

De senaste åren har framförallt enmansföretag ökat, det vill säga de företag som har en person anställd.

Antal arbetsställen i Norrköpings kommun

Helår 2022	Helår 2023	Jämförelse mellan 2022 och 2023
13 674	13 853	179

Källa: SCB Nära, via tillväxt- och utvecklingskontoret.

Måluppfyllelse 2C

För antalet nystartade företag per 1 000 invånare minskar skillnaden mellan Norrköping och riket i jämförelse med 2021.

Helårsresultatet för föregående år presenteras för första gången i delårsrapporten. Det beror på att uppgifterna som är kopplade till måluppfyllelsen inte finns tillgängligt vid helårsuppföljningen. Nedanstående är således uppprepning av det som rapporterades i delårsrapporten för 2023.

Antalet nystartade företag per 1 000 invånare i Norrköping var 9,5 år 2022, vilket är en minskning i jämförelse med 2021 då motsvarande siffra var 10,4 i Norrköping. Samma utveckling syns på nationell nivå där antalet nystartade företag per 1 000 invånare var 11,5 år 2022 och 12,4 år 2021. Både i Norrköping och i riket har antalet företag som startar per 1 000 invånare

minskat med 0,9 stycken mellan åren 2021 och 2022.

Skillnaden mellan Norrköping och riket är oförändrad mellan åren. Det startas färre nya företag i Norrköping i relation till riket i stort.

Orsaken bakom minskningen av nystartade företag bedöms vara en osäker omvärld, i form av krig i närområdet och osäkert ekonomiskt läge. Det finns dock företagsidéer som fungerar även i orostider och som i vissa fall kan ha bättre förutsättningar att starta just då.

Antal nystartade företag per 1 000 invånare

	Helår 2021	Helår 2022	Jämförelse mellan 2021 och 2022
Norrköping	10,4	9,5	-0,9
Riket	12,4	11,5	-0,9
Skillnad Norrköping – riket	-2,0	-2,0	0,0

Källa: Kolada, nyckeltal N00999, via kommundirektörens kontor.

Mål 3 – Norrköpingsbornas utbildningsnivå ska höjas

Alla barn och ungdomar i hela Norrköpings kommun blir redo för vuxenlivet genom utbildning med hög kvalitet. Det handlar om en förskola som tidigt väcker lusten att lära, en grundskola där alla blir behöriga till gymnasiet och att gymnasieutbildningen lägger grunden för vidare studier eller arbetsliv. Barn och ungdomar i Norrköping mår bra och känner framtidstro.

Måluppfyllelser

- **A** – Utbildningsnivå
- **B** – Gymnasiebehörighet
- **C** – Gymnasieexamen

INLEDANDE REFLEKTION TILL MÅL 3

På en aggregerad nivå går måluppfyllelserna för mål 3 i rätt riktning. Norrköping har minskat skillnaden mot riket något när det gäller andelen norrköpingsbor med minst gymnasial utbildning. Andelen elever som når gymnasieexamen har ökat och närmar sig nivån för riket och när det gäller elever som når gymnasiebehörighet så har Norrköping inte bara minskat skillnaden mot riket, utan visar 2023 på en högre andel än riket.

Att fler elever kan börja gymnasiet och att fler når gymnasieexamen ökar förutsättningarna på längre sikt för att öka norrköpingsbornas utbildningsnivå, även om det också är flera andra faktorer som påverkar utvecklingen, som till exempel in- och utflyttning.

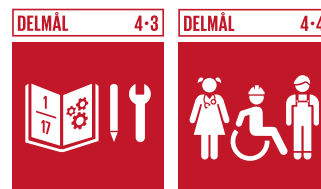
Generellt är socioekonomisk bakgrund, till exempel föräldrars utbildningsnivå, utländsk bakgrund samt kön viktiga faktorer avseende skolresultat. Exempelvis får elever med högutbildade föräldrar och flickor bättre resultat. Därmed är också skolornas elevsammansättning en viktig faktor för skolresultatet. Det här är en stor utmaning för Norrköpings kommun, det finns nämligen stora skillnader mellan olika skolenheter bland annat avseende hur stor andel av eleverna som har utländsk bakgrund, från några få procent på vissa skolor till nästan 90 procent i andra. Det är också skillnader mellan skolor i hur många elever som har föräldrar med eftergymnasial utbildning (från 21 till 84 procent). Ofta hänger dessa två variabler samman, en skola med stor andel elever med utländsk bakgrund har också ofta en låg andel elever med föräldrar med eftergymnasial utbildning. Skillnaderna gör att det får konsekvenser för verksamheterna och för elevernas utveckling och lärande.

Inom gymnasieskolan skiljer det sig även inom samma program mellan olika gymnasieskolor hur väl eleverna lyckas i skolan. Gymnasieskolor med lägre antagningspoäng har också lägre resultat och kommunen har en utmaning i att få en ökad likvärdighet mellan olika skolor.

I statistiken för målområdet ingår resultaten för både kommunala och fristående skolor och gymnasier. Friskolorna och de fristående gymnasierna har generellt en högre andel elever som når gymnasiebehörighet respektive når gymnasieexamen. När det gäller hur många som når gymnasieexamen har ökningen mellan 2022 och 2023 varit mycket hög inom de fristående gymnasierna i Norrköping.

Måluppfyllelse 3A

För andelen norrköpingsbor med minst gymnasial utbildning minskar skillnaden mellan Norrköping och riket i jämförelse med 2021.

Helårsresultatet för föregående år presenteras för första gången i delårsrapporten. Det beror på att uppgifterna som är kopplade till måluppfyllelsen inte finns tillgängligt vid helårsuppföljningen. Nedanstående är således upprepning av det som rapporterades i delårsrapporten för 2023.

Andelen norrköpingsbor i åldrarna 20–64 år som har en avslutad gymnasieutbildning, eller ännu högre utbildningsnivå, uppgick till 85,61 procent under 2022, en ökning med

0,29 procentenheter sedan 2021. I riket var det en något högre andel, 86,90 procent som hade en avslutad gymnasieutbildning 2022, en ökning med drygt 0,24 procentenheter jämfört med 2021. Norrköpingsborna har alltså fortfarande en något lägre andel invånare med minst gymnasial utbildningsnivå men andelen har ökat mer än i riket, vilket har lett till att skillnaden mellan Norrköping och riket har minskat. Även om skillnaden mellan Norrköping och riket har minskat marginellt motsvarar Norrköpings ökning under perioden 570 personer.

Kvinnor har en högre utbildningsnivå jämfört med män, både i Norrköping och i riket som helhet. Det är också enbart bland kvinnor som skillnaden mellan Norrköping och riket minskade mellan 2021 och 2022, den minskade skillnaden mellan Norrköping och riket beror alltså helt på en minskad skillnad i utbildningsnivå bland kvinnor.

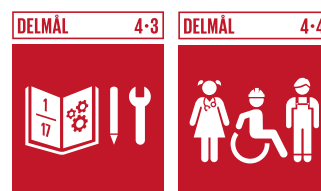
Andel med minst gymnasial utbildning

	Helår 2021	Helår 2022	Jämförelse mellan 2021 och 2022
Norrköping	85,32	85,61	0,29
Riket	86,66	86,90	0,24
Skillnad Norrköping – riket	-1,34	-1,29	0,05

Källa: Statistiska centralbyrån via kommundirektörens kontor.

Måluppfyllelse 3B

För andelen elever i årskurs 9 som når gymnasiebehörighet minskar skillnaden mellan Norrköping och riket i jämförelse med 2022.

Av elever i årskurs 9 på Norrköpings grundskolor blev 85,7 procent behöriga till ett nationellt program i gymnasieskolan vilket motsvarar en ökning med 2,5 procentenheter i jämförelse med vårterminen 2022. Under samma tidsspann ökade gymnasiebehörigheten i rikets grundskolor endast med 0,2 procentenhet vilket innebär att Norrköping passerar riket vad gäller andel behöriga totalt och för både flickor och pojkar.

Det finns skillnader mellan friskolor och kommunala skolor när det gäller andelen gymnasiebehöriga. Generellt är det en högre andel behöriga inom friskolorna: 89,9 procent år 2022 och 90,3 procent år 2023, vilket innebär en utveckling på 0,4 procentenheter, att jämföra med andelen behöriga inom kommunala skolor som var 80,2 procent år 2022 och 83,2 procent år 2023, en utveckling på 3 procentenheter. Utveck-

lingen har alltså varit starkare inom de kommunala skolorna i Norrköping men från en lägre utgångsnivå jämfört med friskolor.

Även om den sammantagna utvecklingen pekar i en positiv riktning för Norrköping så finns det fortsatt stora skillnader mellan olika skolenheter inom Norrköpings kommun, där utvecklingen har gått mot en ökad skillnad inom perioden. En del skolor med låg andel behöriga har minskat andelen behöriga under perioden.

Grundskolorna i Norrköping har under de senaste tio åren legat på en gymnasiebehörighet mellan 79 och 85 procent. Mellan läsåren 2013/14 till och med 2019/20 låg resultatet i Norrköping i genomsnitt 3 procentenheter under rikets nivå. Under de senaste tre läsåren har Norrköping närmast sig riket.

Andel elever med gymnasiebehörighet

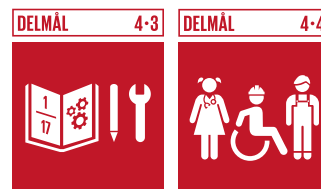
	Helår 2022	Helår 2023	Jämförelse mellan 2022 och 2023
Norrköping	83,2	85,7	2,5
Riket	85,0	85,2	0,2
Skillnad Norrköping – riket	-1,8	0,5	2,3

Källa: Utbildningskontoret.

Not: Förändringar som skett efter brytpunktsdatum för betygssättning ingår inte i resultatet, till exempel betygsförändring efter lovskola.

Måluppfyllelse 3C

För andelen elever som når gymnasieexamen minskar skillnaden mellan Norrköping och riket i jämförelse med 2022.

Helårsresultatet för föregående år presenteras för första gången i delårsrapporten. Det beror på att uppgifterna som är kopplade till måluppfyllelsen inte finns tillgängligt vid helårsuppföljningen. Nedanstående är således upprepning av det som rapporterades i delårsrapporten för 2023.

Antalet nystartade företag per 1 000 invånare i Norrköping var 9,5 år 2022, vilket är en minskning i jämförelse med 2021 då motsvarande siffra var 10,4 i Norrköping. Samma utveckling syns på nationell nivå där antalet nystartade företag per 1 000 invånare var 11,5 år 2022 och 12,4 år 2021. Både i Norrköping och i riket har antalet företag som startar per 1 000 invånare minskat med 0,9 stycken mellan åren 2021 och 2022. Skillnaden mellan Norrköping och riket är oförändrad mellan åren. Det startas färre nya företag i Norrköping i relation till riket i stort.

Orsaken bakom minskningen av nystartade företag bedöms vara en osäker omvärld, i form av krig i närområdet och osäkert ekonomiskt läge. Det finns dock företagsidéer som fungerar även i orostider och som i vissa fall kan ha bättre förutsättningar att starta just då.

Andelen elever som tagit gymnasieexamen av de elever som tagit minst 2 500 gymnasiepoäng blev 89,1 procent vilket är en ökning med 2,7 procentenheter från föregående år då

motsvarande siffra var 86,4 procent. Under motsvarande tidsperiod minskar andelen elever med gymnasieexamen med 0,3 procentenheter på nationell nivå, vilket medför att skillnaden mellan Norrköping och riket minskar.

Det finns stora skillnader i hur stor andel elever som tar gymnasieexamen mellan kommunala och fristående gymnasieskolor i Norrköpings kommun. De kommunala gymnasieskolorna har minskat andelen under perioden med 0,4 procentenheter (från 87,2 procent 2022 till 86,8 procent 2023). Friskolorna har däremot ökat andelen markant med 8,1 procentenheter (från 84,8 procent 2022 till 92,9 procent 2023), en utveckling som är betydligt över rikets nivå för friskolor.

Norrköping visar på en positiv utveckling på totalen under perioden. Det finns trots det stora skillnader mellan olika enheter inom den kommunala gymnasieskolan där vissa har en hög andel som når gymnasieexamen och vissa har en betydligt lägre andel. Skillnaderna har inte minskat under perioden.

Gymnasieskolorna i Norrköping har under perioden 2014–2022 legat på en examensgrad mellan 84 och 90 procent vilket är under rikets nivå som under samma period legat mellan 89 och 92 procent.

Andel elever med gymnasieexamen

	Helår 2022	Helår 2023	Jämförelse mellan 2022 och 2023
Norrköping totalt	86,4	89,1	2,7
Riket	91,0	90,7	-0,3
Skillnad Norrköping – riket	-4,6	-1,6	3,0

Källa: Utbildningskontoret.

Not: Mättet exkluderar de elever som till exempel har fått streckbetyg eller reducering av sitt ordinarie program vilket medför att andelen med examen blir högre med Skolverkets nuvarande definition.

Mål 4 – Kommunens välfärdstjänster ska hålla hög kvalitet och utgå från individens behov

Det är i mötet mellan norrköpingsborna och medarbetare i Norrköpings kommun som välfärd av hög kvalitet skapas. Kommunens omsorgstjänster genomsyras av valfrihet och hänsyn tas till individens behov. Genom att prioritera serviceyrken inom välfärden ökar kvaliteten och tid frigörs för mötet med norrköpingsborna.

Måluppfyllelser

- **A** – Kontinuitet hemtjänst
- **B** – Brukarupplevelse särskilt boende
- **C** – Brukarupplevelse hemtjänst

INLEDANDE REFLEKTION TILL MÅL 4

Kvalitet handlar om att möta behov och förväntningar hos dem verksamheten finns till för. Därför är norrköpingsbornas upplevelser av kommunens tjänster centrala i uppföljningen av mål 4. Även om välfärdstjänster kan omfatta flera delar av den kommunala verksamheten är det brukarundersökningar inom särskilt boende för äldre och hemtjänsten som prioriterats som måluppfyllelser för mandatperioden.

Inom särskilt boende för äldre har Norrköping sedan år 2013 legat över riket i andel av boende som uppgett att de är mycket eller ganska nöjda med sitt boende. Även om andelen i Norrköping minskat under 2023 har Norrköping fortsatt en högre andel nöjda än i riket som helhet. Inom hemtjänsten har Norrköping sedan år 2013 däremot legat under riket i andel av hemtjänsttagarna som svarat att de var mycket eller ganska nöjda med sin hemtjänst.

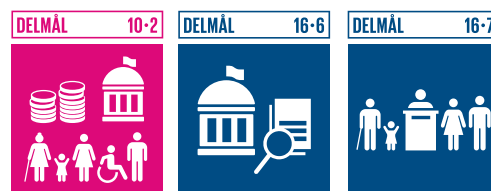
En uppdelning av resultatet utifrån privat och kommunal utförare visar på en högre andel nöjda brukare inom egen regi. Det gäller både inom särskilt boende för äldre och inom hemtjänsten.

Under 2023 bodde, i snitt per månad, 1 200 personer på äldreboenden inom Norrköping. Av dessa var det 22 procent som bodde hos privata utförare (privat regi).

Under 2023 hade, i snitt per månad, 2 400 personer hemtjänstinsatser i Norrköping. Av dessa var det 14 procent som hade hemtjänst av privata utförare.

Måluppfyllelse 4A

För antalet personal som en hemtjänsttagare möter under 14 dagar minskar skillnaden mellan Norrköping och kommungenomsnittet i jämförelse med 2022.

Antalet personal som en hemtjänsttagare möter under 14 dagar

	Helår 2022	Helår 2023	Jämförelse mellan 2022 och 2023
Antal personal, Norrköping	18,6	18,6	0,0
Antal personal, kommungenomsnittet	15,9	16,2	0,3
Skillnad Norrköping – kommungenomsnitt	2,7	2,4	-0,3

Källa: Kolada, nyckeltal U21401, via vård- och omsorgskontoret.

För Norrköping ligger måttet på personalkontinuitet för 2023 på 18,6 personer jämfört med resultatet på 16,2 personer för kommungenomsnittet. Norrköping ligger därmed högre än kommungenomsnittet, men måluppfyllelsen om att antalet personal som en hemtjänsttagare möter under 14 dagar ska minska mellan Norrköping och kommungenomsnittet i jämförelse med 2022 uppnås för år 2023.

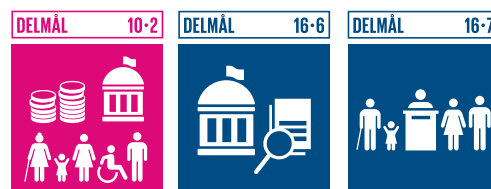
Skillnaden mellan Norrköping och kommungenomsnittet uppgår för år 2023 till 2,4 personer jämfört med 2,7 personer

för 2022. Utvecklingen från 2018 till 2023 visar att måttet på personalkontinuitet försämrats något för kommungenomsnittet för varje år, samtidigt som resultatet för Norrköping är oförändrat.

Det är flera olika delar som påverkar personalkontinuiteten. Inom hemtjänsten i Norrköping finns det lokala variationer i personalkontinuiteten och det pågår ett ständigt arbete med att förbättra personalkontinuiteten, bland annat i planering av insatser och via schemaläggning.

Måluppfyllelse 4B

Andel personer inom särskilt boende för äldre som är ganska eller mycket nöjd med sitt boende ökar i jämförelse med 2022.

Andel personer inom särskilt boende för äldre som är ganska eller mycket nöjd med sitt boende

	Helår 2022	Helår 2023	Jämförelse mellan 2022 och 2023
Andel personer som är ganska eller mycket nöjd med sitt boende, Norrköping	82	81	-1

Källa: Kolada, nyckeltal U23471, via vård- och omsorgskontoret.

Resultatet för Norrköping för andel brukare inom särskilt boende för äldre som är ganska eller mycket nöjda med sitt boende ligger för 2023 på 81 procent vilket är en minskning jämfört med år 2022 då resultatet låg på 82 procent.

Resultatet för Norrköping ligger tre procentenheter över resultat för riket, som för år 2023 ligger på 78 procent. Utvecklingen från år 2018 till år 2023 visar att resultatet för Norrköping har legat över resultatet för riket över tid.

Åren 2022 och 2023 har en högre andel kvinnorna än män i Norrköping svarat att de är mycket eller ganska nöjda med sitt äldreboende. Även i riket så har en högre andel bland

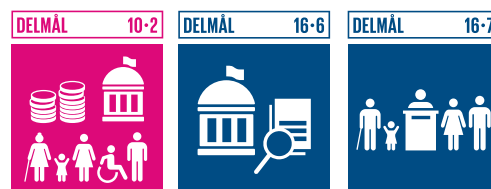
kvinnorna svarat att de är ganska eller mycket nöjda med sitt boende.

En uppdelning på de svarande efter boendets regiform visar att boende på kommunala boenden är mer nöjda än boende på privat äldreboenden. År 2023 svarade 82 procent av de boende inom kommunal (egen) regi att de var ganska eller mycket nöjda med sitt äldreboende. Motsvarande andel för boende på äldreboenden som drivs i privat regi var 78 procent.

Inom Norrköpings kommun sker ett fortsatt arbete med kvalitetsutveckling, introduktion av nyanställda och arbete med kvalitetsutvecklare för att bibehålla och utveckla resultatet på sikt.

Måluppfyllelse 4C

För andelen hemtjänsttagare som är ganska eller mycket nöjd med hemtjänsten minskar skillnaden mellan Norrköping och riket i jämförelse med 2022.

Andel hemtjänsttagare som är ganska eller mycket nöjd

	Helår 2022	Helår 2023	Jämförelse mellan 2022 och 2023
Andel hemtjänsttagare som är ganska eller mycket nöjd, Norrköping	83	83	0
Andel hemtjänsttagare som är ganska eller mycket nöjd, riket	86	86	0
Skillnad Norrköping – riket	-3	-3	0

Källa: Kolada, nyckeltal U21468, via vård- och omsorgskontoret.

Resultatet för Norrköping för personer som angett att de är sammanlagt ganska eller mycket nöjda med sin hemtjänst ligger för 2023 på 83 procent vilket är samma resultat som för år 2022. Resultatet för Norrköping ligger tre procentenheter under resultat för riket, som för år 2023 ligger på 86 procent. Skillnaden mellan Norrköping och riket har inte förändrats jämfört med 2022.

Utvecklingen från år 2018 till år 2023 visar att resultatet för Norrköping har legat runt 83–85 procent, medan resultatet för riket legat något över på 86–88 procent. Över tid kan även konstateras att resultaten för både Norrköping och riket har försämrats något.

År 2023 svarade lika stor andel män som kvinnor att de var mycket eller ganska nöjda med sin hemtjänst, 83 procent. År 2022 fanns en skillnad mellan könen, där en högre andel kvinnor än män svarat att de är mycket eller ganska nöjda.

I riket som helhet år 2023 var det en högre andel män än kvinnor som svarat att det var mycket eller ganska nöjda med sin hemtjänst.

En uppdelning på de svarande efter privata respektive kommunala utförare visar att personer med kommunal hemtjänst är mer nöjda än personer med privat utförare. År 2023 svarade 84 procent av de med hemtjänst i kommunal regi att de var ganska eller mycket nöjda med sitt äldreboende. Motsvarande andel för personer med privata utförare var 78 procent.

Inom hemtjänsten i Norrköping sker ett fortsatt arbete med kvalitetsarbete för att utveckla den egna verksamheten utifrån synpunkter från brukare. Kompetensförsörjningen är en utmaning, då det är många som konkurrerar om samma arbetskraft, och där finns behov av att utveckla utbildningsmöjligheter för personer som arbetar inom hemtjänsten.

Mål 5 – Norrköping ska vara en klimatsmart kommun som gör anpassningar till ett förändrat klimat

Norrköpings kommun är en hållbar kommun som arbetar aktivt för minskad klimatpåverkan och samtidigt gör anpassningar till ett förändrat klimat. Genom att bevara brukningsvärd jordbruksmark skapas förutsättningar för lokalproducerad mat vilket stärker näringslivet och ökar självförsörjningsgraden. Miljöteknik är ett område för nya affärsidéer och företag och Norrköpings miljö- och klimatarbete kännetecknas av teknikoptimism och nyfikenhet på nya lösningar.

Måluppfyllelser

- **A** – Utsläpp per invånare
- **B** – Utsläpp nybyggnationer
- **C** – Grönyta
- **D** – Drivmedel
- **E** – Svenskt livsmedel

INLEDANDE REFLEKTION TILL MÅL 5

Inom mål 5 finns ambitionen att Norrköping ska vara en hållbar kommun som arbetar aktivt för en minskad klimatpåverkan.

I mätningen av utsläpp av koldioxidkvalenter per invånare syns på kort sikt en ökning i Norrköping, men i det längre perspektivet har Norrköping följt rikets utveckling med minskande utsläpp. Det finns dock begränsade möjligheter för en kommun att påverka storleken på utsläppen av koldioxidkvalenter inom kommunens geografiska område. Det är många faktorer som påverkar utsläppsnivåerna, till exempel vilka typer av industrier eller branscher som finns etablerade på orten, om de är energikrävande eller har hög utsläppsnivå, eller graden av utrikes och inrikes transporter som utgår från orten. De lokala förutsättningarna kan därför skilja sig mycket mellan olika kommuner vilket gör att jämförelser mellan kommuner bör göras med försiktighet.

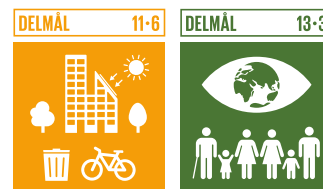
När det gäller övriga måluppfyllelser inom mål 5 har kommunen en direkt möjlighet att påverka utvecklingen och arbeta för att på sikt minska klimatpåverkan eftersom måluppfyllelserna är kopplade mot kommunens verksamhet. Men det kan även finnas indirekta effekter som kan ha en inverkan på målet på lång sikt. Till exempel när det gäller att minska utsläpp vid nybyggnationer (måluppfyllelse B). Kommunen kan sätta mål för organisationens egna byggnationer, och det är bara dessa som har direkt påverkan på målområdet. Indirekt kan dock ett sådant mål ha spridningseffekter på övrigt byggande i kommunen exempelvis genom en kunskaps- och kompetensöverföring inom branschen eller till utveckling och nyföretagande när det gäller återvinning och återbruk inom byggsektorn.

En utmaning för framtiden är det ökande elbehovet i samhället till följd av elektrifiering och utfasning av fossila bränslen. Detta kan påverka exempelvis energikrävande näringslivetableringar och ökande behov inom transportsektorn. Men det går också att se det som en möjlighet för kommuner att minska sin sårbarhet genom att möjliggöra och använda lokal energiförsörjning och lokalt producerade biodrivmedel till exempel.

I målet att öka andelen svenska livsmedel som kommunen köper in så finns det idag utmaningar att kunna påverka graden utifrån upphandlingslagstiftningen. Till följd av det förändrade säkerhetspolitiska läget så kommer också kommunen att behöva arbeta mer med kommunens självförsörjningsgrad när det gäller livsmedel i framtiden. Något som även hänger ihop med det övergripande målet om ökad trygghet och säkerhet.

Måluppfyllelse 5A

Utsläpp av koldioxidekvivalenter per invånare inom Norrköpings geografiska område minskar i jämförelse med 2020.

Helårsresultatet för föregående år presenteras för första gången i delårsrapporten. Det beror på att uppgifterna som är kopplade till måluppfyllelsen inte finns tillgängligt vid helårsuppföljningen. Nedanstående är således upprepning av det som rapporterades i delårsrapporten för 2023.

Utsläpp av koldioxidekvivalenter per invånare inom Norrköpings geografiska område

	Helår 2020	Helår 2021	Jämförelse mellan 2020 och 2021
Antal ton koldioxidekvivalenter per invånare i Norrköping	4,37	4,54	0,17

Källa: Kolada, nyckeltal N00401, via samhällsbyggnadskontoret.

Utsläppen av koldioxidekvivalenter var 4,54 ton per invånare i Norrköping år 2021. Det är en ökning i jämförelse med år 2020 då utsläppen var på 4,37 ton per invånare. År 2020 var utsläppsmängderna generellt sett lägre än normalt i hela landet. Bedömningen är att coronapandemin påverkade utsläppen då många aktörer som genererar utsläpp hade mindre verksamhet än vanligt.

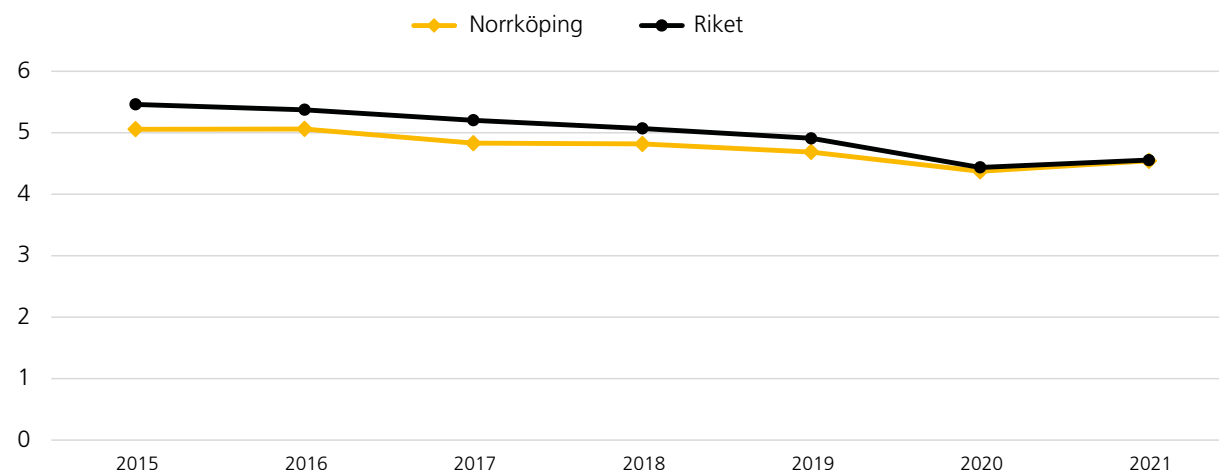
Genom att studera utsläppen under en längre tidsperiod blir det tydligt att utsläppen minskat över tid och att utvecklingen i Norrköpings följer utvecklingen i riket.

Även om det sker en minskning av koldioxidutsläpp är minskningstakten för långsam för att Sverige och Norrköping ska leva upp till målen i det globala Parisavtalet. Norrköpings koldioxidbudget¹ visar att Norrköping som geografiskt område idag använder cirka en sjundedel av den återstående budgeten per år och för att klara Parisavtalets mål krävs en årlig minskning på 12,8 procent fram till 2045. I jämförelse med andra kommuner är det till stor del Norrköpings koldioxidutsläpp från el och fjärrvärme som utmärker sig. Enligt Kolada är Norrköping bland de 25 procent av kommunerna med högst utsläppsnivå inom el och fjärrvärme. En trolig orsak till de höga nivåerna inom kategorin el och fjärrvärme är att Norrköping har flera pappersbruk inom det geografiska området som förbrukar mycket el. Norrköpings höga utsläpp från fjärrvärme kan härledas till förbränning av hushållssopor som innehåller mycket fossil plast.

Klimatutsläpp och växthusgaser används ofta som begrepp för att prata om de gaser som påverkar klimatet, till exempel koldioxid, metan och lustgas. Förenklat kommer koldioxid från förbränning av fossila bränslen, metan från djurens matsmältning och nedbrytning av torvmarker och lustgas släpps ut från marken vid odling. Genom att uttrycka utsläppen av växthusgaser i koldioxidekvivalenter anges hur mycket koldioxid det motsvarar för att ge samma verkan på klimatet.

¹ Koldioxidbudget för Norrköpings kommun (norrkoping.se) (Sidan uppdaterad januari 2024)

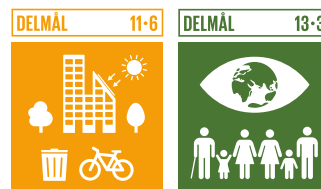
Utsläpp till luft av växthusgaser totalt ton CO²-ekvivalenter/invånare

Källa: Kolada.

Målluppfyllelse 5B

Utsläpp av koldioxidekvivalenter per kvadratmeter bruttoarea i kommunens nybyggnationer minskar i jämförelse med 2023.

Sedan några år tillbaka har fokus på klimatfrågan inom fastighets-sidan alltmer inriktats mot att omfatta byggnaders totala klimatpåverkan över tid. Från att tidigare i huvudsak arbetat med energianvändningen i byggnadens driftsfas omfattas numer byggnaders totala klimatpåverkan under byggnadens livscykel såsom material och arbete vid uppförandet av byggnaden.

Boverket har inrättat ett nytt myndighetskrav som innebär krav på klimatdeklaration innan byggnaden får tas i bruk. Informationen i klimatdeklarationen gör det möjligt att ta del av byggnadens

klimatpåverkan. I klimatdeklarationen beräknas antal koldioxidekvivalenter (CO₂e) per byggnadens bruttoarea (m² BTA).

Under 2023 har samhällsbyggnadskontoret tagit fram en basnivå som ska användas för att mäta målluppfyllelsen under mandatperioden. Basnivån som används som referensvärde grundar sig på Boverkets utredningar och förslag kring lagen om klimatdeklarationer samt erfarenheter från egna klimatberäkningar. Eftersom det endast är basnivån som presenteras kan målluppfyllelsen inte bedömas för 2023.

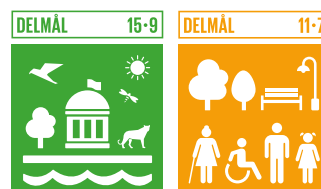
Utsläpp av koldioxidekvivalenter per kvadratmeter bruttoarea i kommunens nybyggnationer (CO₂e/m² BTA)

Typ av byggnad	Basår 2023
Kontor	385
Utbildning exklusive förskola	380
Förskola	350
Specialbostad	385
Övriga byggnader	460

Källa: Boverket, via samhällsbyggnadskontoret.

Målluppfyllelse 5C

Andelen grönyta i staden ökar i jämförelse med 2022.

Andel grönyta i staden

	Helår 2022	Helår 2023	Jämförelse mellan 2022 och 2023
Andel grönyta i staden	56,5	56,2	-0,3

Källa: GIS-underlag för grönytor och stadsdelar, via samhällsbyggnadskontoret.

2023 var den totala ytan kommunägd mark i staden 35,1 km², varv 19,9 km² räknas som grönyta.

Totalt för den kommunägda marken, inom tätortsgränsen är det en marginell minskning av andel grönyta jämfört med 2022 från 56,5 procent till 56,2 procent, 2023. Andelen grönyta inom vissa stadsdelar har ökat medan den minskat i andra. Rambodal är ett exempel där grönytan har ökat med knappt 5 procent, i samband med att verksamhetsmark vid Kungsängen utvecklats har även gröna ytor som gräsytor och trädplan-

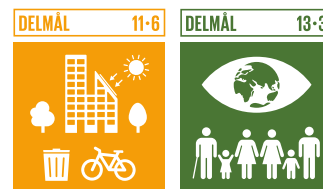
teringar tillkommit. I utvecklingen av Inre hamnen har nya parkytor byggts vilket gett ett tillskott av grönyta i Saltängen om 1,3 procent.

Områden där andelen grönyta minskat eftersom kommunen sålt mark för utveckling av verksamheter är bland annat Klockaretorget, Oxelbergen och Händelö.

Vid en jämförelse har vissa stadsdelar god tillgång på grönyta som exempelvis Björkalund och Vilbergen medan stadsdelar som Östantill och Nordantill har låg tillgång på grönyta per person.

Måluppfyllelse 5D

Andelen fossilfritt drivmedel i kommunkoncernens fordon ökar i jämförelse med 2022.

Andelen fossilfritt drivmedel i kommunkoncernens fordon är på totalen 80 procent för år 2023. Det är en ökning i jämförelse med 2022 då andelen på totalen var 79 procent.

Andel fossilfritt drivmedel i kommunkoncernens fordon

	Helår 2022	Helår 2023	Jämförelse mellan 2022 och 2023
Total volym drivmedel (kg/liter ¹)	1 467 630	1 408 848	-58 782
Volym fossilfritt drivmedel (kg/liter ¹)	1 163 341	1 124 467	-38 874
Andel fossilfritt drivmedel (procent)	79	80	1

Källa: Avtalade drivmedelsleverantörer samt uppgifter från kommunala bolag, via samhällsbyggnadskontoret.

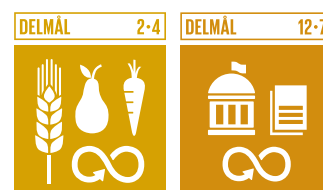
¹ Drivmedel i gasform mäts i kilo och flytande drivmedel i liter (enligt gällande branschpraxis).

Det finns dock stora skillnader inom organisationen som är relevanta i sammanhanget. Till exempel uppgår andelen fossilfritt drivmedel i kommunorganisationens personbilar, där även Louis De Geer AB och Nodra AB ingår till 36 procent under 2023 (100 procent av de upphandlade fordon kan dock drivas med fossilfritt drivmedel). Motsvarande siffra för Hyresbostäder AB är 28 procent (78 procent av Hyresbostäder

AB:s personbilar kan drivas med fossilfritt drivmedel). Samtidigt har Norrköping Hamn AB sedan några år tillbaka 100 procent fossilfria drivmedel i sina fordon och arbetsmaskiner. Eftersom den totala volymen drivmedel som används inom Norrköping Hamn AB uppgår till 758 730 kg/liter påverkar bolagets positiva resultat i hög grad resultatet på totalen.

Måluppfyllelse 5E

Andelen svenskt livsmedel som Norrköpings kommun köper in ökar i jämförelse med 2022.

Andel svenskt livsmedel av kommunens totala livsmedelsinköp

	Helår 2022	Helår 2023	Jämförelse mellan 2022 och delår 2023
Totalt inköpt livsmedel (mnkr)	89,5	99,8	10,3
Totalt inköpt svenskt livsmedel (mnkr)	41,6	43,3	1,7
Andel svenskt livsmedel	46,5	43,4	-3,1

Källa: Inköpsstatistik från uppföljningssystemet Hantera Livs via samhällsbyggnadskontoret

Andelen svenskt livsmedel som Norrköpings kommun köper in uppgick till 43,4 procent under 2023. Det är en minskning med 3,1 procentenheter i jämförelse med 2022 då motsvarande andel var 46,5 procent.

Det är inom varukategorierna kött, potatisprodukter och grönsaker minskningen varit som störst. Inköpen av kött och

köttprodukter har minskat på totalen vilket i sin tur påverkar andelen svenskt livsmedel då kött och köttprodukter är en kategori med hög andel svenska inköp. Inköp av importerade potatisprodukter, grönsaker och grönsakskonserver har ökat i jämförelse med 2022 vilket i sin tur bidrar till att andelen svenskt livsmedel minskar på totalen.

Mål 6 – Det ska vara tryggt och säkert i Norrköpings kommun

Människor som bor, arbetar eller vistas i Norrköpings kommun känner sig trygga och säkra. Offentliga platser bjuder in till gemenskap och möten mellan människor samtidigt som brottsförebyggande insatser görs för att minska risken för brott. Norrköpings kommun arbetar aktivt för att bryta negativa livsmönster för att minska risken att unga hamnar i kriminalitet.

Måluppfyllelser

- **A** – Anmälda brott
- **B** – Upplevd trygghet bland vuxna norrköpingsbor
- **C** – Upplevd trygghet bland barn och unga i Norrköping
- **D** – Narkotikaanvändning

INLEDANDE REFLEKTION TILL MÅL 6

Den negativa samhällsutvecklingen när det gäller trygghet och säkerhet har fått stor uppmärksamhet nationellt de senaste åren. Kommunen arbetar, i samverkan med andra myndigheter och aktörer i samhället, aktivt med att öka tryggheten och säkerheten både på kort och lång sikt för norrköpingsborna.

Statistiken och informationen för att mäta både brottslighet och trygghet innehåller osäkerhetsfaktorer vilket gör det svårt att tolka utvecklingstrenderna på så kort tid som två år. När det gäller måttet antal anmälda brott finns det flera osäkerhetsfaktorer. Bland annat finns det skillnader mellan individer och grupperns benägenhet att anmäla brott vilket kan påverka utfallet. Till exempel kan socioekonomiska faktorer och kulturella skillnader påverka. Det finns också insatser som görs på området från samhällets sida, till exempel lagändringar och nya arbetssätt inom rättsväsendet, som syftar till att öka benägenheten att anmäla brott.

Uppföljningen visar att Norrköpings kommun har färre antal anmälda brott per 1 000 invånare än rikssnittet, men att utvecklingen de senaste åren är sämre än i riket och antalet anmälda brott ökar mer i Norrköping än i riket.

Polisens trygghetsundersökning visar att den upplevda tryggheten för vuxna har ökat mellan 2022 och 2023. Men ökningen är marginell så det går inte att säga att det är en säker utveckling. När det gäller barn och unga så är trenden det motsatta, den upplevda tryggheten har minskat mellan åren enligt undersökningen Om mig. Den senare undersökningen visar emellertid att antalet barn och unga som har använt narkotika går i rätt riktning. Det är färre som säger att de har använt narkotika. Men ett oroande tecken är att inom gruppen flickor på gymnasiet säger fler att de har använt narkotika 2023 jämfört med 2022.

Uppföljningen av målet visar att det finns skillnader i upplevd trygghet mellan olika områden inom Norrköpings kommun. Det gäller både undersökningen för barn och för vuxna.

Måluppfyllelse 6A

Utvecklingen av anmälda brott per 1 000 invånare i Norrköpings kommun är bättre än i riket.

Under 2023 anmäldes 139 brott per 1 000 invånare i Norrköping. I riket anmäldes 143 brott per 1 000 invånare under samma period. Trots att Norrköping ligger under nivåerna i riket är den senaste tidens utveckling av antalet anmälda brott

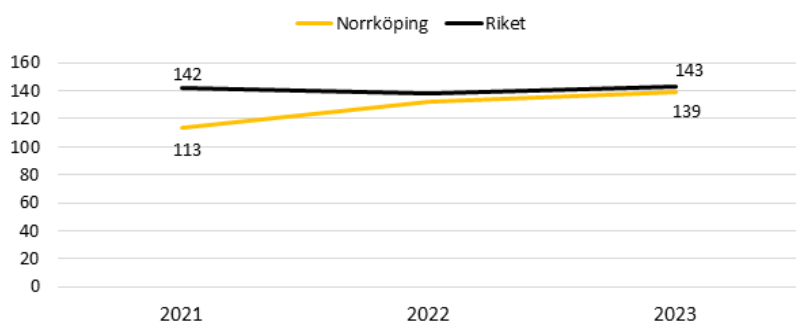
negativ för Norrköping. För Norrköping betyder resultatet en ökning av antalet anmälda brott med 22,7 procent jämfört med 2021 då antalet var 113 brott per 1 000 invånare.

Anmälda brott per 1 000 invånare

	Helår			Förändring sedan 2021	
	2021	2022	2023	antal	procent
Norrköpings kommun	113,2	132,5	139,0	25,8	22,7
Riket	142,2	138,0	142,6	0,4	0,3

Källa: Brottsförebyggande rådet, via kommundirektörens kontor.

Antal anmälda brott per 1 000 invånare

Källa: Brottsförebyggande rådet, via kommundirektörens kontor.

Det är svårt att göra en analys av orsakerna bakom utvecklingen då det är många faktorer som påverkar brottsstatistiken. I statistiken från Brottsförebyggande rådet är det endast de brott som anmäls till polisen som finns med. De brott som begås, men som inte kommer till polisens kännedom, finns således inte med i brottsstatistiken. En ökning av antalet anmälda brott i Norrköping kan till exempel bero på att det blivit vanligare att de brott som begås faktiskt anmäls, alltså att anmälningsbenägenheten har ökat. En hög anmälningsbenägenhet kan kopplas till hög tillit till rättssamhället, vilket är positivt.

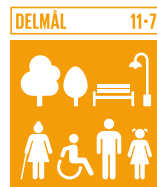
Ytterligare faktorer som kan påverka resultatet är förändringar i rättsväsendet, exempelvis ändringar i polisens och

åklagarnas rutiner och arbetsmetoder samt lagändringar som förändrar definitionen av en viss brottskategori från ett år till ett annat. Dessa förändringar sker ofta inte lokalt i en enskild kommun utan på nationell nivå och påverkar därmed utvecklingen i hela landet.

Det finns också andra faktorer som kan påverka ökningen, till exempel att flera brott kan anmälas vid ett tillfälle. Statistiken över anmälda brott redovisas efter det datum då brottet anmäls och inte efter det datum brottet har begåtts, vilket ibland kan vara flera år innan de anmäls. Det innebär att om någon till exempel anmäler att en person blivit misshandlad av sin partner upprepade gånger under flera års tid så kommer alla de brotten att redovisas under ett enda år i statistiken.

Måluppfyllelse 6B

Andelen norrköpingsbor som känner sig trygga utomhus på kvällen ökar i jämförelse med 2022.

I Polisens trygghetsundersökning finns frågan "Om du går ut ensam sent en kväll i området där du bor, känner du dig trygg eller otrygg?". För 2023 var det 60 procent av norrköpingsborna som svarade "trygg" på frågan, vilket är en ökning med en procentenhet i jämförelse med 2022, då motsvarande siffra var 59 procent. Det bör dock observeras att ökningen är marginell och att det är svårt att peka på en tydlig trend. Det finns skillnader mellan könen, där män i högre utsträckning än kvinnor känner sig trygga utomhus på kvällen.

Det finns även en geografisk spridning av resultat vilket innebär att upplevelsen av trygghet skiljer sig mellan olika

områden i Norrköpings kommun. Högst andel norrköpingsbor som svarat att de känner sig otrygga ute ensamma en sen kväll år 2023 är boende i Ljura (54 procent), Hageby (47 procent) och Marielund (42 procent).

Polisens trygghetsundersökning riktar sig till befolkningen i åldern 16–85 år. År 2023 skickades undersökningen ut till 5 000 personer i Norrköpings kommun, varav 2 611 personer svarade. Det motsvarar en svarsfrekvens om 53 procent. Undersökningen bygger på ett så kallat stratifierat urval av geografiska områden och därefter ett obundet slumpmässigt urval som dras för varje geografiskt område.

Andelen norrköpingsbor som känner sig trygga utomhus på kvällen

	Helår 2022	Helår 2023	Jämförelse mellan 2022 och 2023
Andel norrköpingsbor som känner sig trygga utomhus på kvällen	59	60	1

Källa: Polisens trygghetsundersökning, via kommundirektörens kontor.

Måluppfyllelse 6C

Andelen barn och ungdomar som känner sig trygga i sitt bostadsområde ökar i jämförelse med 2022.

Andelen barn och unga som känner sig trygga i sitt bostadsområde

	Helår 2022	Helår 2023	Jämförelse mellan 2022 och 2023
Andel barn och unga som känner sig trygga i sitt bostadsområde	85,7	84,1	-1,6

Källa: Ungdomsenkäten Om mig, via samhällsbyggnadskontoret.

Andelen barn och unga som känner sig trygga i sitt bostadsområde uppgår till 84,1 procent för 2023. Det är en minskning med 1,6 procentenheter i jämförelse med 2022 då motsvarande andel var 85,7 procent. På gymnasiet skedde en minskning från 86,9 procent till 83,3 procent och motsvarande för grundskolan skedde en ökning från 84,3 procent till 85,1 procent.

Det finns skillnader mellan könen som är relevant i sammanhanget. Andelen pojkar som känner sig trygga i sitt bostadsområde uppgår till 88,7 procent under 2023 medan motsvarande andel för flickor är 80,9 procent. Pojkar upplever trygghet i sitt bostadsområde i högre grad än flickorna. Minskningen mellan 2022 och 2023 beror på att flickor i gymnasiet upplever en ökad otrygghet.

Det finns en geografisk spridning av resultatet vilket innebär att upplevelsen av trygghet i sitt bostadsområde skiljer sig åt mellan olika områden i Norrköpings kommun. Då antalet

svarande för 2023 är för få för att analysera på bostadsområdesnivå har en sammanslagning gjorts av resultatet för åren 2020–2023. Områden där en hög andel ungdomar känner sig otrygga är i Klockaretorget, centrala delarna av Norrköping, Marielund, Hageby, Navestad, Ektorp och Ljura.

Ungdomsenkäten Om mig är Östergötlands läns gemensamma webbenkät om ungdomars liv och hälsa som genomförts årligen sedan 2014 och är ett samarbete mellan länets kommuner, Länsstyrelsen Östergötland och Region Östergötland. Enkäten besvaras av ungdomar i årskurs 8 i grundskolan och ungdomar år 2 på gymnasiet. År 2023 har totalt 2 514 ungdomar som är boende i Norrköpings kommun svarat på enkäten, varav 1 270 ungdomar från årskurs 8 på grundskolan och 1 244 ungdomar från årskurs 2 på gymnasiet. Det motsvarar en svarsfrekvens på 70 procent. I enkäten anger ungdomarna själva vilket bostadsområde de bor i.

Måluppfyllelse 6D

Andelen barn och unga som använt narkotika minskar i jämförelse med 2022.

Andelen barn och unga som använt narkotika uppgår till 5,5 procent under 2023. Det är en minskning med 0,6 procentenhet i jämförelse med 2022 då motsvarande andel var 6,1 procent.

Det finns skillnader mellan årskurserna och könen som är relevant i sammanhanget. Totalt uppgår 1,8 procent av ungdomarna i årskurs 8 i grundskolan att de använt narkotika någon gång, medan motsvarande andel för ungdomarna

i årskurs 2 på gymnasiet är 9,3 procent. I resultatet för 2023 på grundskolan uppgår 1,5 procent av flickorna och 2,2 procent av pojkarna att de använt narkotika. På gymnasieskolan visar 2023 års resultat att 9,6 procent av flickorna har använt narkotika och 8,3 procent bland pojkarna. Det är första gången under den senaste 5-årsperioden som flickornas andel är större än pojkarnas.

Andelen barn och unga som använt narkotika

	Helår 2022	Helår 2023	Jämförelse mellan 2022 och 2023
Andel barn och unga som använt narkotika	6,1	5,5	-0,6

Källa: Ungdomsenkäten Om mig, via samhällsbyggnadskontoret.

Globala mål och delmål som är kopplade till de övergripande målen

För att tydliggöra hur kommunens verksamhet bidrar till Agenda 2030 och de globala målen för hållbar utveckling är de övergripande målen kopplade till de globala målen. Måluppfyllelse är i sin tur kopplade till de globala målens delmål. Kopplingarna finns med i bilagan Beskrivning av

Globalt mål Delmål

Ingen hunger

2.4
Hållbar livsmedelsproduktion och motståndskraftiga jordbruksmetoder

God hälsa och välbefinnande

3.5
Förebygg och behandla drogmissbruk

God utbildning för alla

4.3
Lika tillgång till yrkesutbildning och högre utbildning av god kvalitet

4.4
Öka antalet personer med färdigheter för ekonomisk trygghet

Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt

8.3
Främja politik för nya arbetstillfällen och ökad företagsamhet

8.5
Full sysselsättning och anständiga arbetsvillkor med lika lön för alla

8.6
Främja ungas anställning, utbildning och praktik

Hållbar industri, innovationer och infrastruktur

9.3
Underlätta tillgången till finansiella tjänster och marknader

Minskad ojämlikhet

10.2
Främja social, ekonomisk och politisk inkludering

måluppfyllelse. Här visas de globala mål och delmål som är kopplade till de övergripande målen.

Det finns inga kopplingar mellan kommunens övergripande mål och måluppfyllelse och globalt mål 1,5, 6,7, 14 samt 17.

Globalt mål Delmål

Hållbara städer och samhällen

11.1
Säkra bostäder till överkomlig kostnad

11.6
Minska städernas miljöpåverkan

11.7
Skapa säkra och inkluderande grönområden för alla

Hållbar konsumtion och produktion

12.7
Främja hållbara metoder för offentlig upphandling

Bekämpa klimatförändringarna

13.3
Öka kunskap och kapacitet för att hantera klimatförändringar

Ekologisk och biologisk mångfald

15.9
Integrera ekosystem och biologisk mångfald i nationell och lokal förvaltning

Fredliga och inkluderande samhällen

16.1
Minska våldet i världen

16.4
Bekämpa organiserad brottslighet och olagliga finans- och vapenflöden

16.6
Bygg effektiva, tillförlitliga och transparenta institutioner

16.7
Säkerställ ett lyhört, inkluderande och representativt beslutsfattande

GLOBALA MÅLEN
för hållbar utveckling

Ekonomisk sammanställning

Avvikelse mot budget

Dotterbolagen i Rådhuskoncernen

Resultat före bokslutsdispositioner och skatt (mnkr)	Budget	Resultat	Avvikelse
Hysesbostäder i Norrköping AB	57	76	19
Norrköping Norrevo Fastigheter AB	17	118	101
Nodra AB	11	19	8
Norrköpings Hamn AB	20	40	20
Norrköping Airport AB	0	0	0
Norrköping Spårvägar AB	8	-19	-27
Louis De Geer Konsert & Kongress i Norrköping AB	1	0	-1
Norrköping Visualisering AB	0	0	0
Norrköping Science Park AB	0	0	0
Upplev Norrköping AB	0	2	2
Summa bolagen	114	236	122

Tillsammans redovisar de kommunala bolagen en positiv avvikelse på 122 mnkr mot budget. Bolagskoncernen har under året erhållit elstöd om totalt 20 mnkr.

Hysesbostäder i Norrköping AB hamnar 19 mnkr över budget. Förutom effekten av elstödet (5 mnkr) beror förbättringen i huvudsak på högre hyror, erhållna försäkringsersättningar, lägre avskrivningar och lägre uppvärmningskostnader till del minskat av högre kostnader för lägenhetsvakanser och högre driftkostnader.

Norrköping Norrevo Fastigheter AB:s samtliga fastigheter har under året överlåtits till kommunen vilket medfört en reavinst i Norrevo om 112 mnkr. I övrigt har de något lägre kostnader för avskrivningar och overhead.

Nodra AB redovisar ett resultat 8 mnkr över budget. Redovisat resultat här är hänförligt till den sidoordnade verksamheten samt bredbandsverksamheten som bägge går bättre än budget. De lagstadgade verksamheterna VA och Avfalls intäkter och kostnader balanseras så att resultateffekten blir noll. Norrköpings Hamn AB har fortsatt gå starkt under året och landar på 20 mnkr över budget. De har haft stabila godsflöden inom alla affärsområden. De har även haft stort inflöde av energiråvaror och miljövänliga drivmedel vilket har bidragit positivt. Engångsintäkter för uppställning av containrar på långtid har också genererat högre intäkter än budgeterat.

Spårvägar har överlåtits en byggnad/anläggning till kommunen med en reaförlust om 28 mnkr.

Årets resultat mot budget för kommunen

Resultat mot budget	Budget	Resultat	Avvikelse
Verksamhetens intäkter och kostnader	-9 198	-9 169	29
Jämförelsestörande intäkt	0	329	329
Avskrivningar	-640	-635	5
Verksamhetens nettokostnader	-9 838	-9 475	363
Skatteintäkter	7 565	7 736	171
Kommunal utjämning med mera	2 312	2 372	60
Finansnetto	-24	227	251
Jämförelsestörande finansiell kostnad	0	-409	-409
Årets resultat	15	451	436

För kommunen budgeterades ett överskott på 15 mnkr avseende finansiering av investeringar. Resultatet för 2023 blev 451 mnkr, vilket innebär att överskottet mot budget blev 436 mnkr inklusive de jämförelsestörande posterna för medfinansieringen av Ostlänken på sammanlagt 80 mnkr. De jämförelsestörande posterna avseende Ostlänken fördelar sig som jämförelsestörande intäkt på 329 mnkr som beror på indexreglering av kommande utbetalningar till Trafikverket samt jämförelsestörande finansiell kostnad på -409 mnkr som beror på ränteförändringar. Exklusive jämförelsestörande poster är årets överskott mot budget 516 mnkr.

Skatteintäkter redovisar ett överskott mot budget på 171 mnkr, vilket är en positiv avvikelse på 2,26 procent. I beloppet ingår en positiv skatteavräkning för år 2022 på 38 mnkr samt en positiv skatteavräkning för 2023 på 114 mnkr. Den kommunala utjämningen redovisar ett överskott mot budget på 60 mnkr, vilket motsvarar en positiv avvikelse på 2,60 procent.

Finansnettot redovisar ett överskott mot budget på 251 mnkr och överskottet avser främst realiserade vinster i värdepapper på 222 mnkr.

Avskrivningar redovisar en positiv budgetavvikelse på 5 mnkr.

Från och med 2021 redovisas ett antal hyresavtal avseende fastigheter och spårvagnar som finansiell leasing. Den tidigare hyreskostnaden för dessa kontrakt redovisas nu som ränta och avskrivningar. Av 635 mnkr består 124 mnkr av avskrivningskostnader tillhörande finansiell leasing.

Nämnderna exklusive kommunstyrelsen redovisar ett överskott mot budget på 38,6 mnkr.

Kompetensförsörjningsnämnden redovisar ett överskott på 25,0 mnkr. Överskottet beror främst på vuxenutbildningen som har överskott med 21,4 mnkr som till stor del består av statsbidrag samt lägre personalkostnader, där en del av personalöverskottet avser anpassningar inför 2024. I överskottet ingår även 8,6 mnkr tillhörande massflyktsdirektivet där Migrationsverket betalat ut mer i statsbidrag för avveckling än vad nämnden har i kostnader 2023. Försörjningsstöd visar ett underskott mot budget på 4,7 mnkr och kostnaderna uppgår till 167,8 mnkr 2023 jämfört med 154,7 mnkr 2022. Utbetalt bistånd per hushåll har ökat vilket beror på riksnormuppräknning och ökade hyreskostnader. Det genomsnittliga antalet biståndshushåll har fortsatt att minska under 2023.

Vård- och omsorgsnämnden redovisar ett underskott på 0,1 mnkr. Nämnden har en budget som i stort sett är i balans på helheten, men verksamheten som bedrivs i egen regi visar ett underskott på 117,0 mnkr som beror på fler årsarbetare än den tilldelade budgetramen ger möjlighet till. Under pandemin var efterfrågan på insatser lägre, dock förändrades inte budgeten. Under år 2023 har efterfrågan på insatser ökat till samma nivå som före pandemin samtidigt som verksamheten bemannat upp över sin budget. Att vård- och omsorgsnämnden har en budget i balans trots ett underskott i egen regi beror främst på att volymerna inom hemtjänsten inte ökat som beräknat, vilket ger ett överskott inom verksamheten på 87,0 mnkr. Det ekonomiska utfallet har även påverkats av de statsbidrag nämnden fått och som har använts till ordinarie verksamhet, vilket har förbättrat resultatet med 30 mnkr.

Utbildningsnämnden redovisar ett överskott på 0,8 mnkr. Nämnden redovisar överskott på centrala poster med 43,0 mnkr som är kopplat till en överskattad befolkningsprognos. Det innebär att nämnden fått medel från kommunfullmäktige för fler barn och elever än vad som finns i verksamheten. De kommunala verksamheterna redovisar underskott på 42,2 mnkr. Underskottet avser grundskole- och gymnasieverksamheten där det finns en överkapacitet i antalet platser i förhållande till antal elever. För grundskole- och gymnasieverksamheten i kommunal regi redovisas ett underskott på 55,0 mnkr varav 38,4 mnkr för grundskolan och 16,6 mnkr för gymnasiet. Underskotten innebär att kommunen kommer betala ut 22 mnkr till fristående skolor. Kostnaden för detta ingår i överskottet på centrala poster.

Överförmyndarnämnden redovisar ett överskott på 3,3 mnkr. Orsaken till överskottet är att personalkostnaderna varit lägre än budgeterat samt att intäkterna avseende arvoden överstiger budget.

Kultur- och fritidsnämnden redovisar ett underskott på 0,5 mnkr som främst beror på temporära personalkostnader som inte kommer ha någon påverkan kommande år.

Samhällsplaneringsnämnden redovisar ett överskott på 13,6 mnkr. Det största överskottet finns inom drift och underhåll på 22,5 mnkr och är kopplat till lägre personalkostnader än budgeterat, ett nytt spåravtal samt ökade intäkter för trafikersättning från Östgötatrafiken. Nämnden redovisar underskott inom plan- och bygglovsverksamheten på 8,4 mnkr som framförallt beror på lägre intäkter än budgeterat. Även driftkostnader kopplat till investeringsprojekt visar underskott på 11,8 mnkr

som till största del beror på hantering av överskottsmassor från anläggandet av Malmölandet som tidigare klassificerats som anläggningstillgång men 2023 har omklassificerats och kostnadsförts.

Byggnads- och miljöskyddsnämnden redovisar ett underskott på 3,7 mnkr. Orsaken är en nedgång av antalet inkomna ärenden för bygglov vilket leder till en minskning av intäkterna om 7,5 mnkr. Underskottet möts delvis upp av vakanta tjänster samt en minskning av övriga kostnader, bland annat för arvoden för den politiska verksamheten.

Kommunfullmäktige redovisar ett överskott på 1,1 mnkr som beror på lägre kostnader för arvoden och representation jämfört med budget.

Socialnämnden redovisar ett underskott på 0,8 mnkr som främst beror på ökade vårdkostnader.

Kommunstyrelsen redovisar ett underskott mot budget på 19,4 mnkr exklusive de jämförelsestörande posterna kopplade till Ostlänken. Från 2023 ingår lokalförvaltningen inom kommunstyrelsens ansvarsområde. Lokalförvaltningen redovisar ett underskott på 10,6 mnkr 2023 som främst beror på högre kostnader på grund av inflation, mark- och lokalanpassningar i samband med evakueringar samt investeringsprojekt som inte blir av och där upparbetade investeringsutgifter har kostnadsförts. I kommunstyrelsens resultat ingår poster som inte budgeteras, exempelvis markeringar, exploateringsresultat, exploateringsbidrag och realisationsvinster vid fastighetsförsäljningar som tillsammans uppgår till plus 14,7 mnkr. För kommunstyrelsens budgeterade verksamhet redovisas ett överskott på 25,4 mnkr som främst avser vakanser och verksamhetsmedel som inte förbrukats inom kommunstyrelsens kontor.

Investeringar

Kommunala bolag

Årets bruttoinvesteringar för de kommunala bolagen uppgår till 957 mnkr, vilket är 207 mnkr lägre jämfört med budget. Största avvikelsen mot budget finns hos Hyresbostäder. Det rör sig främst om projekt som försenats men även projekt som skjutits framåt i tiden.

Kommun (mnkr)

Budget 2023	Utfall 2023	Avvikelse 2023
1 855	2 373	-518

För kommunen är budgetavvikelsen minus 518 mnkr för 2023. I detta ingår fastighetsköp från Norrköping Norrevo AB och byggnad/anläggning från Norrköping Spårvägar AB om totalt 1 302 mnkr. Fastighetsköpen har tagits beslut om utanför ordinarie investeringsbudget och ingår därför inte i budgeten på 1 855 mnkr, därav en avvikelse mot budget på minus 1 302 mnkr för fastighetsköpen. Exklusive fastighetsköp är överskottet mot budget 784 mnkr och den största delen av detta avser investeringar i verksamhetslokaler och samhällsplaneringsnämndens investeringar. Avvikelsen beror till största del på projekt som inte kommit igång samt att investeringsmedel inte använts i den takt som beräknats. För år 2022 var avvikelsen 449 mnkr vilket innebär att årets investeringsmedel har använts i mindre utsträckning jämfört med förgående år. I budget och utfall ovan ingår inte försäljning av anläggningstillgångar. Under 2023 har 3 tomträtter sålts till en reavinst på 2 mnkr. Total investeringsredovisning per nämnd finns på sidan 81.

Balanskravsresultat

Balanskravsutredning

	2023	2022	2021	2020	2019
Resultat efter finansiella poster	451	-2 883	1 006	689	410
Extraordinära poster					-62
Årets resultat enligt resultaträkning	451	-2 883	1 006	689	348
avgår					
- samtliga realisationsvinster	-2	-4	-85	-46	-34
- orealiserade vinster i värdepapper	-305	-202	-377	-370	-159
- återföring av orealiserade förluster i värdepapper	-25				
tillkommer					
+ realisationsvinster enligt undantagsmöjlighet					
+ realisationsförluster enligt undantagsmöjlighet					
+ orealiserade förluster i värdepapper	83	499	225	293	2
+ återföring av orealiserade vinster i värdepapper	55				
Balanskravsresultat enligt LKBR 11 kap 10§	257	-2 590	769	566	157

Norrköpings kommuns interna ekonomistyrning

	2023	2022	2021	2020	2019
Balanskravsresultat enligt LKBR	257	-2 590	769	566	157
Synnerliga skäl		2 590			
Tillkommer/avgår enligt synnerliga skäl					
+ ianspråktaga markeringar	132	40	27	25	90
+ ianspråktaga resultatmarkeringar, exploatering	26	23	20	13	10
- exploateringsresultat	-92	-184	-168	-131	-101
- exploateringsbidrag	-50	-31	-50	-13	
- realiserat resultat omallokering	-23	-6	-41	-8	-18
- sanering Inre hamnen	0	2	5	2	62
Justerat resultat mot balanskravet	250	-156	562	454	200
avgår finansiella mål					
- finansiellt mål investeringar	-15	-138		-20	-50
- finansiellt mål social investeringsfond	-	-1	-1	-2	-11
Återstående medel efter finansiella mål	235	-295	561	432	140

Balanskravet är kommunallagens regelverk för krav på ekonomisk balans mellan intäkter och kostnader. Om kostnaderna är större än intäkterna ett enskilt räkenskapsår uppstår ett underskott som ska återställas inom de tre påföljande åren. Balanskravet avser kommunens nämnds- och förvaltningsorganisation.

Under goda tider med bra tillväxt på kommunsektorns skatteunderlag får kommunerna normalt positiva skatteavräkningar. Vid sämre tider med dålig tillväxt på skatteunderlaget får kommunerna i stället negativa skatteavräkningar. För att undvika att behöva tvärbromsa vid sämre tider bör kommunen åstadkomma överskott under goda tider som kan användas vid sämre tider.

Vid ingången av 2023 fanns 450 mnkr markerat som konjunkturfond under eget kapital. I samband med att kommunfullmäktige fastställde riktlinje för god ekonomisk hushållning (KS 2023/0685) så beslutades även att samtliga markeringar under kommunstyrelsen och kommunfullmäktige skulle upphöra från och med 31 december 2023. Beslutet omfattade även

konjunkturfonden. Från och med budgetåret 2024 sker den ekonomiska styrningen enligt den nya riktlinjen.

Enligt gällande normering redovisas balanskravsutredningen ovan. Balanskravsutredningen syftar till att visa hur balanskravsresultatet har uppstått. Huvudprincipen vid avstämning av balanskravet är att intäkterna ska överstiga kostnaderna och att realisationsvinster inte ska inräknas i intäkterna då avstämningen görs. Därför börjar balanskravsutredningen med årets resultat enligt resultaträkningen som justeras för samtliga realisationsvinster vid avyttring av anläggningstillgångar. Därefter finns det möjlighet att gottgöra resultatet för realisationsvinster/förluster som uppstått vid avyttring av tillgångar om dessa avyttringar bidrar till en god ekonomisk hushållning (till exempel kostnadsbesparingar) i framtiden. Även orealiserade vinster och förluster i värdepapper samt återföring av orealiserade vinster och förluster i värdepapper i samband med att värdepapper realiserar ska justeras i balanskravsutredningen. Efter dessa justeringar redovisas ett resultat efter balanskravsjusteringar.

Utmärkande för årets balanskravsutredning är att:

- Det finns inte något historiskt underskott att återställa.
- Intäkterna justerades för realisationsvinster vid avyttring av anläggningstillgångar på 2 mnkr.
- Resultatet innehåller inte några realisationsvinster eller realisationsförluster att gottgöra resultatet.
- Resultatet innehåller netto orealiserade vinster/förluster i värdepapper på 222 mnkr.
- Orealiserade vinster/förluster att återföra uppgår till 30 mnkr.

Justerat resultat mot balanskravet

Norrköpings kommun kompletterar balanskravsresultatet enligt LKBR med en resultatnivå som är en del av kommunens interna ekonomistyrning. I det justerade resultatet mot balanskravet undantas bland annat lansspråkta markerings och exploateringsresultat.

lansspråkta markerings

Vid sammanträdet i maj 2023 beslutade kommunfullmäktige att samtliga markerings under kommunstyrelsen och kommunfullmäktige samt resultatmarkerings till följd av exploaterings ska upphöra 31 december 2023 (KS 2023/0685). Därmed kunde kommunfullmäktige för sista gången i samband med bokslut 2022 besluta om att disponera del av årets resultat genom en öronmärkning av eget kapital, så kallade "markerings". En förutsättning för att disponera del av årets resultat var att kommunen hade ett överskott mot de finansiella mål som angetts i budgeten. Markeringarna kunde sedan disponeras över årsskiften för särskilt angivna ändamål av tillfällig karaktär. Skulle en viss markering som tidigare beslutats inte vara tillämplig så kunde kommunfullmäktige fatta ett nytt beslut om hur dessa medel skulle disponeras eller om de skulle upplösas. Användningen av en markering påverkar årets resultat och balanskravsresultatet men tas alltså bort i det justerade resultatet mot balanskravet. Under året har 132,1 mnkr av tidigare års beslutade markerings använts.

lansspråkta resultatmarkerings, exploatering

Innan bokslut 2023 har exploateringsresultatet markerats inom det egna kapitalet. Resultatet skulle användas för att möta framtida kapitalkostnader på de anläggningstillgångar som byggts inom exploateringsområdena. När så sker görs en justering för det inom det justerade resultatet mot balanskravet. För 2023 uppgår detta till 25,8 mnkr. I och med kommunfullmäktiges beslut i maj 2023 upphör den här markerings (KS 2023/0685) och de kapitalkostnader som är förknippade med aktiverade anläggningstillgångar i exploateringsprojekt kommer att anges som kostnader under samhällsplaneringsnämnden från och med 2024.

Exploateringsresultat

En stor del av kommunstyrelsens överskott 2023 avser exploateringsresultat. Dessa intäkter, som år 2023 uppgår till 91,7 mnkr, varierar mellan åren och budgeteras inte 2023. Exploateringsresultat redovisas under kommunstyrelsen inom balanskravet, men elimineras före resultatnivån justerat resultat mot balanskravet.

lansspråkta markerings 2023 (mnkr)

Reserv kommunstyrelsen	34,5
Nytt elavtal	16,3
Utbildningsnämnden	14,4
Tillskott vård- och omsorgsnämnden	7,8
Förstärkning vård- och omsorgsnämnden	6,9
Forskning och utveckling	6,2
Norra Staden	6,0
Nystart föreningslivet	5,8
Detaljplaner	5,0
European Choir Games	4,9
Omställningskostnader utbildningsnämnden	3,9
Fenixfonden	3,9
Rasriskundersökning	3,0
Norrköpings filmfond	2,8
Fysisk plan och exploatering	2,7
Personalaktivitet	2,5
Omställning socialnämnd	1,7
Införande av tjänste-id	1,5
Kompetensutveckling	1,0
Nytt ekonomisystem	0,9
Integrationsfond	0,2
Flyktingsituation	0,1
Trygghetsinsatser	0,1
Totalt	132,1

Exploateringsbidrag

Exploateringsbidrag ska enligt RKR R2 intäktsredovisas i takt med att investeringarna som ersättningen avser att finansiera färdigställs. Exploateringsbidragen ska möta kapitalkostnader på de anläggningstillgångar som bidraget har finansierat. Exploateringsbidragen uppgår 2023 till 49,8 mnkr.

Realiserat resultat omallokering

I lagen om kommunal bokföring och redovisning anges att realiserade vinster i värdepapper ska påverka årets resultat och balanskravsresultatet. De realiserade vinsterna i värdepapper uppgår till 74 mnkr år 2023. I de fall det realiserade resultatet uppkommer till följd av en omallokering i värdepappersportföljen och därmed återinvesteras i nya värdepapper direkt efter försäljning så görs en justering för detta i justerat resultat mot balanskravet. Det realiserade resultatet till följd av omallokering år 2023 uppgick till 23 mnkr.

Sanering Inre hamnen

Bedömning av avsättning för sanering i Inre hamnen är oförändrad 2023 och har därmed ingen påverkan på årets resultat.

Väsentliga personalförhållanden

Personalen i siffror

Redovisningen avser tillsvidareanställda och visstidsanställda medarbetare med fast månadslön om inte annat anges.

Kommunkoncernen tillämpar inte ett enhetligt system för personalrapportering. Av den anledningen presenteras förvaltningen och de kommunala bolagen separat i de situationer där det varken är möjligt eller ändamålsenligt att rapportera dem tillsammans. Termen "kommunkoncernen" inkluderar både förvaltningen och bolagen.

Den mest förekommande titeln i kommunen var undersköterska, följt av förskollärare och stödassistent. Av samtliga anställda inom koncernen är 45 procent sysselsatta inom de tio mest frekventa kategorierna.

Kommunen har valt att dela upp läraryrket i olika titlar. Sammanlagt arbetar drygt 2 000 lärare i Norrköpings kommun.

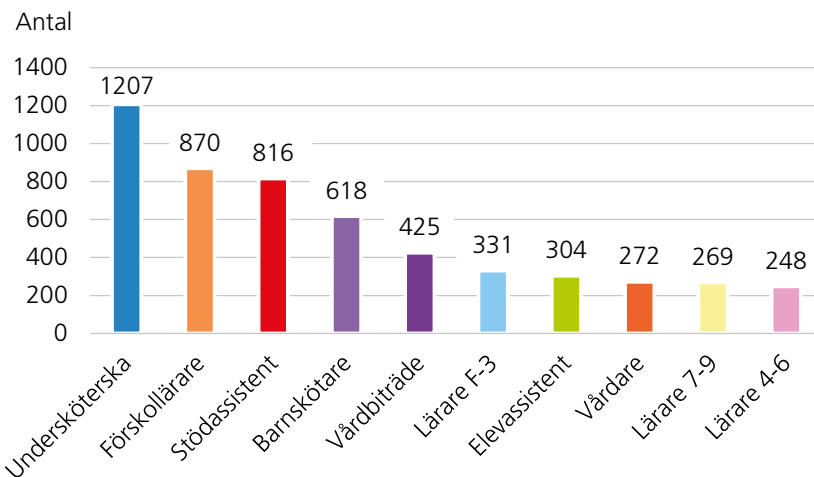

Genomsnittsmedarbetaren

i kommunen är en 45-årig kvinna som heter Anna Karlsson. Hon är tillsvidareanställd och har en heltidsanställning i grunden, men har valt att gå ner lite i tid så att hon jobbar 97 procent.

Anna har varit anställd i kommunen i 6 år, och är sjuk i genomsnitt 2,7 dagar per år. Hennes månadslön är 33 231 kronor.

De tio vanligaste titlarna i koncernen

Antal medarbetare

Den 1 december 2023 hade kommun-koncernen totalt 11 801 anställda medarbetare med fast månadslön¹ med tillsvidareanställning och tidsbegränsad anställning. Det är i stort sett oförändrat jämfört med föregående år.

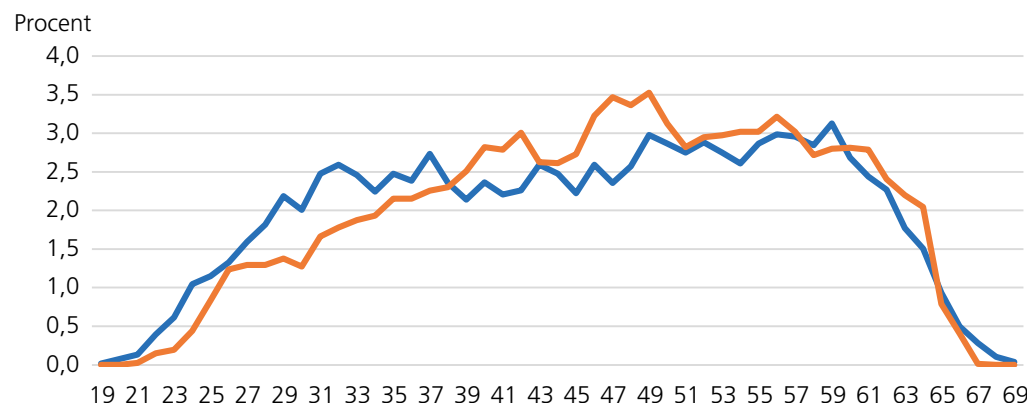
Den största förändringen inom ett enskilt kontor i förvaltningen skedde för kultur- och fritidskontoret som ökade med 92 medarbetare, och således blev nästan dubbelt så många. Under året flyttades fritidsgårdarna över till kultur- och fritidskontoret från utbildningskontoret. Utbildningskontoret minskade under året med totalt 180 medarbetare. Utöver minskningen som beror på att fritidsgårdarna flyttats har effektiviseringar

gjorts flera år i rad. Under 2023 har fortsatt omfattande anpassningar gjorts.

Socialkontoret blev under året 40 fler medarbetare, vilket motsvarar en ökning med drygt 9 procent. Kontoret har ökat verksamheten i egen regi då det bedöms mer kostnadseffektivt.

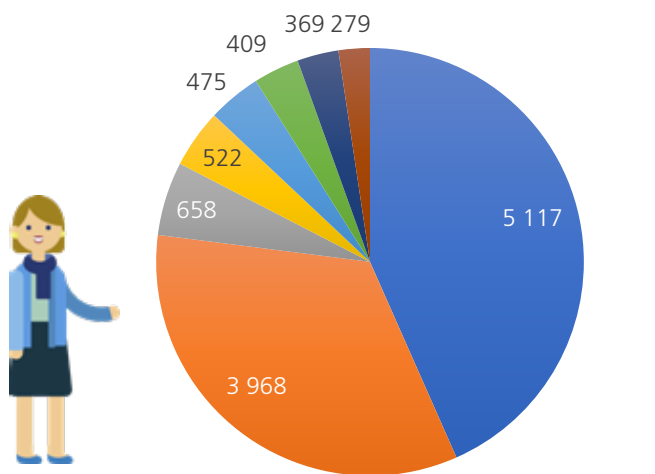
Fler yngre och äldre medarbetare

Antalet anställda under 40 år har ökat mest under den senaste tioårsperioden, samtidigt som även antalet anställda över 55 år har ökat något. Medelåldern var 45 år 2023, vilket innebär en minskning med ett år jämfört med 2013.

¹ I antalet ingår även tjänstlediga medarbetare. Medarbetare med anställning BEA samt timanställda redovisas i separata avsnitt.

Månadsanställda fördelat per verksamhet

- Utbildningskontoret
- Vård- och omsorgskontoret
- Bolag
- Samhällsbyggnadskontoret
- Socialkontoret
- Kompetensförsörjningskontoret
- Kommunstyrelsens kontor
- Kultur- och fritidskontoret

Till övervägande del är kommunkoncernens anställningar tillsvidareanställningar. Andelen tidsbegränsade anställningar med fast månadslön i hela koncernen är 5,2 procent, vilket motsvarar 614 anställningar.

Inom förvaltningen har kultur- och fritidskontoret högst andel månadslönade visstidsanställningar med 9,7 procent. Inom kontorets verksamheter förekommer vissa tidsbegränsade projekt och på ett mindre kontor har varje tidsbegränsad anställning en förhållandevis större påverkan på helheten jämfört med ett större kontor.

Utbildningskontoret har näst högst andel visstidsanställda medarbetare med månadslön, och den andelen ligger på 6,9 procent.

Detta beror till stor del på kravet på lärarlegitimation för att få en tillsvidareanställning som lärare. Det bolag som har högst andel tidsbegränsade anställningar är Norrköping Airport AB, där antalet medarbetare med tidsbegränsade anställningar är lika många som de med tillsvidareanställningar. Norrköping Visualisering AB är också ett bolag med en betydande andel tidsbegränsade anställningar, närmare bestämt 29,4 procent.

Anställda i arbetsmarknadspolitiska åtgärder

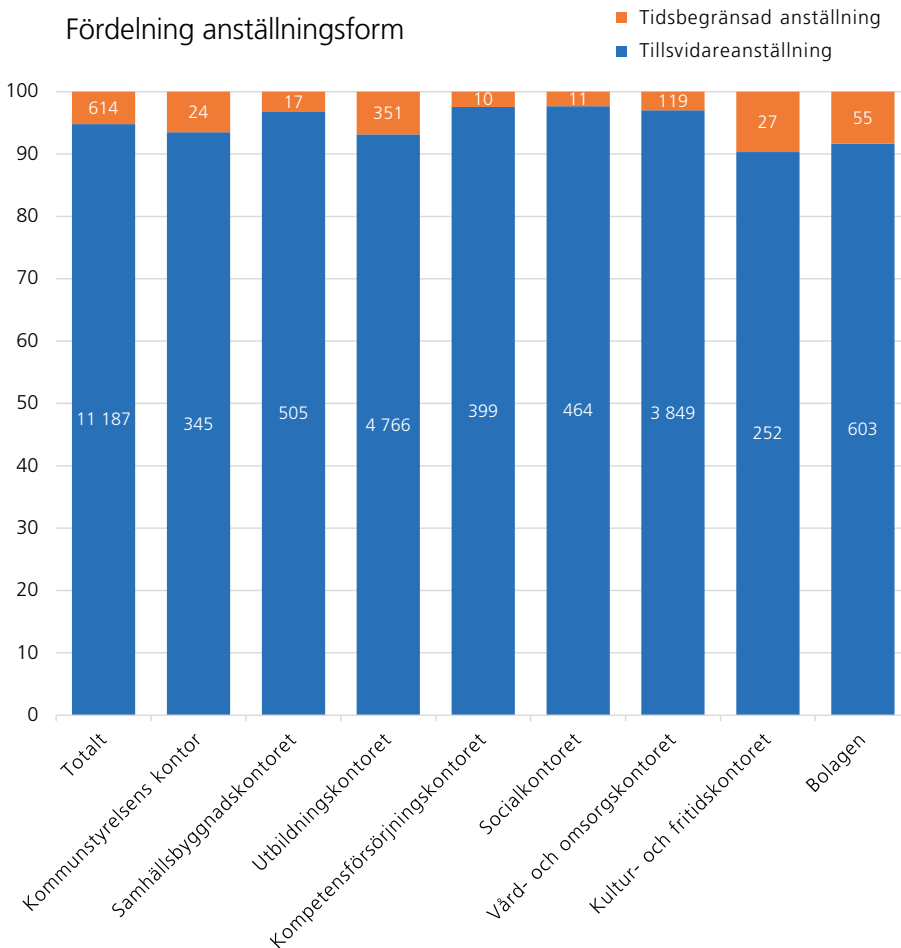
I december 2023 var 277 medarbetare anställda enligt beredskapsavtalet (BEA) inom förvaltningen. Av dessa var 17 personer tillsvidareanställda på samhällsbyggnadskontoret, medan 260 hade en tidsbegränsad anställning med placering på olika kontor. Sammantaget var antalet BEA-anställningar 12 fler än i december 2022.

Visstidsanställda medarbetare med timlön

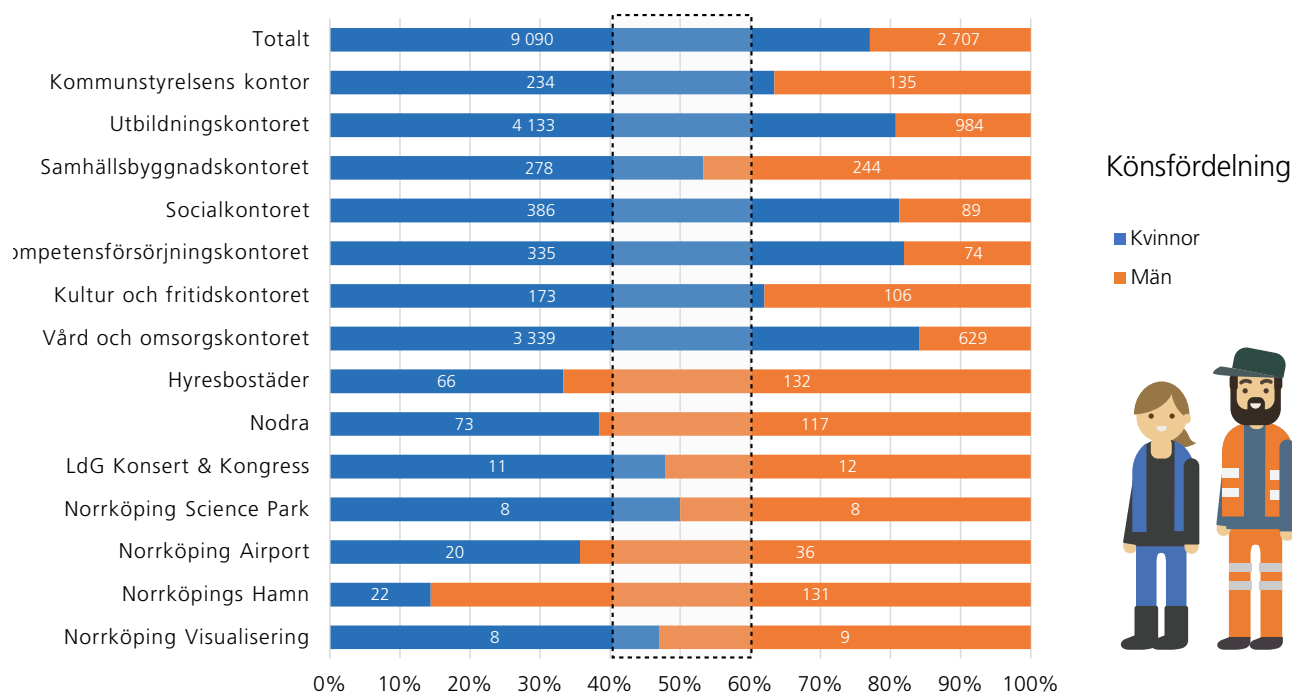
Inom förvaltningen motsvarade den totala arbetade tiden¹ för visstidsanställda medarbetare med timlön cirka 1 033 årsarbetare. Det innebär en minskning med 23 årsarbetare jämfört med föregående år.

Medarbetare med timlön återfinns till stor del inom vård- och omsorgskontorets verksamheter som under året haft timavlönad arbetstid motsvarande 679 årsarbetare. Det utgör en mindre ökning med åtta årsarbetare jämfört med föregående år.

Fördelning anställningsform

¹ I detta ingår arbetad tid för timavlönade sommarvikarier

Utbildningskontoret har under 2023 haft en timavlönad tid motsvarande 264 årsarbetare. Sammantaget har kontoret minskat den timavlönade tiden med 37 årsarbetare.

Könsfördelning

En jämn könsfördelning anses råda när andelen kvinnor respektive män i en grupp är 40/60 procent eller jämnare. I kommunkoncernen var i december 2023 den totala andelen kvinnor 77 procent. Den mest ojämna könsfördelningen fanns i Norrköpings Hamn AB där 86 procent av medarbetarna är män, samt på vård- och omsorgskontoret där 84 procent av medarbetarna är kvinnor. Även inom kompetensförsörjningskontoret, socialkontoret och utbildningskontoret var fördelningen att mer än 80 procent av medarbetarna är kvinnor.

Inom förvaltningen var det endast samhällsbyggnadskontoret som hade en jämn könsfördelning. I bolagen hade Louis de Geer Konsert och Kongress AB, Norrköping Science Park AB och Norrköping Visualisering AB en jämn könsfördelning.

I diagrammet ovan illustreras en jämn könsfördelning genom att både blå och orange färg finns inom markeringen.

Könsfördelningen i förvaltningens högsta ledningsgrupp¹ var 58 procent kvinnor och 42 procent män. I koncernledningsgruppen² var fördelningen mellan könen helt jämn.

Personalomsättning

Personalomsättning³ visar hur stor andel av de tillsvidareanställda medarbetarna som slutat och ersatts med nya medarbetare, det vill säga omsatts. I kommunkoncernen var personalomsättningen 10,7 procent. Under året anställdes fler nya medarbetare än vad som slutade och personalexpansionen för kommunkoncernen var 0,45 procent.

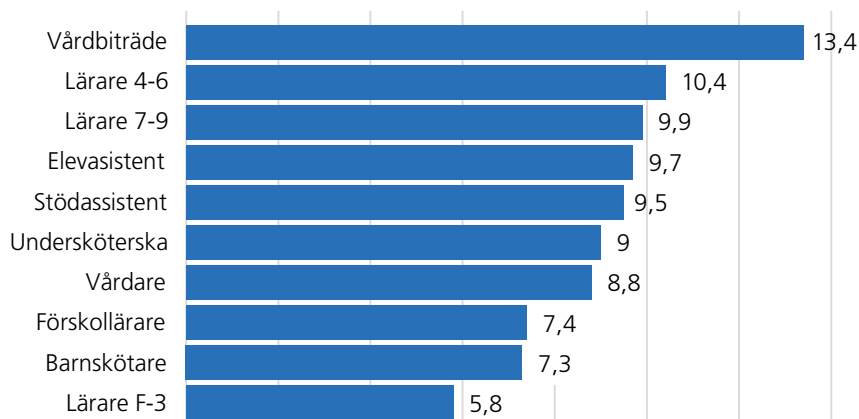
Nedan presenteras personalomsättningen bland kommunens tio vanligaste titlar under 2023. Högst personalomsättning, bland dessa tio, återfanns bland vårdbiträden med en omsättning på 13,4 procent.

1 Kommundirektören, kontorschefer och avdelningschefer på kommunstyrelsens kontor.

2 Kommundirektören, kontorschefer, avdelningschefer på kommunstyrelsens kontor samt VD i kommunala bolag.

3 Den lägsta siffran av antalet påbörjade och avslutade tillsvidareanställningar dividerat med det genomsnittliga antalet anställda under året. Överskiutande antal utgör antingen en expansion eller avveckling.

Personalomsättning bland de tio vanligaste (procent)

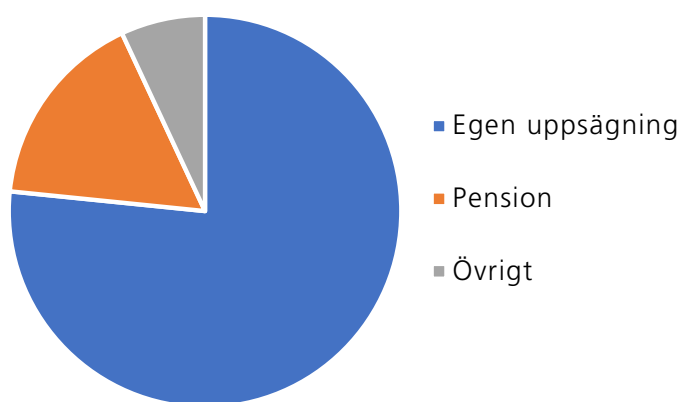
Personalrörlighet ¹

Personalrörlighet visar andelen avslutade tillsvidareanställningar. I kommunkoncernen var personalrörligheten 10,3 procent (motsvarar 1 147 avslutade anställningar) vilket är 0,8 procentenheter lägre än 2022.

Uppdelat på avgångsorsaker var det 77 procent av medarbetarna som sade upp sig på egen begäran, 16 procent som gick i pension och 7 procent som slutade sin anställning av andra orsaker. Ungefär var femte nyanställd medarbetare slutar sin anställning inom två år.

Under pandemiåren var personalrörligheten något lägre än 2023 och åren före pandemin, vilket återspeglar en generell trend som sträcker sig över hela landet. Vad som är en normal personalrörlighet varierar mellan verksamheter och yrkesgrupper.

Avgångsorsaker i kommunkoncernen

Sjukfrånvaro ²

Grafen nedan illustrerar månatlig sjukfrånvaro under de senaste fem åren. Det är tydligt att sjukfrånvaron fortfarande är högre än den var före coronapandemin. En möjlig förklaring kan vara att människor, även efter pandemin, i högre grad väljer att stanna hemma vid symptom på luftvägsinfektion jämfört med före pandemin.

Sjukfrånvaron för 2023 uppgick till 7,8 procent, vilket är en minskning med 0,7 procentenheter jämfört med 2022. Trots minskningen är det fortfarande en bit kvar till nivåerna för sjukfrånvaro som var vanliga före pandemin.

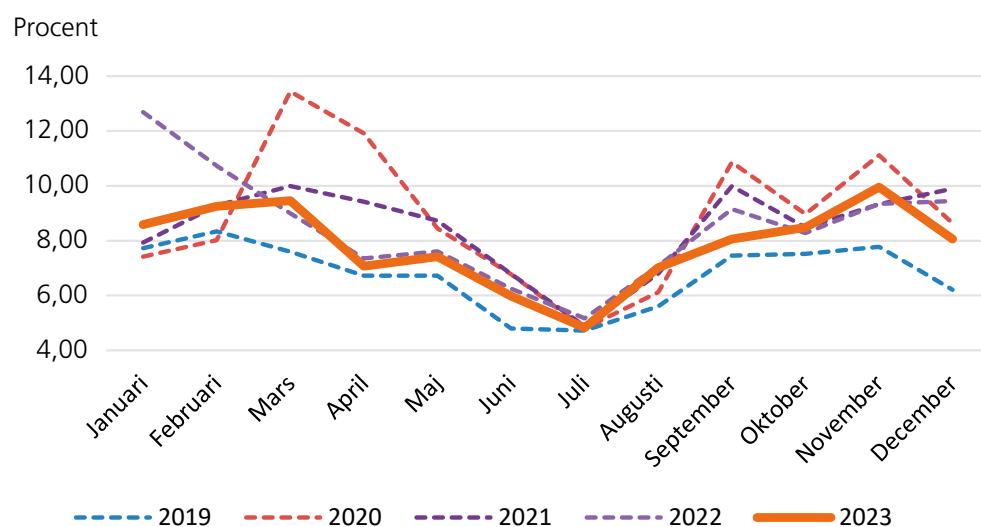
Man kan konstatera att kvinnor har högre sjukfrånvaro än män. Även inom traditionellt kvinnodominerade yrken återfinns det mönstret – att kvinnor har högre sjukfrånvaro än män. Medarbetare i ålderskategorin 30–49 år har lägst sjukfrånvaro.

Medarbetarnas fördelning i åldersgrupper (procent)

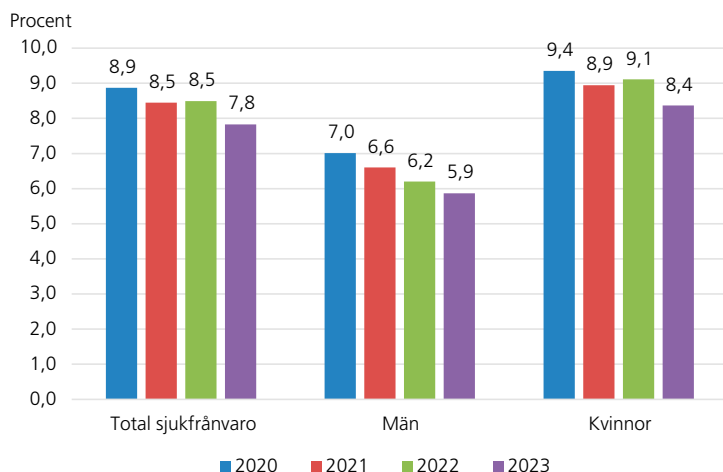
Under 29 år:	10,4
30–49 år:	48,5
Över 50 år:	41,2

- 1 Personalrörlighet är antalet avslutade tillsvidareanställningar dividerat med det genomsnittliga antalet anställda under året.
- 2 Andel sjukfrånvarotid i timmar dividerat med den ordinarie arbetstiden i timmar.

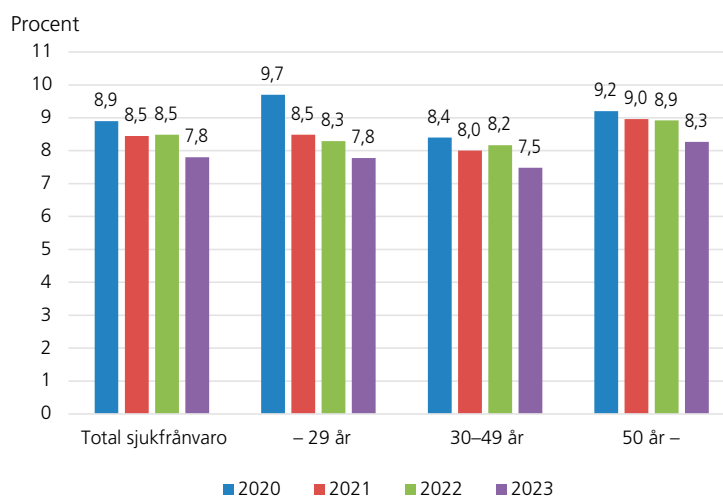
Sjukfrånvaro 2019–2023

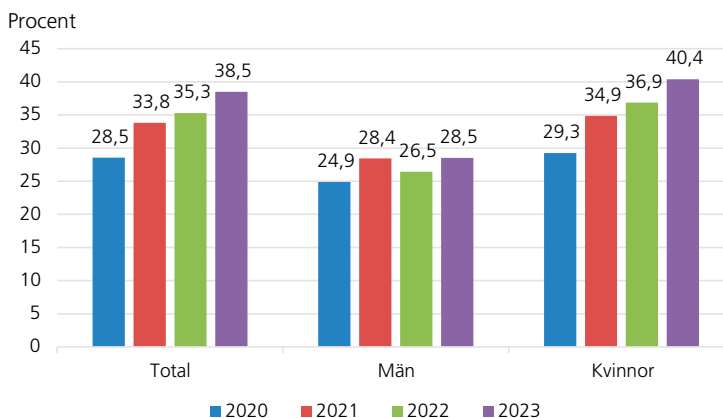
Sjukfrånvaro av total tillgänglig tid, könsindelad

Sjukfrånvaro av total tillgänglig tid, åldersindelad

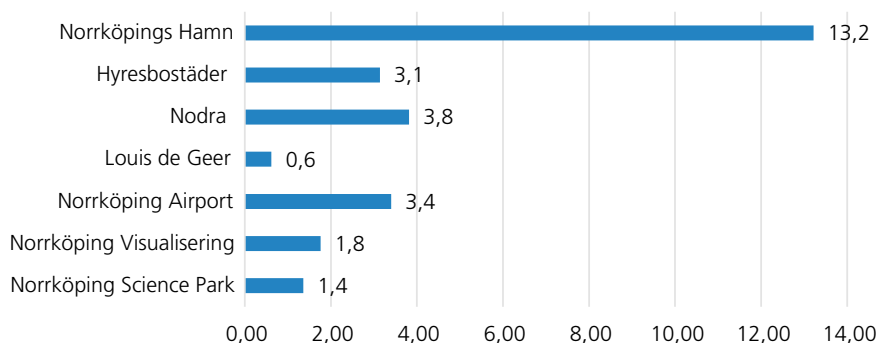
Andel långtidssjukfrånvaro av total sjukfrånvaro (< 59 dagar)

Andelen långtidssjukfrånvaro av den totala sjukfrånvaron har ökat under 2023. Siffran visar endast förhållandet mellan den långa och den korta sjukfrånvaron. Siffrorna verka vara tillbaka

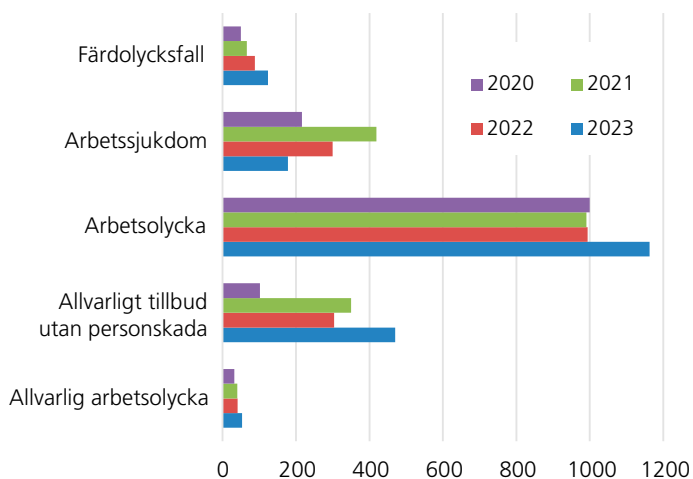
på normalnivå efter minskningen 2020, som förmodligen berodde på ett ökat antal medarbetare med korttidsfrånvaro kopplat till stor osäkerhet i pandemins början.

Sjukfrånvaro av total tillgänglig tid kommunala bolag

Den totala sjukfrånvaron per bolag redovisas i diagrammet ovan. Frånvarostatistik presenteras för de bolag som har minst tio medarbetare.

Arbetsskadeanmälningar 2020–2023

Några bolag har mycket få medarbetare vilket innebär att enskilda individers sjukfrånvaro har en stor påverkan på bolagets totala sjukfrånvaro. Det går därför inte att dra några slutsatser när man jämför förvaltningens drygt 11 000 medarbetare med bolagens cirka 700 medarbetare.

Arbetskadorna

Under 2023 har antalet arbetsskadeanmälningar ökat med cirka 15 procent jämfört med tidigare år. En del av förklaringen kan vara att kommunen har infört ett nytt internt verktyg för arbetsskadeanmälningar, vilket har förenklat anmälningsprocessen och ökat benägenheten att rapportera olyckor och andra oönskade händelser. En annan förklaring är ökningen av hot- och våldssituationer i vissa verksamheter.

En stor andel av anmälda arbetsolyckor samt allvarligt tillbud utan personskada beror på hot eller våld i arbetsmiljön. Antalet anmälda ärenden i kategorin Arbetsjukdom har gått ner kraftigt de senaste två åren, vilket främst kan förklaras av pandemin då fler medarbetare insjuknade i covid-19 till följd av smittspridning på arbetsplatsen.

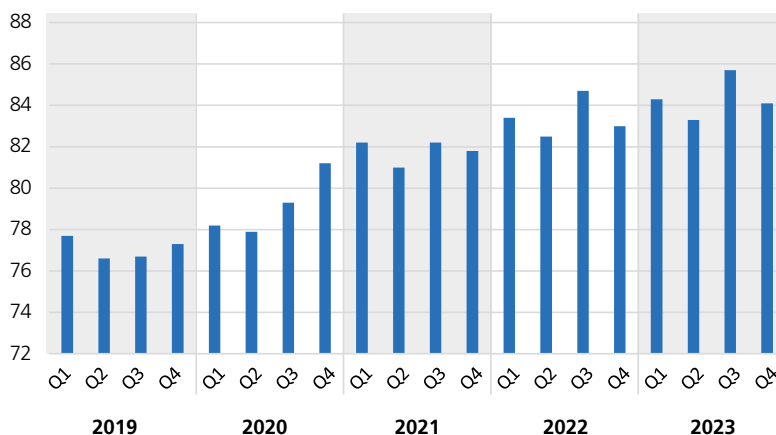
Andel heltidsarbetande

I Norrköpings kommun har alla månadsanställda medarbetare i förvaltningen en heltidsanställning och utgångspunkten är att alla som inte på eget initiativ väljer att gå ned i tid arbetar heltid¹. Andelen heltidsarbetande har ökat stadigt de senaste åren som en följd av arbetet med att heltid ska vara norm i kommunens förvaltning. I december 2023 arbetade drygt 84 procent av medarbetarna i förvaltningen heltid.

Vård- och omsorgskontoret är det kontor som har verksamhet där störst andel medarbetare arbetar deltid. Den 1 december 2023 arbetade 76,7 procent av kontorets medarbetare heltid, vilket är en höjning med 1,6 procentenheter jämfört med samma datum 2022.

¹ Avser förvaltningen. Undantag från heltidsanställning gäller om medarbetaren har en sjukersättning eller delpension, samt för ett fåtal anställningar där beslut om deltid tagits utifrån organisatoriska förutsättningar.

Andel heltidsarbetande (procent)

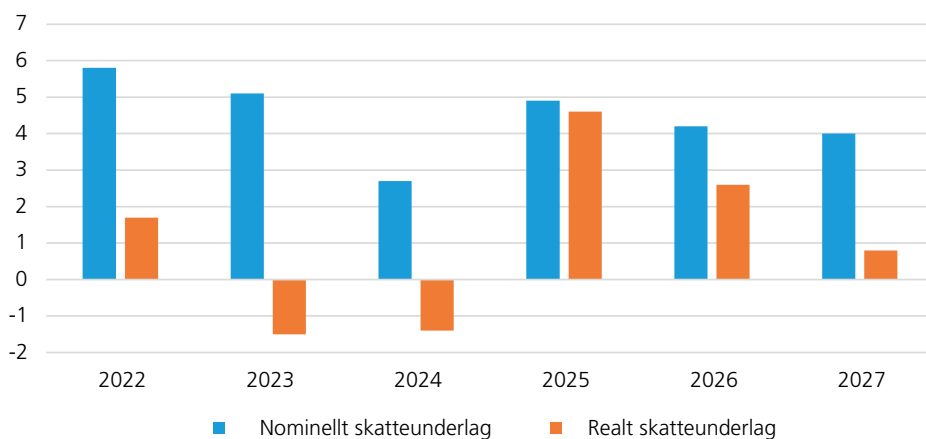

Förväntad utveckling

En osäker tid

Skatteunderlagsprognosen från SKR som kom i februari 2024 visar på en negativ real utveckling av skatteunderlaget för åren 2023 och 2024. Trots en relativt hög ökning av det nominella skatteunderlaget så minskar alltså det reala utrymmet och detta beror till stor del på de senaste årens höga inflation samt ökade pensionskostnader. Även om skatteintäkterna enligt budget ökar med 319 mnkr år 2024 så räcker inte ökningen för att kompensera de kostnadsökningar som kommer till följd av den höga prisnivån som råder efter den uppgång i inflationen som vi sett framförallt sen början av år 2022. Även om inflationstakten är på väg ned, så är prisnivån fortfarande klart högre än före uppgången i KPI.

Nominellt och reallt skatteunderlag 2022 samt prognos 2023–2027 (procentuell förändring)

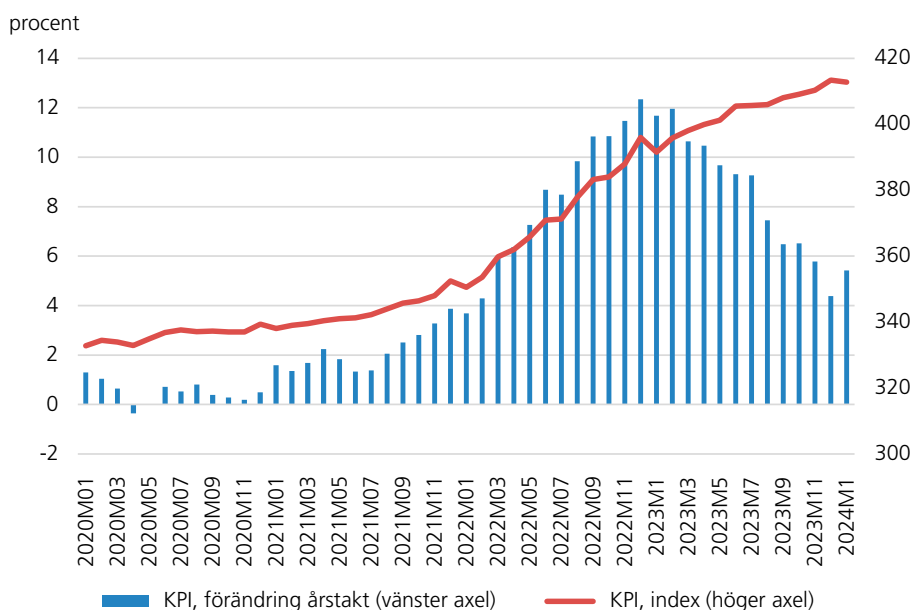

Prognoserna över framtida utveckling av skatteunderlaget är osäkra och en rad faktorer i omvärlden kommer att avgöra det slutliga utfallet. I och med att intäkterna från skatter och inkomstutjämnning är de i särklass största finansieringskällorna för kommuner, så kan små förändringar orsaka stora avvikelser. Detta blev tydligt under 2023, då prognosen för skatteunderlaget successivt förbättrades under året; prognosen för utvecklingen av det reala skatteunderlaget var en minskning med nästan 3 procent enligt prognos från SKR i februari 2023, medan prognosen i februari år 2024 uppgick till minus 1,5 procent. Detta påverkade hela den kommunala sektorn, under våren 2023 var det 126 kommuner som räknade med underskott och i det preliminära bokslutet för år 2023 hade antalet sjunkit till 69 kommuner som redovisade ett underskott, mycket tack vare de under året förbättrade skatteunderlagsprognoserna.

För Norrköpings del var avvikelserna mot budget för skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämnning 231 mnkr, en positiv avvikelse mot budget med 2,34 procent. En förändring av skatteunderlaget med 0,1 procentenheter motsvarar cirka 7,3 mnkr i förändrade intäkter för Norrköpings kommun. I och med att prognoserna snabbt kan förändras vad gäller skatteunderlaget och de intäkter kommunen kan förväntas få, bör en beredskap

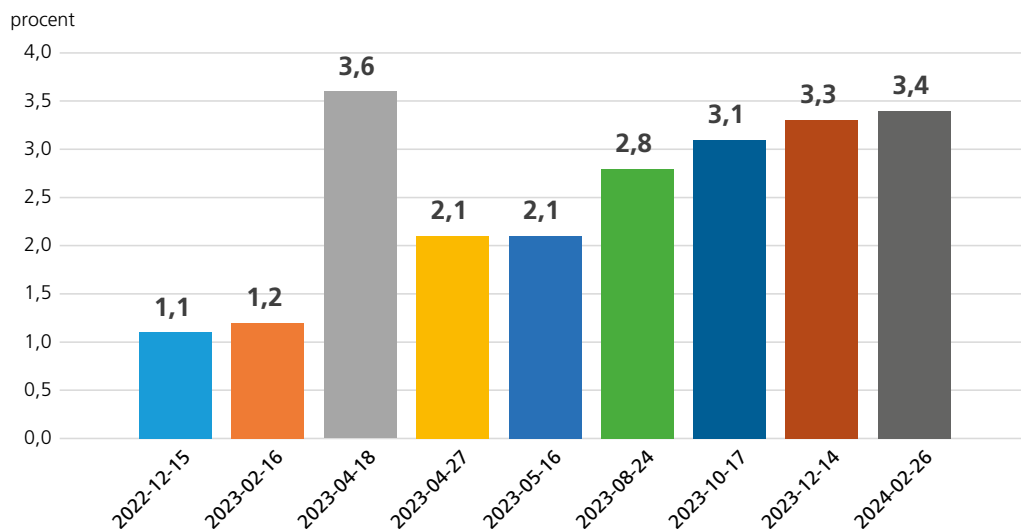
finnas för att kunna hantera eventuella negativa prognoser framöver. Norrköpings nya riktlinje för god ekonomisk hushållning (läs mer nedan) möjliggör en ekonomistyrning som kan hantera tillfälliga nedgångar i exempelvis skatteunderlag, men det kräver att det finns en säkerhetsmarginal till den gräns som kommunfullmäktige har angett som stark finansiell ställning.

KPI, förändring årstakt samt index januari 2020– januari 2024

SKR:s prognos för den framtida inflationsutvecklingen mätt som förändring av KPI visar på en fortsatt nedgång kommande år. Från 8,3 procent år 2023 förväntas inflationen vika ned till 3,4 procent år 2024 för att sedan ligga under 2 procent åren 2025 och 2026. Prognoserna kan dock svänga relativt snabbt, nedan kan vi se SKR:s prognos över inflationsutvecklingen mätt med KPI för år 2024 vid olika prognostillfällen.

Prognos KPI år 2024 (bedömning SKR) vid olika prognostillfällen (procent)

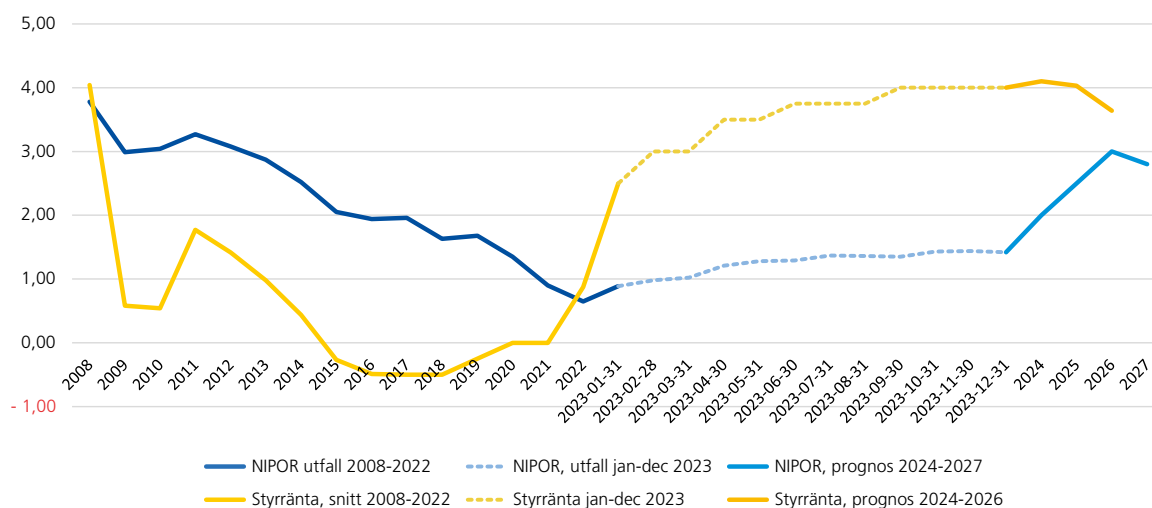

Inflationsutvecklingen mätt med KPI påverkar många viktiga kostnadsposter för kommunen, förutom den allmänna prisuppgången. Exempelvis förändringen av KPI från juni till juni påverkar prisbasbeloppet och därmed beräkningen av den förmånsbestämda delen av pensionsavtalet KAP-KL, något som förklarar den extremt höga skuldökningen år 2023 och 2024, då uppräknings av KPI från juni 2021 till juni 2022 landade på 8,7 procent och ökningen från juni 2022 till juni 2023 (och därmed påverkar skuldökning för år 2024) landade på hela 9,3 procent. En annan kostnadspost som påverkas av förändringen av KPI är många av de externa hyreskontrakten. I flera avtal står angivet att förändringen av KPI från oktober till oktober året före ska utgöra uppräknings av hyresbeloppet för året efter. Förändringen från oktober 2021 till oktober 2022 uppgick till 10,9 procent och förändringen från oktober 2022 till oktober 2023 uppgick till 6,5 procent. Utvecklingen av den framtida

inflationen kommer således att påverka de framtida budgetförutsättningarna och detta nyckeltal måste noga följas för att kunna ta hänsyn till framtida kostnadsförändringar.

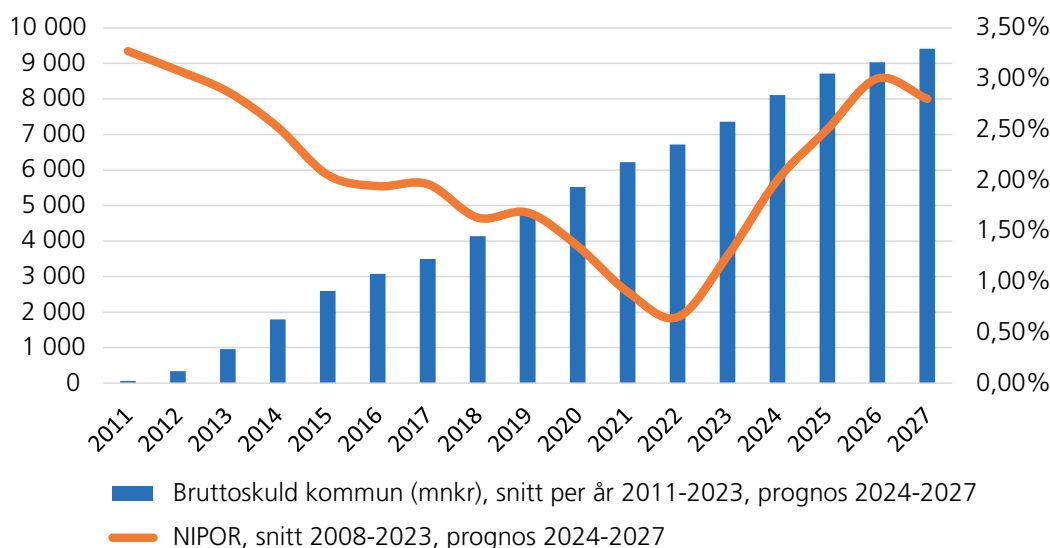
De senaste årens höga inflation har även påverkat Riksbankens beslut att på kort tid höja styrräntan som nu uppgår till 4,0 procent. Genom att höja eller sänka styrräntan försöker Riksbanken motverka svängningar i konjunkturen så att inflationen hamnar nära inflationsmålet. Från oktober 2014 till maj 2022 var styrräntan noll procent eller negativ (som mest -0,50 procent från februari 2016 till december 2018). Kommunens räntekostnad, NIPOR (Norrköping Internbank Portfölj Ränta), har även den ökat under det gångna året och prognosen är en fortsatt ökning kommande period. Riksbankens räntehöjningar har inte fullt ut slagit igenom i NIPOR, men nivån har ändå ökat markant det senaste året. Nedan kan vi se styrräntan samt prognosen för NIPOR kommande år.

Utfall NIPOR och styrränta 2008–2023 (per månad 2023) samt prognos 2024–2027 (2024–2026 för styrräntan)

Räntekostnaden får en allt större påverkan på kommunens ekonomi, då skulden har ökat kraftigt de senaste åren. Den kommunala förvaltningens ingående bruttolåneskuld per den sista december 2023 uppgår till 15,9 mdkr. Skuldökningen hänger samman med de höga investeringsnivåer som kommunen haft de senaste åren och prognosen är att skulden kommer att fortsätta öka.

Bruttoskuld kommun (mnr, vänster axel), utfall (snitt) 2011–2023, prognos (snitt) 2024–2027

Om man tar hänsyn till hela kommunkoncernens bruttolåneskuld (kommunen inklusive de kommunala bolagen) så blir beloppet istället 15,9 mdkr.

Prognosen för kommunkoncernens låneskuld är att den kommer att öka till 20,4 mdkr fram till slutet av 2027, varav 9,7 mdkr avser den kommunala förvaltningen. Prognoserna bygger bland annat på planerade investeringar och framtida resultatnivåer och prognoserna uppdateras hela tiden utifrån historiskt utfall och framtida planering. De ökande skuldnivåerna medför att kommunen blir mer riskutsatt och ökande skuldnivåer i kombination med ökande räntenivåer kommer att leda till att kommunens räntekostnader stiger kommande år. I och med att basen (låneskulden) är hög så leder det till att små förändringar av den ränta kommunen måste betala för att finansiera sina lån får större påverkan på den kommunala ekonomin. En ökning av räntan med 100 punkter (en procentenhet) kommer exempelvis att innebära en ökad räntekostnad med mer än 73 mnr för år 2025 för den kommunala förvaltningen (allt annat lika). Givet de höga investeringsnivåerna som återfinns i budgeten framöver och med hänsyn tagen till den statliga medfinansieringen avseende Ostlänken är det rimligt att anta att låneskulden i Norrköpings kommun kommer att fortsätta att växa under många år framöver och att kommunens räntekänslighet i och med detta kommer att öka. Prognosen över befolkningsutvecklingen kan dock komma att medföra nedreviderade investeringsnivåer framöver, något som skulle kunna medföra en lägre låneskuld än prognostiserat.

Befolkningsutveckling

Norrköpings folkmängd har ökat varje år sedan 2001 men har på senare år ökat i en allt långsammare takt och 2023 ökade invånarantalet med endast 43 invånare. Detta innebär att folkmängden i kommunen uppgick till 145 163 den 31 december 2023 enligt Statistiska centralbyrån. Detta är den lägsta folkökningen under ett år sedan år 2000, det året minskade folkmängden i kommunen. Ökningen på 43 invånare motsvarar 0,03 procent och innebär en lägre folkökning än i Sverige som helhet där befolkningen ökade med 0,29 procent under 2023.

Den låga befolkningstillväxten berodde på ett mycket lågt barnafödande, en låg inflyttning och en ökad utflyttning som främst orsakades av en ökad utvandring.

Mycket talar för att befolkningstillväxten i kommunen under kommande år kommer att vara fortsatt svag. Barnafödandet har visat på en sjunkande trend under många år nu, inte bara i Norrköping utan även i Sverige och globalt. Det sjunkande barnafödandet beror på en minskad vilja att skaffa barn som inte går att koppla till några samhällsförändringar gällande exempelvis ekonomi, jämställdhet, medicin eller familjepolitik som har kunnat förklara tidigare variationer i barnafödandet. Exempelvis sjönk barnafödandet i Sverige under 1990-talet på grund av den kraftiga lågkonjunkturen och som gjorde att många yngre blev arbetslösa samtidigt som stora satsningar gjordes på högre utbildning. Detta gjorde att många yngre vuxna sköt upp barnafödandet till något senare i livet när de hunnit avslutat sina högre studier eller läget på arbetsmarknaden hade blivit bättre. Senare under 2000-talet vände därför barnafödandet upp igen då viljan att skaffa barn inte minskade men att det blev lämpligare för många att skaffa barn senare i livet. Nu när viljan att skaffa barn sjunkit utan att det går att koppla till något cykliskt samhällsfenomen som vi kan förvänta

oss ska vända så är det svårt att på kortare sikt se en utveckling där den rådande nedgången följs av en uppgång, alltmer tyder på att barnafödandet kommer vara på en lägre nivå även i framtiden och att tvåbarnsnormen som gällt i Sverige kan vara på väg att brytas.

Norrköpings befolkningstillväxt under 2000-talet förklaras nästan helt och hållet av invandringen till Sverige. Antalet kommuninvånare med utländsk bakgrund, alltså utrikes födda personer samt barn födda i Sverige av två utrikes födda föräldrar, har mer än fördubblats medan antalet invånare med svensk bakgrund har varit på en i princip oförändrad nivå. På senare år har invandringen till Sverige minskat och det har också följts av att Norrköpings befolkningstillväxt avtagit. Under 2023 var antalet asylsökande det högsta i EU sedan 2016 men antalet som sökte asyl i Sverige fortsatte att minska. Bland annat så har den alltmer strama migrationspolitiken som förs i Sverige lett till att andelen asylsökande i EU som söker asyl i Sverige har minskat. Även reglerna för att få arbetstillstånd i Sverige håller på att stramas åt. Mycket talar alltså för att invandringen under kommande år kommer vara fortsatt låg till Sverige jämfört med tidigare år och därmed är det mycket som talar för att Norrköpings befolkningstillväxt kommer att fortsätta mattas av.

Eftersom det till stor del är det minskande barnafödandet och den minskade invandringen som bidrar till Norrköpings

minskande befolkningstillväxt så är det framförallt befolkningsutvecklingen bland barn och unga som påverkas. Detta eftersom barnfamiljer och unga vuxna i barnafödande åldrar utgör en relativt stor andel bland dem som migrerar och flyttar in till kommunen. Invånarantalet i de äldre åldersgrupperna har ökat på senare år och förväntas fortsätta att öka då stora födelsekullar med invånare födda under 1940-talet och på lite längre sikt 1960-talet når allt högre åldrar. Under de kommande åren är det alltså troligt att vi får en befolkningsutveckling där antalet barn och unga minskar men antalet äldre ökar.

För de kommunala verksamheterna innebär detta att äldreomsorgen precis, som tidigare prognoser har visat, ställs inför ökande resursbehov och framförallt kan kompetensförsörjningen bli en allt större utmaning när antalet invånare i yrkesverksamma åldrar inte ökar i samma takt som den äldre befolkningen både i Norrköping och i Sverige som helhet. För barn och utbildningsverksamheten innebär de historiskt kraftiga och svårförutsedda upp- och nedgångarna i barnafödande samt migration och flyttrörelser ett behov av att kunna anpassa verksamheten för snabba förändringar av antalet barn och elever. Under de kommande åren så kommer det av allt att döma framförallt att handla om tydliga minskningar av antalet barn och unga, minskningar som först kommer märkas i de yngsta åldersgrupperna inom förskola

och tidig grundskola men på längre även i grundskolans senare år och gymnasiet. Även Samhällsbyggnadskontoret behöver anpassa sin verksamhet och sina investeringar efter en verklighet där befolkningstillväxten inte är lika hög som den var för några år sedan.

Ostlänken

I samband med det inriktningsunderlag som Trafikverket presenterade i januari 2024 beskrivs Ostlänken som att den ligger säkert i planeringen kopplat till ny nationell transportplan. I projektet Ostlänken och stadsutveckling i Butängen sker fortsatt samverkan med Trafikverket kring planering av ny järnväg, station och stadsutveckling. Projektet har som mål att möjliggöra byggstart så snart som möjligt, Ostlänken som helhet ska stå klar år 2035.

Planeringen av stationen görs tillsammans med andra aktörer och under 2023 skrevs en avsiktsförklaring mellan Norrköpings kommun, Trafikverket, Jernhusen och Region Östergötland. Kommunen skrev också ett samverkansavtal med Jernhusen för att tydliggöra parternas roller som framtida stationsaktörer och hur det fortsatta planeringsarbetet ska ske. Under 2023 har både arkitekttävling och förprojekteringsuppdrag startat. Tävligen som omfattar stationen och intilliggande kvarter kommer att avgöras under våren 2024 och vinnaren utses i mars. Därefter sker synkning mellan förprojektering och det vinnande förslaget. Även för passagerna utanför Butängen pågår arbete med förprojektering. Underlag kommer att presenteras i samband med samråd för järnvägsplan och detaljplaner som planeras till november 2024. Omkring år 2026 övergår planeringsskedet till ett genomförandeskede och både Trafikverket och kommunen planerar för byggstart omkring år 2027.

Det totala beloppet för medfinansieringen kommer att bli cirka 4,2 mdkr enligt nuvarande antagande om uppräknig till respektive års prisnivå. Beloppet bygger på den ursprungliga bedömda kostnaden på 2,7 mdkr från 2020, som vid kontrollpunkt 1 i november 2022 fortsatt bedömdes gälla, och som sedan har sedan räknats upp med prognos för Trafikverkets infrastrukturindex. Vid bokslut 2022 var det bedömda beloppet för medfinansiering 4,5 mdkr vilket visar att förändring i prognosen för Trafikverkets infrastrukturindex får stor påverkan

för den slutliga bedömda medfinansieringen. En förändring av Trafikverkets infrastrukturindex med plus 0,5 procentenheter på respektive års prisnivå skulle innebära att medfinansieringen ökar med totalt 157 mnkr. Nästa kontrollpunkt av den bedömda kostnaden för järnvägsanläggningen är i samband med att Trafikverkets systemhandling ska godkännas, vilket bedöms ske vid årsskiftet 2025/2026. Vad gäller den slutliga summan för medfinansiering så kan den, förutom förändring av prisnivån avseende Trafikverkets infrastrukturindex, även påverkas av ökade kostnader utöver inflation som inte kunnat förutses på förhand. I avtalet med Trafikverket finns en överenskommen riskfördelning enligt en trappstegsmodell. I den beräkning som gjordes i samband med budget 2023 så uppgick den totala risken avseende framtida utbetalning till drygt 7 mdkr för kommunens del. Belopp som överstiger denna summa ska betalas i sin helhet av Trafikverket.

Exploateringsprojekt Inre hamnen

Under 2024 sker första inflyttningen av boende i Inre hamnen. Ytterligare anläggningar inom allmän plats kommer att färdigställas och kajbyggnaden kommer att uppföras som en port vid gång- och cykelbron. Bostadsproduktionen fortsätter under 2024 och ytterligare fyra stycken tomter förväntas ha byggstart under året.

I etapp 2 fortsätter genomförandet av gator och parker med full produktionen under 2024. Detaljplanearbetet för de sista tre kvarteren i västra delen av etapp 2 förväntas startas upp igen under 2024

Bolagskoncernen

Under 2024 kommer organisationsstrukturen i bolagskoncernen fortsätta att utvecklas och pågående projekt om organisationsstrukturen kommer att avslutas. Processen angående ägandet av Louis De Geer Konsert & Kongress i Norrköping AB kommer att slutföras. Norrköping Upplev AB kommer få ett samlat ansvar för besöksnäringen som framåt kommer bidra till än en mer positiv utveckling av besöksnäringen. Verksamhet som bedrivs av Norrköping Science Park AB och Norrköping Visualisering AB kommer under 2024 att samordnas under en organisation.

Resultaträkning

mnkr	Not	Koncernen		Kommunen	
		2023	2022	2023	2022
Verksamhetens intäkter	3	4 154 ¹	3 627	2 360 ¹	2 032
Verksamhetens kostnader	4	-12 532	-14 702 ²	-11 200	-13 564 ²
Avskrivningar	5	-873	-930	-635	-610
Verksamhetens nettokostnader		-9 251	-12 005	-9 475	-12 142
Skatteintäkter	6	7 736	7 344	7 736	7 344
Generella statsbidrag och utjämning	7	2 372	2 303	2 372	2 303
Verksamhetens resultat		857	-2 358	633	-2 495
Finansiella intäkter	8	949	553	1 248	640
Finansiella kostnader	9	-1 363 ³	-981	-1 430 ³	-1 028
Resultat efter finansiella poster		443	-2 786	451	-2 883
Extraordinära poster		0	0	0	0
Årets resultat		443	-2 786	451	-2 883

1 Inklusive en jämförelsestörande intäkt avseende indexreglering av medfinansiering Ostlänken på 329 mnkr.

2 Inklusive en jämförelsestörande kostnad avseende medfinansiering Ostlänken på -3 281 mnkr.

3 Inklusive en jämförelsestörande finansiell kostnad avseende medfinansiering Ostlänken på -409 mnkr.

För mer information om jämförelsestörande poster avseende medfinansiering Ostlänken se not 2 på sidan 67.

Balansräkning

mnkr	Not	Koncernen		Kommunen	
		2023-12-31	2022-12-31	2023-12-31	2022-12-31
Tillgångar					
Anläggningstillgångar					
Immateriella anläggningstillgångar	10	21	18	17	18
Materiella anläggningstillgångar					
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	11	23 062	21 840	15 353 ¹	13 542
Maskiner och inventarier	12	3 753	3 550	835	899
Övriga materiella anläggningstillgångar			0	0	0
Finansiella anläggningstillgångar	13	822	750	10 889	11 281
Summa anläggningstillgångar		27 658	26 158	27 094	25 740
Bidrag till infrastruktur	14	162	137	162	137
Omsättningstillgångar					
Förråd med mera	15	720	804	779	879
Fordringar	16	1 393	1 409	1 221	1 304
Kortfristiga placeringar	17	3 049	3 411	3 049	3 411
Kassa och bank		18	84	0	0
Summa omsättningstillgångar		5 180	5 708	5 049	5 594
Summa tillgångar		33 000	32 003	32 305	31 471
Eget kapital, avsättningar och skulder					
Eget kapital	18				
Årets resultat		443	-2 786	451	-2 883 ²
Övrigt eget kapital		8 686	11 468	8 257	11 140
Summa eget kapital		9 129	8 682	8 708	8 257
Avsättningar					
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	19	918	743	903	727
Andra avsättningar	20	4 095	4 006	3 574	3 467
Summa avsättningar		5 013	4 749	4 477	4 194
Skulder					
Långfristiga skulder	21	13 420	13 131	13 815	14 058
Kortfristiga skulder	22	5 438	5 441	5 305	4 962
Summa skulder		18 858	18 572	19 120	19 020
Summa eget kapital, avsättningar och skulder		33 000	32 003	32 305	31 471
Panter och ansvarsförbindelser					
Panter och därmed jämförliga säkerheter	23	5	5	5	5
Ansvarsförbindelser					
Pensionsförpliktelser som inte har upptagits bland skulder eller avsättningar	24	2 560	2 543	2 560	2 543
Övriga ansvarsförbindelser	25				

1 Inklusive köp av 18 fastigheter från kommunala bolag på 1 302 mnkr. 3 av fastigheterna har tidigare klassificerats som finansiell leasing som i samband med köpet upplöses till ett värde av 346 mnkr. Nettoeffekten och ökningen jämfört med 2022 blir således 956 mnkr.

2 Inklusive en jämförelseströande kostnad avseende medfinansiering Ostlänken på -3 281 mnkr.

Kassaflödesanalys

mnkr	Not	Koncernen		Kommunen	
		2023-12-31	2022-12-31	2023-12-31	2022-12-31
Den löpande verksamheten					
Årets resultat		443	-2 786	451	-2 883
Justering för av- och nedskrivningar		873	930	635	610
Justering för gjorda avsättningar		320	3 383	315	3 367
Justering för ianspråktaga avsättningar		-52	-32	-28	-29
Justering för övriga ej likviditetspåverkande poster	26	-174	288	-175	288
Justering för poster som redovisas i annan sektion	26	-6	-4	-2	-4
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital		1 404	1 779	1 196	1 349
Ökning/minskning kortfristiga fordringar		16	-429	83	-374
Ökning/minskning förråd och varulager		84	-129	100	-127
Ökning/minskning kortfristiga placeringar		583	52	583	52
Ökning/minskning kortfristiga skulder		-3	190	365	133
Kassaflöde från den löpande verksamheten		2 084	1 463	2 327	1 033
Investeringsverksamheten					
Investering i immateriella anläggningstillgångar		-5	-	-	-
Försäljning av immateriella anläggningstillgångar					
Investering i materiella anläggningstillgångar		-2 294	-2 120	-2 676 ¹	-1 170
Försäljning av materiella anläggningstillgångar		6	5	2	5
Investering i finansiella anläggningstillgångar		-13		-13	
Försäljning av finansiella anläggningstillgångar		1	-		-
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-2 304	-2 115	-2 687	-1 165
Finansieringsverksamheten					
Nyupptagna lån		281	722	162	662
Amortering av skuld		-51			
Amortering av finansiell leasing		-73	-53	-122	-125
Ökning av långfristiga fordringar			24		-440
Minskning av långfristiga fordringar				324	
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		157	693	364	97
Bidrag till infrastruktur		-4	-14	-4	-14
Årets kassaflöde		-66	27	0	-49
Likvida medel vid årets början		84	57	0	49
Likvida medel vid årets slut		18	84	0	0

1 Årets investeringsutgifter uppgår till 2 373 mnkr, varav 1 302 består av fastighetsköp från kommunala bolag. Här ingår även årets omklassificering från omsättningstillgång (allmän platsmark inom exploateringsfastigheter) till anläggningstillgång på 332 mnkr.

Noter

Not 1: Redovisningsprinciper

Årsredovisningen är upprättad enligt Lag (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) samt Rådet för kommunal redovisnings rekommendationer.

Sammanställda räkenskaper

Syftet med de sammanställda räkenskaperna, den kommunala motsvarigheten till koncernredovisning, är att ge en sammanfattande bild av kommunkoncernens totala ekonomiska ställning och åtaganden. Den omfattar all kommunal verksamhet där kommunen har ett bestämmande eller betydande inflytande, oavsett om den bedrivs i förvaltningsorganisation, i kommunala bolag eller i uppdragsföretag.

Kommunalförbundet Räddningstjänsten Östra Götaland konsolideras inte eftersom påverkan på koncernen är så liten.

Den sammanställda redovisningen har enligt RKR 16 upprättats enligt förvärvsmetoden med proportionell konsolidering. Förvärvsmetoden innebär att eget kapital i de förvärvade företagen vid förvärvstidpunkten eliminerats. I redovisningen ingår endast kapital som intjänats efter förvärvet.

Med dotterföretag avses de företag där kommunen innehar en röstandel på minst 50 procent och väsentligt inflytande. Företag där ägarandelen är mindre än 50 procent konsolideras inte eftersom dessa endast har marginell betydelse för koncernen, med undantag för intresseföretag i Rådhuskoncernen som har konsoliderats enligt kapitalandelsmetoden.

De kommunala bolagen tillämpar årsredovisningslagen och Bokföringsnämndens allmänna råd (K3). Vid avvikelse i redovisningsprinciper mellan kommunen och de kommunala bolagen är kommunens redovisningsprinciper rådande för den sammanställda redovisningen.

Interna mellanhavanden av betydelse har eliminerats.

Anläggningstillgångar

Anskaffningar till värden överstigande 1,5 prisbasbelopp och en varaktighet på minst tre år aktiveras som anläggningstillgång.

För reinvesteringar i verksamhetsfastigheter är gränsen 6 prisbasbelopp.

Anläggningstillgångar upptas i balansräkningen till anskaffningsvärdet efter avdrag för avskrivningar. För tillgångar sker planerlig avskrivning efter bedömd nyttjandeperiod.

Lånekostnader för en anläggningstillgång som tar betydande tid i anspråk att färdigställa har inräknats i anskaffningsvärdet till och med 2020-12-31. Från och med 2021 aktiveras endast kreditivränta avseende exploateringsprojekt.

Från och med 2020 aktiveras färdigställda anläggningstillgångar tertialvis.

Komponentavskrivning

Från och med räkenskapsåret 2015 tillämpas komponentavskrivning.

För investeringar i kommunala verksamhetsfastigheter tillämpas en uppdelning som består av sammanlagt 10 komponenter där avskrivningstiden varierar mellan 15 och 80 år beroende på komponentens nyttjandetid.

För gator, parker, lekplatser och spår har 30 komponenter identifierats och avskrivningstiden varierar mellan 5 och 80 år.

För hamnanläggningar finns 16 komponenter och avskrivningstiden varierar mellan 15 och 80 år.

Under 2019 reviderades kommunens riktlinje för avskrivning av materiell anläggningstillgång och har tillämpats från och med räkenskapsåret 2020.

Finansiell leasing

Norrköpings kommun hyr in spårvagnar från Norrköpings Spårvägar AB där inhyrningen är klassificerad som finansiell leasing (se not 12). Kommunen har även klassificerat 30 hyresavtal för lokaler som finansiell leasing, varav 7 hyrs in från Hyresbostäder i Norrköping AB (se not 11).

Omsättningstillgångar

Omsättningstillgångar ska enligt LKBR tas upp till det lägsta av anskaffningsvärdet och det verkliga värdet på balansdagen. Kommunens exploateringsfastigheter som är klassificerade som omsättningstillgång har tagits upp till anskaffningsvärde.

Låneskuld

Samtliga lån som förfaller till betalning inom tolv månader räknat från balansdagen klassificeras som långfristiga då avsikten är att refinansiera dessa.

Pensionsåtaganden

Pensionsförmåner som intjänats före år 1998 redovisas som ansvarsförbindelse. Särskild avtalspension och visstidspension samt pensionsförmåner intjänade från och med år 1998 redovisas i balansräkningen som avsättning till pensioner. Dock redovisas den del av pensionsförmåner intjänade från och med år 2000 som personalen får placera individuellt som kortfristig skuld. I samtliga belopp ingår löneskatt.

Pensionsförpliktelser

Kommunens pensionsadministratör (Skandia) har utvecklat sin modell för beräkning av pensionsskuld och kostnader. Visstidsförmån som minskas på grund av samordning med annan inkomst skuldberäknas och den delen redovisas nu som ansvarsförbindelse.

Kommunen svarar för samtliga intjänade pensionsrätter till och med 2010 avseende Kommunalförbundet Räddningstjänsten Östra Götaland, RTÖG.

Utredningsgrad

Kommunens pensionsadministratör (Skandia) har tagit fram ett mer förfinat mått än det tidigare måttet aktualiseringsgrad. Den nya måttet utredningsgrad omfattar bland annat även anställningar från och med 1998.

Finansiella tillgångar och finansiella skulder

Redovisning i och borttagande från balansräkningen

En finansiell tillgång eller finansiell skuld redovisas i balansräkningen när kommunen blir part i det finansiella instrumentets avtalsmässiga villkor. Detta innebär att köp och försäljning av finansiella tillgångar redovisas per affärsdagen. En finansiell tillgång tas bort från balansräkningen när den avtalsenliga rätten till kassaflödet från tillgången har upphört eller reglerats.

Detsamma gäller när de risker och fördelar som är förknippade med innehavet i allt väsentligt överförs till annan part. En finansiell skuld tas bort från balansräkningen när förpliktelsen fullgjorts, annullerats eller på annat sätt upphört.

Värdering av finansiella tillgångar som innehas för att generera avkastning eller värdestegring

Finansiella tillgångar som kommunen innehar för att generera avkastning eller värdestegring värderas vid första redovisningstillfället till anskaffningsvärde. Eventuella transaktionsutgifter som är direkt hänförliga till förvärv av sådana tillgångar kostnadsförs då de uppkommer. Efter första redovisningstillfället värderas finansiella tillgångar som innehas för att generera avkastning eller värdestegring till verkligt värde i den mån det är förenligt med 7 kap. 6 och 7 §§ LKBR. Förändringen i tillgångarnas verkliga värden redovisas löpande i resultaträkningen.

Värdering av övriga finansiella tillgångar

Finansiella tillgångar som inte innehas i syfte att generera avkastning eller värdestegring värderas vid första redovisningstillfället till anskaffningsvärde, inklusive eventuella transaktionsutgifter direkt hänförliga till förvärvet av tillgången. Finansiella omsättningstillgångar värderas efter första redovisningstillfället till det lägsta av anskaffningsvärde och försäljningsvärde, med avdrag för beräknad försäljningskostnad. Finansiella anläggningstillgångar värderas efter första redovisningstillfället till anskaffningsvärde med avdrag för eventuella nedskrivningar. Räntebärande finansiella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde, med tillämpning av effektivräntemetoden.

Finansiella skulder

Finansiella skulder värderas vid första redovisningstillfället till anskaffningsvärde. Direkta emissionsutgifter av väsentlig karaktär periodiseras jämnt över lånets löptid. Mindre väsentliga emissionsutgifter kostnadsförs vid lånets start. Efter första redovisningstillfället redovisas kortfristiga finansiella skulder till anskaffningsvärde, medan långfristiga skulder värderas till upplupet anskaffningsvärde.

Not 2: Uppskattningar och bedömningar

Gåvor

Bland verksamhetens intäkter 2023 ingår gåvor till ett värde av 0,4 mnkr. Beloppet avser donationer i form av konst till Norrköpings Konstmuseum. Vid värdering av gåvor tas donatorns synpunkter i beaktande och en avstämning görs av vad liknade verk av konstnären betingat i konstvärlden. Detta görs via sökningar i auktionshusens databaser och en internationell databas som sammanställer marknadens priser.

Jämförelsestörande poster, medfinansiering Ostlänken I juni 2022 undertecknade kommunen ett medfinansieringsavtal med Trafikverket avseende Ostlänkens utformning genom de centrala delarna av Norrköping. Åtagandet ska tas upp som avsättning det år som medfinansieringsavtalet tecknas och därför gjordes en avsättning för detta i redovisningen 2022 som uppgick till 3 281 mnkr. Posten togs upp som en jämförelsestörande kostnad. Om effekten av när i tiden betalning sker är

väsentlig, ska avsättningen utgöras av nuvärdet av de framtida kassaflöden som förväntas krävas för att reglera förpliktelsen. Utbetalningsplanen är angiven i penningvärde per juni 2020 och måste därför indexeras för att få fram de framtida prognosticerade utbetalningarna i rätt års prisnivå.

Enligt avtal om medfinansiering av upphöjd anläggning för stationsläge Ostlänken ska kostnadsökningar regleras med Trafikverkets infrastrukturindex (investeringsindex-banhållning). Trafikverket gör ingen prognos för infrastrukturindex (investeringsindex-banhållning). Därför används SKR:s prognos för KPI som utgångspunkt vid indexreglering. En historisk jämförelse har gjorts mellan Trafikverkets infrastrukturindex (investeringsindex-banhållning) och KPI för åren 2014-2023.

För att kunna utgå ifrån SKR:s prognos för KPI har en justering gjorts för den historiska avvikelser som finns mellan KPI och Trafikverkets infrastrukturindex (investeringsindex-banhållning). Justeringen ska vid prognosberäkning av index utgå från den årliga genomsnittliga differensen mellan Trafikverkets infrastrukturindex och KPI senaste 10 åren.

Vid bedömningen 2023-12-31 är Trafikverkets infrastrukturindex 1 procentenhet högre än KPI i genomsnitt de senaste 10 åren. En uppskattning har gjorts att Trafikverkets infrastrukturindex (investeringsindex-banhållning) kommer ligga 1 procentenhet över prognos för KPI 2024 och framåt (vid bedömning 2022-12-31 användes 1,5 procent). De indexerade beloppen ska nuvärdesberäknas för att få fram hur stor avsättning som måste göras givet vissa ränteantaganden. För att nuvärdesberäkna framtida betalningar ska diskonteringsräntan vara den räntesats som återspeglar kommunens villkor för tecknande av lån med motsvarande löptid.

Norrköpings kommun har valt att använda Kommuninvest ränteprislista per sista december 2023 för att återspegla räntan. Efter nuvärdesberäkning blir den totala avsättningen 3 361 mnkr (vid bedömning 2022-12-31 var avsättningen 3 281 mnkr). Utifrån den senast kända informationen och utifrån ovan beskrivna prognos över framtida kostnadsutveckling, kommer det totala beloppet som ska betalas ut till Trafikverket att uppgå till 4 187 mnkr till och med år 2033 (vid bedömning 2022-12-31 var beloppet 4 516 mnkr).

Eftersom det indexerade beloppet har minskat med 329 mnkr jämfört med 2022 påverkar det verksamhetens intäkter positivt och hanteras som en jämförelsestörande intäkt. Den återstående förändringen jämfört med avsättningen 2022 är en finansiell kostnad som beror på ränteförändringar i prognosen samt tidsfaktorn att utbetalningstidpunkterna ligger ett år närmare. Den finansiella kostnaden uppgår till 409 mnkr och hanteras som en jämförelsestörande finansiell kostnad. Differensen mellan det indexerade beloppet (4 187 mnkr) och avsättningen (3 361 mnkr) uppgår till 826 mnkr kommer att belasta resultatet kommande år som en finansiell kostnad.

Kommunfullmäktige har beslutat att kostnader förknippade med medfinansiering av Ostlänken som innebär ett negativt balanskravsresultat inte behöver återställas utifrån bestämmelsen om synnerliga skäl, så länge nivån på det egna kapitalet efter det att medfinansieringen genomförts bedöms ligga på en tillfredsställande nivå. Utifrån prognosen kommer den finansiella kostnaden för år 2024 att uppgå till 98 mnkr, men motsvaras inte av något likvidutflöde.

mnr	Koncernen		Kommunen	
	2023	2022	2023	2022
Not 3: Verksamhetens intäkter				
Försäljningsintäkter	556	541	88	80
Taxor och avgifter	744	706	313	302
Hyror och arrenden*	1 089	1 014	339	330
Bidrag och kostnadsersättningar från staten	695	709	695	709
Offentliga investeringsbidrag	3	2	3	2
Övriga bidrag	246	146	71	74
Försäljning av verksamhet, konsulttjänster	311	240	360	276
Exploateringsintäkter	177	253	160	255
Realisationsvinster på anläggningstillgångar	4	16	2	4
Summa	3 825	3 627	2 031	2 032
Jämförelsestörande intäkt medfinansiering av Ostlänken	329		329	0
Summa	4 154		2 360	2 032

* Tomträttsavgälder	Antal		Kvm (m ²)		Intäkter		Taxeringsvärde	
	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022
Kategori								
Flerbostadshus	83	82	1 038 506	1 035 608	27	23	2 285	2 040
Industri	73	75	712 499	721 139	7	7	134	128
Småhus	1 123	1 128	475 751	478 620	13	13	689	506
Övrigt	102	102	732 184	732 184	3	2	17	16
Summa	1 381	1 387	2 958 940	2 967 551	50	45	3 125	2 690

Not 4: Verksamhetens kostnader

Personalkostnader exklusive pensionskostnader	-6 349	-5 979	-5 882	-5 560
Pensionskostnader	-737	-517	-707	-487
Lämnde bidrag	-449	-427	-467	-451
Köp av huvudverksamhet	-2 148	-1 965	-2 012	-1 895
Lokal- och markhyror	-482	-534	-525	-445
Material, tjänster och övriga verksamhetskostnader	-2 189	-1 916	-1 577	-1 387
Anskaffningskostnad sålda exploateringsfastigheter	-18	-40	-18	-40
Realisationsförluster och utrangeringar	-113	-19	-15	-15
Förändring avsättningar	-9	-20	3	-3
Bolagsskatt	-39	-4	-	-
Summa	-12 532	-11 421	-11 200	-10 283
Jämförelsestörande kostnad medfinansiering av Ostlänken	-	-3 281	0	-3 281
Summa	-12 532	-14 702	-11 200	-13 564

Not 5: Avskrivningar

Avskrivningar immateriella tillgångar	-2	-2	-2	-2
Avskrivningar byggnader och anläggningar	-619	-605	-480	-459
Avskrivningar maskiner och inventarier	-252	-294	-153	-149
Nedskrivningar	-	-29	0	0
Summa	-873	-930	-635	-610

Not 6: Skatteintäkter

Preliminär kommunalskatt	7 584	7 129	7 584	7 129
Preliminär slutavräkning innevarande år	38	46	38	46
Slutavräkningsdifferens föregående år	114	169	114	169
Summa	7 736	7 344	7 736	7 344

mnkr	Koncernen		Kommunen	
	2023	2022	2023	2022
Not 7: Generella statsbidrag och utjämning				
Kostnadsutjämning	-65	-56	-65	-56
Införandebidrag	0	0	0	0
Statligt utjämningsbidrag	1 645	1 530	1 645	1 530
Regleringsbidrag/avgift staten	339	398	339	398
LSS-utjämning	156	122	156	122
Fastighetsavgift	293	280	293	280
Generella bidrag från staten	4	29	4	29
Summa	2 372	2 303	2 372	2 303
Not 8: Finansiella intäkter				
Ränteintäkter	569	189	562	161
Ränteintäkter koncernbolag	-	-	151	91
Utdelningar från koncernbolag	-	-	155	0
Realiserad vinst på försäljning av placeringsmedel	74	58	74	58
Orealiserad värdestegring på placeringsmedel	305	202	305	202
Övriga finansiella intäkter	1	104	1	128
Summa	949	553	1 248	640
Not 9: Finansiella kostnader				
Räntekostnader på lån	-747	-260	-747	-260
Finansiell kostnad pensionsskuld	-62	-13	-62	-13
Realiserad förlust på försäljning av placeringsmedel	-7		-7	
Orealiserad värdeminskning placeringsmedel	-83	-499	-84	-499
Övriga finansiella kostnader	-55	-209	-122	-256
Summa	-954	-981	-1 021	-1 028
Jämförelsestörande finansiell kostnad medfinansiering av Ostlänken	-409	0	-409	0
Summa	-1 363	-981	-1 430	-1 028
Not 10: Immateriella tillgångar				
Ingående anskaffningsvärde	35	35	31	31
Inköp	5	0	1	0
Omklassificeringar	0	0	0	0
Summa utgående ackumulerade anskaffningsvärden	40	35	32	31
Ingående avskrivningar	-17	-15	-13	-11
Årets avskrivningar	-2	-2	-2	-2
Årets omklassificering	0	0	0	0
Summa utgående ackumulerade avskrivningar	-19	-17	-15	-13
Summa utgående restvärde¹	21	18	17	18
Genomsnittlig nyttjandeperiod, år	17,5	17,5	15,5	15,5

1 Här ingår nyttjanderättsavtal med två föreningar. Avtalen skrivs av på 20 respektive 25 år.

mnkr	Koncernen		Kommunen	
	2023	2022	2023	2022
Not 11: Mark, byggnader och anläggningar				
Ingående anskaffningsvärde	27 389	25 900	18 365	17 341
Justering ingående balans	-	-	-546	-
Inköp	3 187	1 965	2 291	1 003
Försäljning/utrangering	-1 444	-42	-35	-25
Omklassificeringar	-185	-434	360	46
Summa utgående ackumulerade anskaffningsvärden	28 947	27 389	20 435	18 365
Ingående avskrivningar	-6 855	-6 296	-4 823	-4 392
Justering ingående balans	-	-	200	-
Årets avskrivningar	-624	-590	-479	-459
Årets försäljning/utrangering	288	54	20	28
Årets omklassificering	0	0	0	0
Årets nedskrivningar	0	-23	0	0
Summa utgående ackumulerade avskrivningar	-7 191	-6 855	-5 082	-4 823
Ackumulerade uppskrivningar/justeringar	1394	1 394	-	-
Ackumulerade nedskrivningar	-88	-88	-	-
Summa utgående restvärde	23 062	21 840	15 353	13 542
Genomsnittlig nyttjandeperiod, år	43,9	36,0	27,7	27,9

I not 11 för kommunen 2023 ingår finansiell leasing till ett utgående restvärde av 957 mnkr (ingående anskaffningsvärde 1 807 mnkr, omklassificering 29 mnkr, ingående avskrivningar -788 mnkr, årets avskrivningar -91 mnkr). För kommunkoncernen 2023 ingår finansiell leasing till ett utgående restvärde av 675 mnkr (ingående anskaffningsvärde 1 249 mnkr, ingående avskrivningar -523 mnkr, årets avskrivningar -51 mnkr).

Not 12: Maskiner och inventarier

Ingående anskaffningsvärde	6 144	5 681	2 048	1 952
Justering ingående balans	-	-	-	-
Inköp	118	141	90	117
Försäljning/utrangering	-178	-75	-15	-21
Omklassificeringar	493	397	0	0
Justering	0	-	-	-
Summa utgående ackumulerade anskaffningsvärden	6 577	6 144	2 123	2 048
Ingående avskrivningar	-2 595	-2 375	-1 149	-1 017
Justering ingående balans	-	-	-	-
Försäljning/utrangering	115	77	15	17
Årets avskrivningar	-339	-290	-154	-149
Omklassificeringar	-5	-7	0	0
Summa utgående ackumulerade avskrivningar	-2 824	-2 595	-1 288	-1 149
Summa utgående restvärde	3 753	3 549	835	899
Genomsnittlig nyttjandeperiod, år	18,1	19,9	9,8	10,1

I not 12 för kommunen 2023 ingår finansiell leasing till ett utgående restvärde av 302 mnkr (ingående anskaffningsvärde 518 mnkr, ingående avskrivningar -183 mnkr, årets avskrivningar -33 mnkr).

mnr	Koncernen		Kommunen	
	2023	2022	2023	2022
Not 13: Finansiella anläggningstillgångar				
Norrköping Rådhus AB	-	-	391	391
Övriga aktieinnehav	24	30	148	188
Andel Kommuninvest	133	120	133	120
Summa	157	150	672	699
Bostadsrätter	2	2	2	2
Långfristiga fordringar				
Norrköping Rådhus AB med flera	-	-	9 795	10 155
Övriga långfristiga fordringar	663	598	420	425
Summa långfristiga fordringar	663	598	10 215	10 580
Summa finansiella anläggningstillgångar	822	750	10 889	11 281
Not 14: Bidrag till infrastruktur				
Trafikplats Bråvalla	39	39	39	39
ackumulerad upplösning Trafikplats Bråvalla	-16	-14	-16	-14
Kardonbanan	115	115	115	115
ackumulerad upplösning Kardonbanan	-29	-25	-29	-25
Gång- och cykelväg Djurövägen	27	26	27	26
ackumulerad upplösning Djurövägen	-5	-4	-5	-4
Gång- och cykelväg 215 Skärblacka	31	0	31	0
ackumulerad upplösning 215 Skärblacka	0	0	0	0
Summa bidrag till infrastruktur	162	137	162	137
<p>Avtal gällande medfinansiering trafikplats Bråvalla tecknades med Trafikverket 2013. Avtal gällande medfinansiering Kardonbanan tecknades med Trafikverket 2017 och omvärdering av medfinansieringen gjordes i bokslut 2022 vilket medförde utökning med 3,5 mnr. Avtal gällande medfinansiering gång- och cykelväg längs Djurövägen tecknades med Trafikverket 2019 och vid bokslut 2023 gjordes en omvärdering av medfinansieringen, vilket medförde utökningen med 1,4 mnr. Avtal gällande medfinansiering gång- och cykelväg längs väg 215 Skärblacka-Mårängen tecknades med Trafikverket 2023 och upptas till 30,7 mnr. Samtliga bidrag löses upp på 25 år.</p>				
Not 15: Förråd med mera				
Förråd och lager	30	22	21	16
Exploateringsfastigheter	690	782	758	863
Summa förråd, lager och exploateringsfastigheter	720	804	779	879
Not 16: Fordringar				
Kundfordringar	134	193	78	114
Skattefordringar	542	208	218	207
Statsbidragsfordringar	219	206	219	206
Övriga kortfristiga fordringar	36	33	11	24
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	462	769	695	753
Summa kortfristiga fordringar	1 393	1 409	1 221	1 304

mnkr	Koncernen		Kommunen	
	2023	2022	2023	2022
Not 17: Kortfristiga placeringar i aktier och andelar				
Ingående anskaffningsvärde	423	426	423	426
Netto anskaffning/försäljning under året	61	-4	61	-4
Totalt anskaffningsvärde vid årets slut	484	422	484	422
Ingående orealiserad värdestegring	386	530	386	530
årets förändring orealiserat resultat	70	-144	70	-144
Totalt orealiserad värdestegring vid årets slut	456	386	456	386
Totalt värde kortfristiga placeringar i aktier och andelar	940	808	940	808
Kortfristiga placeringar i obligationer				
Ingående anskaffningsvärde	2 580	2 570	2 580	2 570
Netto anskaffning/försäljning under året	-645	10	-645	10
Totalt anskaffningsvärde vid årets slut	1 935	2 580	1 935	2 580
Ingående orealiserad värdestegring	23	176	23	176
årets förändring orealiserat resultat (inkl nedskrivning)	152	-153	151	-153
Totalt orealiserad värdestegring vid årets slut	174	23	174	23
Totalt värde kortfristiga placeringar i obligationer	2 110	2 603	2 109	2 603
Totalt värde kortfristiga placeringar	3 049	3 411	3 049	3 411
Not 18: Eget kapital				
Ingående eget kapital	8 682	11 468	8 257	11 140
Årets resultat	443	-2 786	451	-2 883 ¹
Justerat eget kapital	4		-	-
Justering, rättelse av väsentligt fel			-	-
Utgående eget kapital	9 129	8 682	8 708	8 257
Varav Markeringar under KF²				
Konjunkturrell reserv	0	450	0	450
Långsiktig medelsförvaltning/Pensionsreserv	0	627	0	627
Framtida omstrukturingsåtgärder inom infrastrukturen	0	131	0	131
Varav Markeringar under KS²				
Sociala investeringar	0	41	0	41
Skadefond	0	10	0	10
Kompetensutveckling	0	23	0	23
Forskning och utveckling	0	32	0	32
Personalaktivitet	0	13	0	13
Ostlänken	0	9	0	9
Fysisk planering och exploatering	0	3	0	3
Näringslivsutveckling	0	3	0	3
Matchning utbildning/arbete	0	4	0	4
Flyktingsituation	0	0	0	0
Integrationsfond	0	8	0	8
Trygghet, jobb, utbildning, reserv KS	0	0	0	0
Omställningskostnader 2018 utbildningsnämnden	0	4	0	4
KS reserv	0	113	0	113
Arbetsmarknadsåtgärder	0	10	0	10
Omställningskostnader socialnämnden	0	10	0	10

1 Inklusive en jämförelsestörande kostnad avseende medfinansiering Ostlänken på -3 281 mnkr.

2 I samband med att kommunfullmäktige fastställde riktlinje för god ekonomisk hushållning (KS 2023/0685) så beslutades även att samtliga markeringar under kommunstyrelsen och kommunfullmäktige skulle upphöra från och med 31 december 2023.

mnr	Koncernen		Kommunen	
	2023	2022	2023	2022
Förstärkning vård- och omsorgsnämnden	0	35	0	35
Förstärkning tekniska nämnden	0	3	0	3
Nytt ekonomisystem	0	10	0	10
Rasriskundersökning	0	3	0	3
Krisstöd vård- och omsorgspersonal	0	1	0	1
Utbildningsnämnden	0	17	0	17
Trygghetsinsatser	0	18	0	18
Tillskott vård- och omsorgsnämnden	0	70	0	70
Nytt elavtal	0	27	0	27
Införande av tjänste-ID	0	16	0	16
Nystart föreningslivet	0	6	0	6
Språksatsning förskola	0	10	0	10
SM-veckan	0	8	0	8
Digitalisering	0	8	0	8
Finansiell leasing	0	4	0	4
Norra staden	0	7	0	7
Långtidsarbetslösa kvinnor	0	5	0	5
Detaljplaner	0	5	0	5
Lov 2022	0	0	0	0
Fenixfonden	0	4	0	4
Norrköpings Filmfond	0	10	0	10
Markupplåtelser 2022	0	0	0	0
Choir-games	0	5	0	5
Demokratiinsatser	0	0	0	0
Varav resultatmarkering¹				
Exploateringsresultat och exploateringsbidrag	0	1 546	0	1 546
Not 19: Avsättningar till pensioner				
Ingående avsättning	743	702	727	686
Pensionsutbetalningar	-23	-20	-23	-20
Nyintjänad pension	110	33	110	33
Ränte- och basbeloppsuppräknings	52	12	53	13
Förändring av löneskatt	37	8	37	8
Ändring av försäkringstekniska grunder	-	-	0	0
Övrig förändring	10	7	10	6
Justering	-11	1	-11	1
Utgående avsättning²	918	743	903	727
Not 20: Andra avsättningar				
Ingående avsättning enligt balansräkningen	4 006	710	3 467	184
Nya avsättningar	131	3 321	125	3 306
lanspråktaget/återfört	-42	-25	-18	-23
Utgående avsättning	4 095	4 006	3 574	3 467
Avsättning för uppskjuten skatt				
Ingående värde	523	509	-	-
Nya avsättningar	6	17	-	-
lanspråktaget/återfört	-21	-3	-	-
Utgående avsättning	508	523	-	-

1 I samband med att kommunfullmäktige fastställde riktlinje för god ekonomisk hushållning (KS 2023/0685) så beslutades även att samtliga markeringar under kommunstyrelsen och kommunfullmäktige skulle upphöra från och med 31 december 2023.

2 Varav 2,6 mnr avser vistidspension till två förtroendevalda. Utredningsgrad 98 procent.

mnkr	Koncernen		Kommunen	
	2023	2022	2023	2022
Avsättning för omstrukturering socialkontor				
Ingående värde	3	6	3	6
Nya avsättningar	0	0	0	0
lanspråktaget/återfört	-3	-3	-3	-3
Utgående avsättning	3	3	0	3

Avsättningen avser omställningskostnader för socialkontoret som 2015 tog emot ett stort antal ensamkommande flyktingbarn. När antalet ensamkommande minskade samtidigt som ersättningen från Migrationsverket förändrades tvingades kontoret ställa om och avveckla verksamhet. Avvecklingsplanen sträcker sig till 2023.

Avsättning för tvister utbildningskontoret

Ingående värde	0		0	
Nya avsättningar	10		10	
lanspråktaget/återfört	0		0	
Utgående avsättning	10		10	

Avsättningen avser personalrelaterade tvister samt tvist kopplad till utbetalning till fristående gymnasieskolor

Avsättning för sanering Inre hamnen

Ingående värde	139	141	139	141
Nya avsättningar	0	2	0	2
lanspråktaget/återfört	-2	-4	-2	-4
Utgående avsättning	137	139	137	139

I bokslut 2016 gjordes en avsättning om 235 mnkr för sanering av förorenad mark i Inre hamnen. 2018 beviljade Naturvårdsverket bidrag till saneringen med 105 mnkr. Sanering avseende den bidragsberättigad ytan är nu slutförd och besiktigad. Nu återstår sanering av mark vid Skeppsdocan 3 där E.Ons fjärrvärme-panna revs under sommaren 2022 och marken blev tillgänglig för kommunen i augusti 2022. Den delen av saneringen beräknas vara slutförd år 2024.

Avsättning för Filmfond

Ingående värde	8	7	8	7
Nya avsättningar	0	3	0	3
lanspråktaget/återfört	-3	-2	-3	-2
Utgående avsättning	5	8	5	8

Beviljade bidrag utbetalas i vissa fall under förutsättning att andra parter bidrar med finansiering.

Avsättning för medfinansiering av statlig infrastruktur

Ingående värde	18	29	18	29
Nya avsättningar	33	3	33	3
lanspråktaget/återfört	-4	-14	-4	-14
Utgående avsättning	47	18	47	18

Ny avsättning/bedömning avser gång- och cykelväg 215 Skärblacka (31 mnkr), Djurövägen (1 mnkr) och Masshanteringsnod (1 mnkr). Se även not 14.

Avsättning för medfinansiering av Ostlänken

Ingående värde	3 281		3 281	
Nya avsättningar	80	3 281	80	3 281
lanspråktaget/återfört	0		0	
Utgående avsättning	3 361	3 281	3 361	3 281

Avsättningen avser medfinansiering av Ostlänken. Den 20 juni 2022 tecknade kommunen ett avtal med Trafikverket (KS 2022/0502) där det framgår att kommunen ska medfinansiera merkostnaden för ett upphöjt stationsläge. Bedömning av avsättningens storlek utgår ifrån Trafikverkets plan för projektet och när det beräknas starta och vara färdigställt samt den totala kostnaden. Utbetalningarna indexerades för att få fram belopp i rätt års prisnivå. De indexerade beloppen nuvärdesberäknas för att få fram hur stor avsättning som måste göras givet vissa ränteantaganden. Efter indexreglering och nuvärdesberäkning 2023 ökar avsättningen med 80 mnkr och den totala avsättningen uppgår till 3 361 mnkr, se sidan 67.

Avsättning för anställningsavtal

Ingående värde	5		5	
Nya avsättningar	4	5	4	5
lanspråktaget/återfört	-5		-5	
Utgående avsättning	4	5	4	5

Avsättningen avser en förpliktelse om lön och tjänstepension under en uppsägningstid på 12 månader. Förpliktelsen sträcker sig som längst till och med 31 december 2024.

mnkr	Koncernen		Kommunen	
	2023	2022	2023	2022
Avsättning för Triangeln				
Ingående värde	11		11	
Nya avsättningar	0	11	0	11
lanspråktaget/återfört	0		0	
Utgående avsättning	11	11	11	11

Avsättningen avser sanering av mark vid fastigheten Triangeln 11. Avsättningen baseras på en miljöutredning som gjorts 2014 av den tidigare ägaren. Saneringen beräknas påbörjas efter detaljplanens antagande cirka år 2026 och vara slutförd kring år 2030.

Not 21: Långfristiga skulder

MTN-lån (Medium Term Note)	4 950	4 650	4 950	4 650
Certifikatlån	3 119	3 232	3 119	3 232
Övriga långfristiga skulder	6 731	6 744	6 731	6 744
Kontokredit	389	395	389	395
Kontoskuld bolag	-	-	357	477
Långfristig leasingskuld	710	798	1 254 ¹	1 819
Övrig långfristig skuld	506	501	0	0
Total låneskuld	16 405	16 320	16 800	17 317
Avgår lån redovisade som kort skuld	-3 119	-3 284	-3 119	-3 354
Förutbetalda intäkter som redovisas som lång skuld	134	95	134	95
Summa	13 420	13 131	13 815	14 058

Not 22: Kortfristiga skulder

Kortfristiga skulder till banker och kreditinstitut	3 119	3 233	3 120	3 233
Kortfristig leasingskuld	51	51	107	122
Leverantörsskulder	1 015	628	466	452
Personalens skatter, avgifter och avdrag	205	196	205	196
Kortfristiga skulder till kommunala bolag	-	-	391	0
Semester och övertidsskuld	296	298	296	298
Avräkning skatteintäkter	0	0	0	0
Övriga, upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	674	957	693	637
Övriga kortfristiga skulder	78	78	27	24
Summa	5 438	5 441	5 305	4 962

Not 23: Ansvars- och borgensförbindelser²

Åby Tennisklubb	4	4	4	4
Stiftelsen Hellmarksgården	1	1	1	1
Summa	5	5	5	5

1 438 mnkr av minskningen jämfört med 2022 beror på köp av fastigheter från Norrköping Norvejo AB där hyresavtalen tidigare klassificerats som finansiell leasing.

2 Norrköpings Kommun har i november 2009 ingått en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga nuvarande och framtida förpliktelser.

Kommuninvest har 294 kommuner och regioner som medlemmar och står för ca 58 procent av utlåningen till kommunsektorn. Samtliga medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingått likalydande borgensförbindelser.

Mellan samtliga medlemmar har ingåtts ett regressavtal som reglerar fördelningen av ansvaret vid ett eventuellt ianspråktagande ovan nämnd borgensförbindelse. Enligt detta avtal ska ansvaret delas utifrån två saker: hur mycket varje kommun har lånat av Kommuninvest och hur stort insatskapital varje kommun har i Kommuninvest ekonomisk förening.

Vid en uppskattning av den finansiella effekten av Norrköpings kommunansvar enligt ovan nämnd borgensförbindelse kan noteras att per 2023-12-31 uppgick Kommuninvest i Sverige AB:s totala förpliktelser till 551 907 380 712 kronor och totala tillgångar till 562 022 704 021 kr.

Norrköpings kommuns andel av de totala förpliktelserna uppgick till 4 676 702 191 kronor och andelen av de totala tillgångarna uppgick till 4 744 165 782 kronor.

mnkr	Koncernen		Kommunen	
	2023	2022	2023	2022
Not 24: Pensionsåtaganden, ansvarsförbindelse för pensioner intjänade före 1998-01-01¹				
Ingående ansvarsförbindelse	2 543	2 621	2 543	2 621
Pensionsutbetalningar	-140	-133	-140	-133
Nyintjänad pension	-2	23	-2	23
Ränte- och basbeloppsuppräkringar	165	59	165	59
Förändring av löneskatt	3	-15	3	-15
Ändring av försäkringstekniska grunder	0	0	0	0
Övrig förändring	-9	-12	-9	-12
Utgående ansvarsförbindelse	2 560	2 543	2 560	2 543

Not 25: Övriga ansvarsförbindelser

Norrköpings kommun har tecknat ett kontrakt med ett företag avseende en entreprenad. För entreprenaden har företaget framställt flertalet krav, vilka sammantaget uppgår till ett betydande kravbelopp. Kraven gäller bland annat ersättning för påstådda ÄTA-arbeten. Kommunen har bestridit, och redovisat sin syn på, framställda krav samt efterfrågat olika former av förtydliganden från företaget. Företaget har ännu inte konkretiserat företagets grunder för ersättning och framställda kravbelopp. Ytterligare dialog mellan parterna är att vänta.

Not 26: Justering för ej likviditetspåverkande poster

Utrangeringar	16	15	15	15
Intäktsförda ej likvida gåvor	0	0	0	0
Orealiserade kursförändringar	-221	211	-221	211
Upplösning av bidrag till infrastruktur	7	7	7	7
Övriga ej likviditetspåverkande poster	24	55	24	55
Summa	-174	288	-175	288
Poster som redovisas i annan sektion				
Realisationsresultat vid försäljning av anläggningstillgångar	-6	-4	-2	-4

Not 27: Leasing

Finansiella leasingavtal

Fastigheter

Totala minimileaseavgifter	889	960	1 256	1 762
Nuvärde minimileaseavgifter	745	795	1 058	1 483
Därför förfall inom 1 år	51	51	74	89
Därför förfall inom 1-5 år	188	190	271	339
Därför förfall senare än 5 år	506	555	714	1 055
Variabla avgifter som ingår i periodens resultat	49	35	87	64

Maskiner och inventarier

Totala minimileaseavgifter	1	1	406	455
Nuvärde minimileaseavgifter	1	1	303	336
Därför förfall inom 1 år	0	0	33	33
Därför förfall inom 1-5 år	0	1	106	119
Därför förfall senare än 5 år	0	0	163	183
Variabla avgifter som ingår i periodens resultat				

Ej uppsägningsbara operationella leasingavtal överstigande 1 år

Minimileaseavgifter

Med förfall inom 1 år	309	273	327	327
Med förfall inom 1-5 år	465	487	504	553
Med förfall senare än 5 år	347	371	391	417

¹ I beloppen ingår särskild löneskatt. Pensionsutfästelser om visstidspensioner (11,3 mnkr) finns för tre förtroendevalda.

Not 28: Räkenskapsrevision

Enligt LKBR 9 kap 13 § ska upplysningar lämnas om den sammanlagda kostnaden för de kommunala revisorernas granskning av bokföring, delårsrapport och årsredovisning.

Räkenskapsrevision, tkr	2023	2022
Sakkunnigt biträde	1 349	1 620
Förtroendevalda revisorer	41	30
Summa	1 390	1 650

Not 29: Säkringsredovisning

Finansverksamheten inom kommunkoncernen grundar sig på kommunfullmäktiges samt kommunstyrelsens riktlinjer. Kommunen nyttjar finansiella derivatinstrument i syfte att säkra positioner avseende kurs- och ränteförändringar. Rådet för kommunal redovisning har utgett en rekommendation, R8 Redovisning av derivat och säkringsredovisning, som tillämpas från och med bokföringsåret 2013. Under förutsättning att villkoren i säkringsredovisning är uppfyllda görs ingen värdering av säkringsinstrumentet. För derivatinstrument som inte uppfyller säkringsredovisning används lägsta värdets princip eller verkligt värde på balansdagen.

Köp eller försäljning av finansiella tillgångar eller skulder redovisas per likviddagen. Kommunen använder sig av två strategier i säkringsredovisningen från rörlig till fast ränta och från fast till rörlig.

Säkringsinstrumenten uppgick 2023-12-31 till totalt 14 093 mnkr. Fördelat per säkringsstrategi var fördelningen nominellt 11 793 mnkr för rörlig till fast ränta med ett marknadsvärde per balansdagen på 269 mnkr. Och nominellt 2 300 mnkr för fast till rörlig ränta med ett marknadsvärde per balansdagen på minus 154 mnkr. För upplåningens förfallostruktur se Finansierings- och refinansieringsrisk sidan 14.

Balansdagen (rörlig till fast ränta)	2023-12-31	2022-12-31
Genomsnittlig upplåningsränta med säkringsstrategi	1,34%	0,81%
Genomsnittlig räntebindningstid med säkringsstrategi	1,44 år	2,05 år
Genomsnittlig upplåningsränta utan säkringsstrategi	4,26%	2,44%
Genomsnittlig räntebindningstid utan säkringsstrategi	0,15 år	0,15 år

Balansdagen (fast till rörlig ränta)	2023-12-31	2022-12-31
Genomsnittlig upplåningsränta med säkringsstrategi	4,16%	0,03%
Genomsnittlig räntebindningstid med säkringsstrategi	3 mån	3 mån
Genomsnittlig upplåningsränta utan säkringsstrategi	1,00%	0,98%
Genomsnittlig räntebindningstid utan säkringsstrategi	5,26 år	5,68 år

Drift- och investeringsredovisning

Driftbudget

Flerårsbudgeten är en långsiktig planering där hänsyn tas till bland annat politiska prioriteringar, skatteintäkternas och statsbidragens utveckling, statliga beslut och reformer som påverkar förutsättningarna för kommunens verksamheter och ekonomi. Hänsyn tas också till förändringar av verksamhetsvolym, servicenivåer, avtal och driftkostnader för gjorda investeringar. Kommunfullmäktige fastställer driftbudgeten för nästa kalenderår och preliminära budgetramar för de tre efterföljande åren samt en utblick på ytterligare tre år vid samma tillfälle. Budgeten ska fastställas i kommunfullmäktige före juni månads utgång. Budgetramar fastställs på nämndnivå (netto). Vid behov kan fullmäktige genom tilläggsbudget göra förändringar av anslagen under året.

Efter beslut om budget börjar nämnderna att förbereda uppdrag och fördelning av budget till områden och verksamheter så att det är klart före årsskiftet. Nämnderna ska i möjligaste mån fatta beslut om internbudget före september månads utgång. Vid behov kan nämnd genom nämndbeslut omfördela de av fullmäktige givna anslagen.

Investeringsbudget

Fullmäktige fastställer investeringsbudget för kommande kalenderår och investeringsplan för de tre efterföljande åren. Fullmäktige beslutar och tilldelar nämnderna investeringsbudget för respektive investeringsprojekt. Ett investeringsprojekts totala kalkyl fördelas på de år som utgiften beräknas utfalla.

För pågående investeringsprojekt som löper över årsskifte överförs positiva och negativa budgetavvikelse till kommande år. Överföring av ej förbrukade investeringsmedel till nästa års budget ska motiveras.

Tillämpade internredovisningsprinciper

Driftredovisningens intäkter och kostnader visar respektive nämnds ekonomiska relation med omvärlden. I nämndernas redovisning ingår även kommuninterna poster, exempelvis köp och försäljning mellan nämnder, samt finansiella kostnader och intäkter.

Poster som i driftsredovisningen fördelas vid respektive månads lönekörning är:

- Personalomkostnadspålägg 2023 (40,33 procent av lönesumman), ska täcka arbetsgivaravgifter, löneskatt, kollektivavtalad pension och avtalsförsäkringar.
- Interna personalavgifter 2023 (1,2 procent av lönesumman), ska täcka personal- och lönesystem, fackliga kostnader och ansvarsförsäkring.

På anläggningstillgångar beräknas kapitalkostnader i form av avskrivningar och internränta. Avskrivningskostnaden beräknas på tillgångarnas avskrivningsbara värde för de ingående komponenterna och fördelas linjärt över tillgångarnas förväntade nyttjandeperiod. Internräntan beräknas på tillgångarnas bokförda värde. Den internt beräknade räntan har satts till 1,25 procent år 2023. För information om avskrivningstider se not 1 Redovisningsprinciper.

Gemensamma kostnader som fördelas genom interndebitering är:

- Internhyror, internhyran som debiteras kommunens nämnder baseras på självkostnaden för verksamhetslokaler. I internhyran ingår alla fastighetsrelaterade kostnader såsom drift- och kapitalkostnader.
- Personalavdelningen tar ut en avgift för finansiering av kommunens rehabiliteringskostnader samt för de HR-konsulter som arbetar med chefsstöd och rehabilitering på 0,76 procent av lönesumman.

Exempel på andra kostnader som internfaktureras utifrån schabloner är:

- Försäkringar
- Ekonomisystem
- IT-relaterade kostnader

Investeringsredovisningen

Investeringsredovisningens utgifter består av kommunexterna utgifter och lönekostnader inklusive sociala avgifter för egen personals arbete. Eget arbete baseras på tidsredovisning.

Driftredovisning

Nämnd/Verksamhet	2023				2022			
	Netto-budget	Intäkter	Kostnader	Avvikelse netto	Netto-budget	Intäkter	Kostnader	Avvikelse netto
Kommunfullmäktige	16,7	0,0	-15,6	1,1	15,0	0,0	-13,3	1,7
Kommunstyrelsen ¹	640,6	3 871,1	-4 531,1	-19,4	702,0	3 473,3	-3 984,5	190,8
Samhällsplaneringsnämnden ¹	692,3	420,7	-1 099,4	13,6	612,8	365,7	-936,1	42,4
Valnämnden	0,9	0,0	-0,9	0,0	4,5	4,0	-8,0	0,5
Kommunrevisionen	6,4	1,0	-7,5	-0,1	5,7	1,0	-6,7	0,0
Utbildningsnämnden	4 132,1	3 344,3	-7 475,6	0,8	3 855,9	3 209,8	-7 042,5	23,2
Kompetensförsörjningsnämnden	547,5	208,3	-730,8	25,0	530,7	181,9	-684,5	28,1
Socialnämnden	636,1	119,7	-756,6	-0,8	600,2	112,6	-681,4	31,4
Överförmyndarnämnden	25,3	9,7	-31,7	3,3	24,2	7,5	-28,0	3,7
Byggnads- och miljöskyddsnämnden	48,1	49,5	-101,3	-3,7	45,7	57,9	-99,3	4,3
Vård- och omsorgsnämnden	2 834,8	981,1	-3 816,0	-0,1	2 695,0	885,9	-3 544,4	36,5
Kultur- och fritidsnämnden	427,0	61,9	-489,4	-0,5	295,2	48,9	-341,9	2,2
Summa	10 007,8	9 067,3	-19 055,9	19,2	9 386,9	8 348,5	-17 370,6	364,8
jämförelsestörande poster ²		329,0	-409,0				-3 281,0	
avgår interna poster		-7 036,2	7 036,2			-6 316,9	6 316,9	
avgår finansiella poster	-169,9		593,0 ³		-97,0		161,1	
avgår avskrivningar	-640,0		635,5		-480,0		609,6	
Verksamhetens nettodriftkostnader exklusive avskrivningar	9 197,9	2 360,1	-11 200,2		8 809,9	2 031,6	-13 564,0	

-
- 1 År 2022 ingick lokalförvaltningen i samhällsplaneringsnämnden, från och med 2023 ingår lokalförvaltningen i kommunstyrelsen. För jämförbarhet har värdena för 2022 justerats så att kommunstyrelsen redovisas inklusive lokalförvaltningen och samhällsplaneringsnämnden exklusive lokalförvaltningen. Tekniska nämnden upphörde 2022-12-31 och ingår i samhällsplaneringsnämnden.
 - 2 Jämförelsestörande poster avseende medfinansiering Ostlänken. 329 mnkr avser indexreglering och -409 mnkr avser finansiell kostnad för ränteförändring och nuvärdesberäkning.
 - 3 I beloppet ingår finansiell kostnad för medfinansiering Ostlänken 409 mnkr.

Nämndernas intäkter efter avdrag för interna intäkter summerar till verksamhetens intäkter i resultaträkningen på sidan 63. Nämndernas kostnader efter avdrag för interna kostnader, avskrivningar och finansiella poster summerar till verksamhetens kostnader i resultaträkningen på sidan 63.

På sidan 49 finns en kortfattad redovisning av nämndernas budgetavvikelse. Ytterligare information finns i årsredovisningens del 2 Nämndernas bokslut.

Sammanställning av budgetramar 2023, inklusive ändringsbudget

Kommunfullmäktige tog beslut om budget för 2023 och plan för 2024–2026 vid sammanträdet i juni 2022 och fastställde budgeten vid sammanträdet i december 2022. Därefter har två beslut om ändringsbudgetar avseende lön fattats samt ett beslut om omfördelning mellan nämnder. Av nedanstående tabell framgår hur budgetramarna har förändrats under året.

Nämnd	Budgetram 2023 ¹	Ändringsbudget lön 2023 ²	Övriga förändringar ³	Ny budgetram 2023	Förändring
Kommunfullmäktige	17			17	0
Kommunrevisionen	6			6	0
Valnämnden	1			1	0
Överförmyndaren	25			25	0
Kommunstyrelsen	405	3		408	3
Utbildningsnämnden	4 034	114	-16	4 132	98
Kultur- och fritidsnämnden	408	3	16	427	19
Kompetensförsörjningsnämnden	540	8		548	8
Vård- och omsorgsnämnden	2 766	69		2 835	69
Socialnämnden	628	8		636	8
Samhällsplaneringsnämnden	687	5		692	5
Byggnads- och miljöskyddsnämnden	47	1		48	1
Medel för löneavtal samt jämställda löner, kommunstyrelsen ⁴	204	-211		-7	-211
Summa	9 768	0	0	9 768	0
Pensionsskuldens förändring	240				
Internränta	-131				
Ränta finansiell leasing	-39				
Avskrivningar	-640				
Summa budgetram	9 198				

1 Beslut om budget 2023 och plan för 2024-2026 fattades den 20 juni 2022 (KS 2021/1089) och fastställdes den 19 december 2022.

2 Ändringsbudget för kompensation för att uppnå jämställda löner enligt beslut i kommunstyrelsen den 9 januari 2023 (KS 2022/1231) samt kompensation för löneökningar 2023 enligt beslut i kommunstyrelsen 30 maj 2023 (KS 2023/0525).

3 Vid sammanträdet 30 januari 2023 beslutade kommunfullmäktige att omfördela 15,8 mnkr från utbildningsnämnden till kultur- och fritidsnämnden avseende övergång av fritidsgårdar (KS 2022/0033).

4 I kommunstyrelsens nettobudget på sidan 79 är medel för löneavtal och pensionsskuldens förändring inkluderat.

Investeringsredovisning

Nämnd	2022-12-31 ¹	År 2023			Ackumulerat till och med 2023-12-31		
	Kvarvarande medel	Budgetram	Nettoutfall	Avvikelse	Budgetram	Nettoutfall	Avvikelse
Pågående investeringsprojekt (mnkr)							
Kommunstyrelsen varav:							
- digitaliseringsavdelningen	30	61	47	14	91	47	44
- hamnen	346	145	170	-25	1 156	835	321
- kommunstyrelsen övrigt	13	10 ²	3	7	38	18	20
Kommunstyrelsen, lokaler	934	1 204 ³	547	657	3 245	1 660	1 585
Samhällsplaneringsnämnden ⁴	573	349 ²	231	118	2 105	1 365	740
Utbildningsnämnden	98	27	12	15	164	52	112
Kompetensförsörjningsnämnden	0	1	1	0	1	1	0
Socialnämnden	2	0	0	0	3	2	1
Byggnads- och miljöskydds-nämnden	1	0	0	0	1	0	1
Vård- och omsorgsnämnden	0	0	0	0	0	0	0
Kultur- och fritidsnämnden	52	19	11	8	105	44	61
Summa	2 049	1 816	1 022	794	6 909	4 024	2 885
Avslutade investeringsprojekt (mnkr)							
Kommunstyrelsen varav:							
- digitaliseringsavdelningen	0	0	0	0	0	0	0
- hamnen	0	0	0	0	0	0	0
- kommunstyrelsen övrigt	5	0	2	-2	7	4	3
Kommunstyrelsen, lokaler	235	0	9	-9	1 336	1 136	200
Samhällsplaneringsnämnden ⁵	72	27	28	-1	204	140	64
Utbildningsnämnden	10	-7	3	-10	35	35	0
Kompetensförsörjningsnämnden	0	1	1	0	4	4	0
Socialnämnden	1	0	0	0	5	5	0
Byggnads- och miljöskydds-nämnden	1	0	1	-1	5	5	0
Vård- och omsorgsnämnden	2	17	3	14	19	3	16
Kultur- och fritidsnämnden	1	1	2	-1	11	11	0
Summa (exklusive fastighetsköp)	327	39	49	-10	1 626	1 343	283
Fastighetsköp från kommunala bolag ⁶	0	0	1 302	-1 302	0	1 302	-1 302
Summa	327	39	1 351	-1 312	1 626	2 645	-1 019
Pågående och avslutade investeringsprojekt (mnkr)							
Total summa (exklusive fastighetsköp)	2 376	1 855	1 071	784	8 535	5 367	3 168
Total summa	2 376	1 855	2 373	-518	8 535	6 669	1 866

1 Kvarvarande medel avser medel som är kvar att förbruka inklusive bidrag till statlig infrastruktur.

2 Under 2023 har 4,3 mnkr omfördelats från kommunstyrelsen till samhällsplaneringsnämnden (KS 2023/0686)

3 Inklusive tilläggsbudget på 9,5 mnkr avseende Bråvalla byggnad 9 (KS 2022/1261) och tilläggsbudget på 66 mnkr avseende renovering Rådhuset (KS 2023/0360)

4 Utfallen är exklusive utgifter avseende bidrag till statlig infrastruktur. Utgifter för detta 2023 uppgår till 4,1 mnkr och ackumulerat till och med 31 december 2023 till 126,3 mnkr.

5 Utfallen är exklusive utgifter avseende bidrag till statlig infrastruktur. Ackumulerat uppgår detta till 39,2 mnkr per 31 december 2023

6 Vid sammanträde i november 2023 beslutade kommunfullmäktige att 18 fastigheter från Norrköping Norrevo AB (KS 2023/1206) och 1 byggnad/anläggning från Norrköping Spårvägar AB (KS 2023/1212) skulle överlåtas till Norrköpings kommun.

Överlåtelserna genomfördes 28 december 2023 till en köpeskilling på 1 302 mnkr

Total beviljad budgetram för kommunens investeringsprojekt som fortfarande är igång eller har avslutats under 2023 är 8 535 mnkr, varav årets budget är 1 855 mnkr.

Årets nettoinvesteringsutgifter uppgår till 2 373 mnkr och i detta ingår fastighetsköp från kommunala bolag Norrköping Norrevo AB och Norrköping Spårvägar AB på 1 302 mnkr.

Årets nettoinvesteringsutgifter exklusive fastighetsköp uppgår till 1 071 mnkr (motsvarande belopp för 2022 var 1 111 mnkr). Årets nettoinvesteringsutgifter är 518 mnkr högre än budget och i detta ingår köp av fastigheter från kommunala bolag som hanteras utanför investeringsbudgeten och därför har en negativ avvikelse på 1 302 mnkr. Exklusive fastighetsköp från kommu-

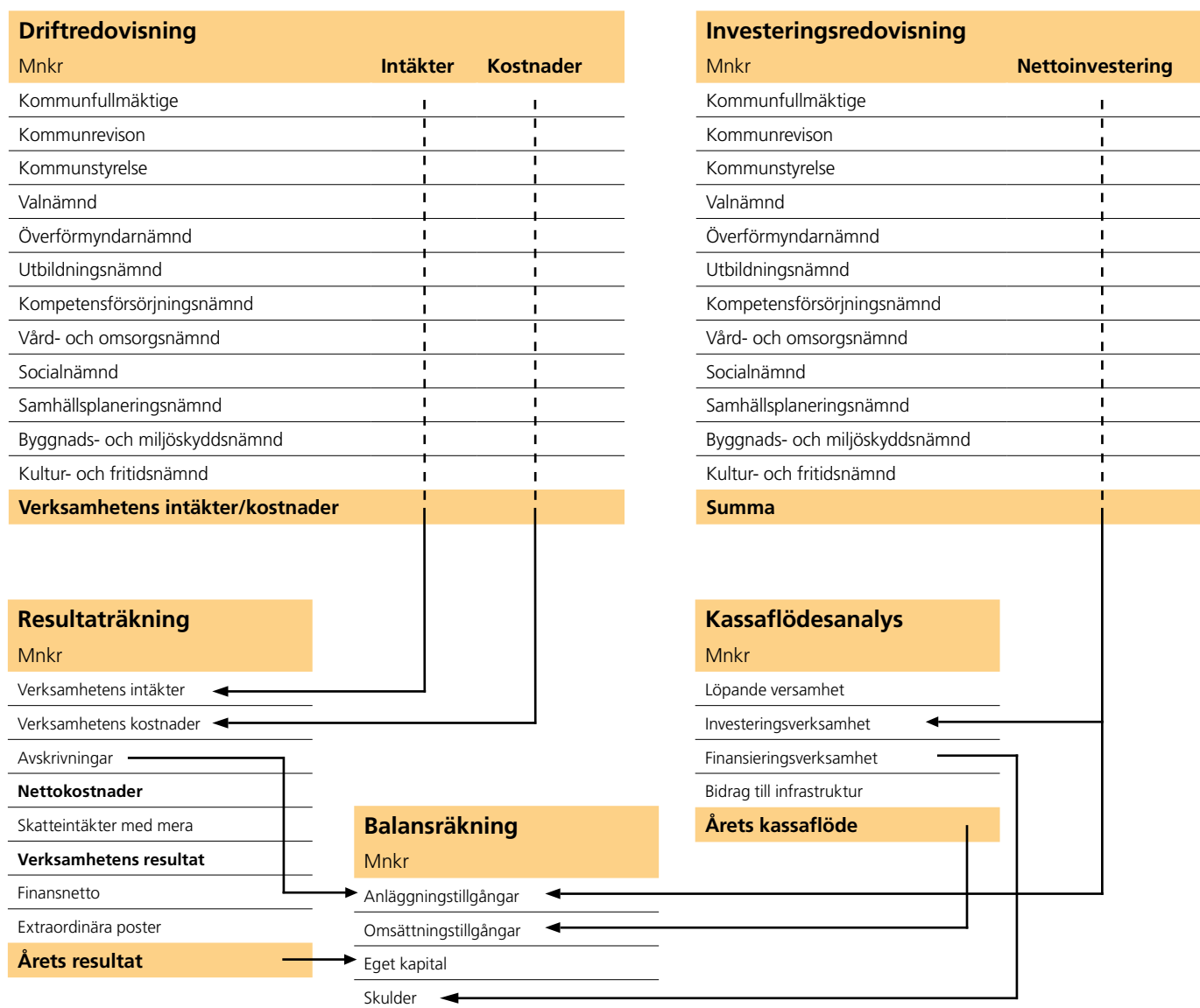
nala bolag är årets nettoinvesteringsutgifter 784 mnkr lägre än budget och av kommunens totalt planerade investeringar till och med år 2023 på 8 535 mnkr har endast 5 367 mnkr (63 procent) genomförts. Detta beror till stor del på projekt som inte kommit igång samt att investeringsmedel inte använts i den takt som beräknats. Motsvarande genomförandegrad var 68 procent 2022.

De investeringsprojekt som avslutats under året (exklusive fastighetsköp) har blivit 10 mnkr högre än årets budget och 283 mnkr lägre än totalt beviljad budget. Den största delen av överskottet kan härledas till lokaler där 6 projekt med total beviljad budgetram till och med år 2023 på 185 mnkr har avslutats innan de påbörjats och därmed inte har några utgifter (KS 2023/1360) Exklusive projekt som avslutats innan de påbörjats är överskottet mot total beviljad budget 99 mnkr.

Samhällsplaneringsnämnden redovisar 64 mnkr i positiv avvikelse för avslutade investeringsprojekt under 2023 som dels beror på bidrag till statlig infrastruktur avseende Bråvalla trafikplats på 39 mnkr som inte redovisas i utfallet som kommunal investeringsutgift. Vid årets ingång var totalt kvarvarande medel av tidigare beviljad budget 2 376 mnkr och vid 2023 års utgång är kvarvarande medel 2 885 mnkr. Av dessa står investeringar i lokaler för 55 procent, samhällsplaneringsnämndens investeringar för 26 procent och kommunstyrelsen hamnprojekt för 11 procent. Totalt antal pågående investeringsprojekt under året uppgår till cirka 330 stycken.

För en mer detaljerad beskrivning av respektive nämnds investeringsredovisning samt alla pågående och under året avslutade investeringsprojekt, se årsredovisningens del 2.

Drift- och investeringsredovisningens samband med årsredovisningens övriga delar

Vision 2035

FRAMTIDSTRO I ETT FÄRGSTARKT NORRKÖPING

År 2035 är Norrköping en av landets främsta miljökommuner med 175 000 invånare. Här har alla barn och ungdomar framtidstro. I en innovativ miljö stimuleras entreprenörskap och näringsliv som med bredd och spets attraherar talanger och studenter. Helt enkelt ett näringsliv och universitet i toppklass.

Här skapar vi livskvalitet genom upplevelser och stolta miljöer. Vi är en ledande kulturstad och Sveriges musikhuvudstad.

Med respekt för stadens själ och med mod och kreativitet skapar vi vårt färgstarka Norrköping tillsammans.

KOMMUNSTYRELSENS KONTOR

Adress: 601 81 Norrköping

Tel: 011-15 00 00

E-post: ekonomistyrning@norrkoping.se
www.norrkoping.se

NORRKÖPING